

Trusti
Sva prava sadržana®
Fondi i Kursimeve Pensionale i Kosovës
Kosovski Penzijski Štedni Fond
Kosovo Pension Savings Trust

Trusti
GODIŠNJI
IZVEŠTAJ
2021

Izdavač
Kosovski Penzijski Štedni Fond

Objavljen
Maj 2022

Fotografije
Sve objavljene fotografije su snimljene na Kosovu

Fotografije su ljubaznost autora **Metush Mëziu**
KPSF mu je zahvalan

Sva prava sadržana®
Fondi i Kursimeve Pensionale i Kosovës
Kosovski Penzijski Štedni Fond
Kosovo Pension Savings Trust

SADRŽAJ

0

4-18

Glavne činjenice
Misija i ambicija
Uvodna reč

1

19-37

Organizacija i
finansije

2

39-47

Aktivnosti

3

48-59

Investiranje
penzijske
štednje

4

60-65

Doprinosi i
penzionisanje

5

66-79

Demografski
podaci
doprinosioca

6

80-83

Zakonodavstvo

7

Aneks

Izveštaj nezavisnog revizora
i finansijski izveštaji -
Operacije

8

Aneks

Izveštaj nezavisnog revizora
i finansijski izveštaji -
Penzijska Sredstva

PREGLAD KLJUČNIH INDIKATORA

UČINAK INVESTICIJA U POSLEDNJIH 10 GODINA (KUMULATIVNA)

Period	1-godina	2-godine	3-godine	4-godine	5-godine	6-godine	7-godine	8-godine	9-godine	10-godine
Prinos od investicija (u milionima)	€227.3	€299.6	€459.9	€375.2	€477.7	€542.3	€571.8	€638.6	€709.7	€763.9

INVESTICIJE

	2021	2020
Cena akcije na kraju godine	€1.7222	€1.5564
Povećanje cene akcije u toku godine	+10.65%	+3.03%
Godišnji bruto prinos od investicija	€227,304,018	€70,484,003
Drugi prinosi za godinu	€200,000	€1,660,384

SREDSTVA POD UPRAVOM

	2021	2020
Neto sredstva na kraju godine	€2,353,174,912	€1,988,073,032
Godišnji rast sredstava pod upravom	€365,101,880	€21,116,447

DOPRINOSI I DOPRINOSIOCI

	2021	2020
Uplaćeni doprinosi za godinu	€213,450,809	194,364,329
Uplaćeni doprinosi od osnivanja	€2,189,252,434	€1,975,810,503
Novi računi otvoreni u toku godine	45,290	37,437
Broj vlasnika računa na kraju godine	752,586	707,388
Broj aktivnih doprinosioca za godinu	419,657	387,526

PENZIONISANJE

	2021	2020
Novi računi sa isplatom štednje za godinu	7,239	7,078
Vrednost isplaćenih sredstava za godinu	€52,855,024	€49,608,754
Broj računa sa isplatom od osnivanja	61,114	58,390
Vrednost isplaćenih sredstava od osnivanja	€503,929,589	€438,431,435
Povlačenje od 10%*	€12,643,130	€185,418,786

*Povlačenje 10% je zaključeno 6. aprila 2021. godine, kako je definisano u relevantnom zakonodavstvu.

NAKNADE I TROŠKOVI

	2021	2020
Investiciona / operativna naknada	0.320% / 0.065%	0.330% / 0.065%
Iznos naknada nad penzijskim sredstvima	€8,492,038	€8,363,834
Investicioni troškovi KPŠF-a za godinu	€6,840,347	€5,732,566
Operativni troškovi KPŠF-a za godinu	€1,191,245	€1,201,023

*Detalji o održanim tarifama za 2021. godinu prikazani su u finansijskim izveštajima, u prilogu ovog izveštaja.

RASPODELA DOPRINOSA I USLUGE

	2021	2020
Neraspodeljeni doprinosi na kraju godine	€2,320,470	€1,589,207
Broj usluženih klijenata u toku godine	163,474	208,603
Broj računa u eTrust-u	274,718	255,903

Svi podaci i analize predstavljene u ovom godišnjem izveštaju, kao npr.: Neto ili bruto sredstva pod upravom, doprinosi za godinu, promene u sredstvima pod upravom; ne obuhvataju dospele doprinose u iznosu od €13.77 miliona (2020: €12.50 miliona).

ZAPIS: KPŠF ne može garantovati da će buduće performanse investicija biti kao u prošlosti. KPŠF ulaže njena sredstva pod upravom sa ciljem da: kao prvo sačuva kupovnu snagu penzione štednje i kao drugo kako bi još više podigao vrednost. Međutim, sva ulaganja su predmet jednoj meri rizika u zavisnosti od ciljanog stepena povraćaja. To isto važi i za investicije KPŠF-a, koja su predmet nizu rizika, ali ne ograničivši se samo na ove: valutni rizik, rizik kamatne norme, kreditirani rizik, rizik cene, politički rizik, rizik druge strane, rizik likvidnosti, rizik derivata itd. Više detalja za svaki rizik i njegovu povezanost sa svakim investicionim fondom predstavljaju se na finansijskim izveštajima, priloženi sa ovim izveštajem.

PLASMAN SREDSTVA	Vrednost investicija na dan 31. decembra 2021	Bruto prinosi od investicija za 2021. godinu
Vanguard - GSIF (ISIN: IE00B03HD316)	€13,065,132	€29,612,816
BNY Mellon - RRF (ISIN: IE00B504KX99)	€367,648,407	€29,675,169
AXA - GILB (ISIN: LU0227145629)	€22,853,728	€(2,301,249)
Nordea 1 - GSEF (ISIN: LU0257969260)	€90,711,376	€16,766,115
Nordea 1 - SRF (ISIN: LU0539147214)	€359,813,946	€42,909,788
Amundi - 3M-I (ISIN: FR000703813)	€364,551,204	€(771,607)
BNP Paribas - PDP (ISIN: LU0102035119)	€51,971,085	€3,033,709
S&P500 Minvol ETF (ISIN: IE00BYX8XD24)	€11,346,297	€2,222,124
MSCI Minvol ETF (ISIN: IE00B86MWN23)	€15,033,404	€2,726,942
Invesco QQQ ETF (ISIN: US46090E1038)	--	€20,707,556
USCF US Oil ETF (ISIN: US91232N2071)	--	€8,226,189
Amundi MSCI Qual (ISIN: LU1681041890)	€73,446,591	€14,067,874
FirstT CybrSec ETF (ISIN: US33734X8469)	€27,402,701	€12,279,368
LG eCom Logst ETF (ISIN: IE00BF0M6N54)	€39,161,985	€4,283,683
SP OilGas Expl ETF (ISIN: US78468R5569)	--	€4,419,354
Pacer Indust ETF (ISIN: US69374H7668)	€33,917,670	€4,177,595
VG Real Estate ETF (ISIN: US9229085538)	€45,947,140	€5,725,909
Glob xUS Infr ETF (ISIN: US37954Y6730)	€46,032,602	€5,795,963
iShare US Infr ETF (ISIN: US46435U7138)	€44,270,331	€4,153,863
Inv Bas Metals ETF (ISIN: US46140H7008)	€45,807,075	€5,703,090
BNP Clim. Impact (ISIN: LU0406802768)	€19,719,793	€(255,289)
T.Rowe Glob Tech (ISIN: LU1244139827)	€17,969,997	€(2,012,883)
Amund CPR Disrupt (ISIN: LU1530899811)	€24,173,177	€(800,730)
AXA Digital Econ (ISIN: LU1694772994)	€23,919,668	€(1,059,033)
GS Millennials (ISIN: LU1820776075)	€25,815,348	€825,699
Schroder ISF GSG (ISIN: LU2305367323)	€20,751,368	€751,368
FirstT Green ETF (ISIN: US33733E5006)	€13,272,814	€3,393,986
iSh. Glb Clean ETF (ISIN: US4642882249)	€9,706,952	€(164,274)
Investicije u obveznice trezora Vlada Republike Kosova	€491,257,920	€10,690,493
Kratkoročni depoziti u banke na Kosovu	€44,749,329	€1,280,103
Ostala primanja - Dividende iz otvorenih fondova	--	€1,240,327
Ostala primanja - Višak vraćen iz operativnih aktivnosti	--	€200,000
UKUPNO	€2,344,317,040	€227,504,018

2021

Institucija je ostvarila najveći nominalni povraćaj na investiciju u jednoj godini. Broj uplaćenih sredstava na kraju godine dostigao je novi rekord.

Neto prinos za godinu iznosio je +10.7%, dok su sredstva pod upravljanjem porasla za 18.4%.

2020

KPŠF dobio značajnu nagradu (sa IPE Awards) koja se smatra jednim od najuspešnijih u Evropi za 2020. godinu u "Aktivnom upravljanju investicijama".

Neto prinos za godinu bio je +3.0%, dok su sredstva pod upravljanjem na kraju godine bila za 1.1% veća.

2019

Investicioni fondovi ETF-a angažovani su po prvi put, a investicije na Kosovu dostigle su rekordnu vrednost od skoro 500 miliona evra.

Neto povrat u godini bio je +8.9%, dok su se sredstva pod upravljanjem povećala za 17.0%.

2019

Broj računa na eTrusti dostigao je skoro 130 hiljada, što čini 30% aktivnih računa za 2019. E-Kiosk je pušten u upotrebu, tako da doprinosioci mogu sami da odštampaju izveštaj kad god (24/7).

Nedodeljeni doprinosi porasli su na 0.14% prikupljenih doprinosa.

2020

Proces prijave na daljinu pripremljen je za povlačenje 10% i tokom decembra uspešno se prijavilo 397,557 osoba. Broj računa u eTrustu se udvostručio (na 255,903), čineći tako 36% svih računa.

Nedodeljeni doprinosi pali su na 0.08% od prikupljenih doprinosa.

2021

Novi softver za upravljanje računima (IPSA) je pripremio stručno osoblje KPŠF-a, zamenjujući prethodno podugovoreni softver. Prelazak na ovaj softver (što se dogodilo tokom januara 2022) predstavlja snažnu dugoročnu prednost za instituciju.

Neraspoređeni doprinosi su porasli na 0.12% prikupljenih doprinosa.

PREGLED POJMOVA

SAK	Statistička agencija Kosova
BDP	Bruto domaći proizvod (objavljen od strane ASK)
CBK	Centralna Banka Republike Kosova
KPŠF	Kosovski penzijski štedni fond
MSFI	Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja
OESR	Organizacija za evropsku saradnju i razvoj
PPF	Program povlačenja u fazama
PUK	Poreska uprava Kosova
Skupština	Skupština Republike Kosova
Vlada	Vlada Republike Kosova

DEFINISANJE TERMINA

DEONICE - Finansijski instrument koji obezbeđuje vlasništvo u preduzeću, u zavisnosti od stepena ulaganja.

HARTIJE OD VREDNOSTI ILI OBVEZNICE - Finansijski instrument emitovan od jedne vlade ili korporacije, i to sa rokommaturationa, koja obično plaća u određenim rokovima određeni iznos na osnovu fiksnih ili fleksibilnih kamata.

MULTI-SREDSTVA - Investicioni fondovi koji se sastoje od mešavine glavnih finansijskih instrumenata klase sredstava (deonice, obveznice i gotovine).

INVESTICIONI RIZIK - Podrazumeva šanse ili mogućnosti da se pretrpe gubici od preduzetih investicija protiv jednog određenog nivoa profita.

BENČMARK - Jedan standardni referentni nivo za upoređivanje i analiziranje investicionih performansi. KPŠF ima kao benčmark indeks potrošačkih cena, inače poznat kao nivo inflacije u zemlji.

DEFINISAN DOPRINOS - Je definisan plan za doprinos, gde se fiksni doprinosi uplaćuju u jednom individualnom računu od strane poslodavca i zaposlenog. Zatim se ti doprinosi ulažu i povraćaj od investicija (pozitivne ili negativne) kreditira individualnom računu. U vreme penzionisanja ovaj račun se koristi za nuđenje penzije, obično kroz kupovinu anuiteta, koja zatim omogućuju redovna mesečna primanja.

BROJČANI PODACI ZA ZADNIH 5 GODINA

66.0%

POVEĆANJE NETO IMOVINE

25.2%

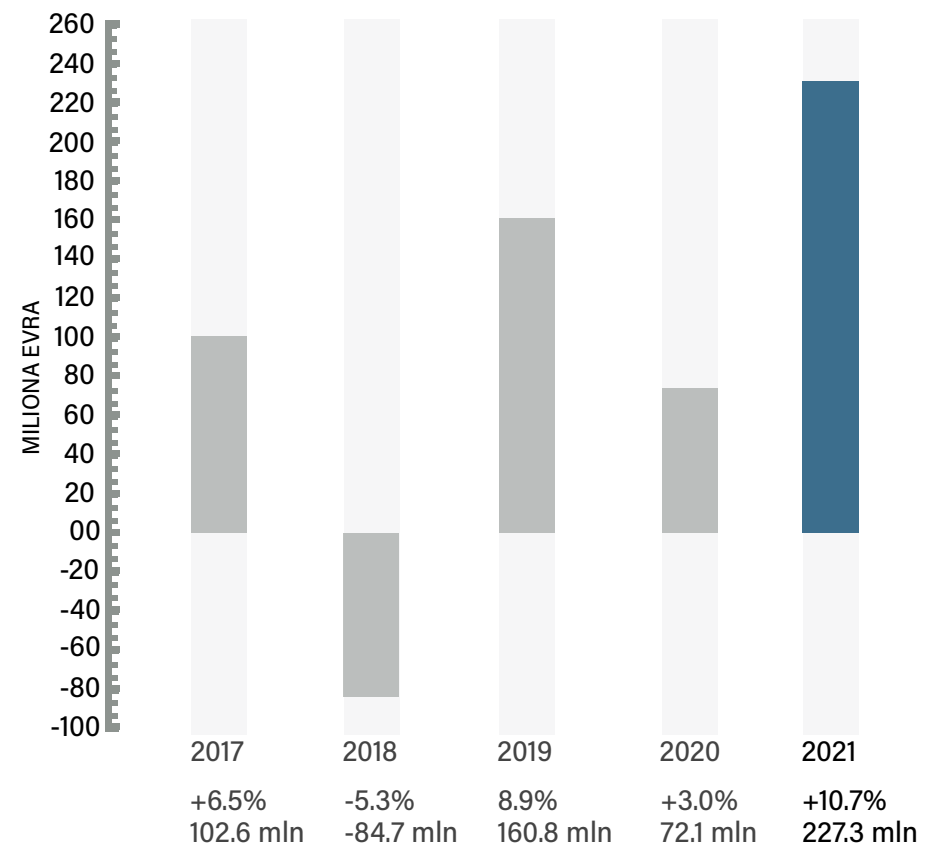
POVEĆANJE CENA DEONICE

€477.7 mln

BRUTO POVRAĆAJ INVESTICIJA

PRINOS OD INVESTICIJA

GODIŠNJE POVEĆANJE / SMANJENJE CENE AKCIJE

BROJ VLASNIKA RAČUNA I DEMOGRAFIA

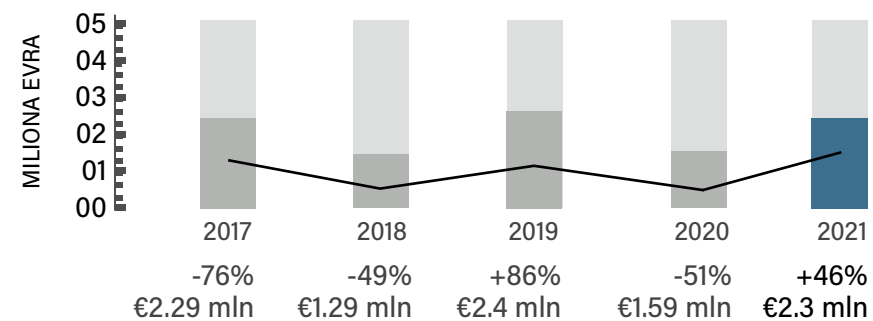
GOD.	VLLASNIKA RAČUNA	MUŠKA-RACA	%	ŽENA	%	AKTIVNIH RAČUNA	MUŠKA-RACA	%	ŽENA	%
	(A)	(B)	(B)/(A)	(C)	(C)/(A)	(D)	(E)	(E)/(D)	(F)	(F)/(D)
2017	591,527	406,815	68.8%	184,712	31.2%	352,849	238,005	67.5%	114,844	32.5%
2018	626,687	426,960	67.9%	199,727	32.1%	344,453	229,515	66.6%	114,938	33.4%
2019	669,973	450,845	67.3%	219,128	32.7%	379,827	248,618	65.5%	131,209	34.5%
2020	707,388	469,286	66.3%	238,102	33.7%	387,526	249,355	64.3%	138,171	35.7%
2021	752,586	483,352	64.2%	269,234	35.8%	419,657	254,808	60.7%	164,849	39.3%

NETO SREDSTVA POD UPRAVOM KPŠF-A U ODNOSU NA GODIŠNJI BDP KOSOVA

	2017	2018	2019	2020	2021
Neto sredstva pod upravom	€1,634,648,056	€1,681,148,926	€1,966,956,583	€1,986,814,077	€2,353,174,912
BDP Kosova	€6,356,456,000	€6,671,522,000	€7,056,172,000	€6,771,600,929	€7,341,525,867*
Neto sredstva u odnosu na BDP	25.7%	25.2%	27.9%	29.3%	32.1%

PAD/RAST U NERASPODELJENIM DOPRINOSIMA KAO PROCENAT UKUPNIH DOPRINOSA

KUMULATIVNI NERASPODELJENI DOPRINOSI

REDSTVA POD UPRAVOM
KPŠF-A NA KRAJU GODINE 2021.
SU DOSTIGLA

32.1%

BDP-A KOSOVA

*PO OCJENI AGENCIJE ZA STATISTIKU KOSOVA

MISIJA I AMBICIJA

Naša misija je da investiramo penzijsku štednju i da administriramo pojedinačne račune doprinosilaca do njihovog penzionisanja.

Mi nastojimo da ostvarimo našu misiju preko obazrivog investiranja sredstava i efektivnih administrativnih procesa.

Naša ambicija je da pružimo najbolje moguće usluge doprinosiocima i da budemo najpoverljivija institucija na Kosovu.

Mi nastojimo da ostvarimo našu ambiciju preko stručnosti i integriteta osoblja i institucionalne transparentnosti.

UVODNA REČ PREDSEDAVAJUĆEG ODBORA I IZVRŠNOG DIREKTORA

Poštovani čitaocē/čitateljko

Godišnji izveštaj 2021, zajedno sa priloženim finansijskim izveštajima, najznačajnija je publikacija institucije koja detaljno razotkriva glavna pitanja ulaganja i poslovanja.

U 2021. godini navršava se 20 godina od osnivanja KPŠF-a. To su dve decenije transformacije od potpuno nepoznate institucije u temeljni stub države. KPŠF sada čini 31% bruto domaćeg proizvoda Kosova. Štaviše, na kraju 2021. godine bilo je 752.562 građana sa penzionim štednim računima u KPŠF-u, što je činilo 63% ukupne radno sposobne populacije. U ovih 20 godina imali smo 18 fiskalnih godina sa pozitivnim povratom na investiciju i samo dve (2008. i 2018.) sa negativnim prinosom. Od investicija za 20 godina akumulirano je 782 miliona evra bruto prinosa, što je 25% svih penzionih sredstava.

Da se vratimo u 2021. Godinu smo zaključili sa veoma zadovoljavajućim rezultatom investicija, sa bruto prinosom koji je dostigao iznos od 227 miliona eura. Ova nominalna brojka je najveća ikada. Dok je godišnji rast jedinične cene iznosio 10.7%, a pre godinu dana imali smo rast od 3. 0%. Penzijska imovina ove godine je porasla za ukupno 365 miliona eura, da bi dostigla 2.35 milijardi eura.

Na kraju 2021. godine, oko 77% penzionih sredstava uloženo je na međunarodnim finansijskim tržištima, dok je ostatak na Kosovu – prema kriterijumima utvrđenim zakonom. Investicije na međunarodnim tržištima su nastavile da doprinose oko 95% ukupnom investicionom rezultatu KPŠF-a.

U skladu sa principima utvrđenim u Zakonu o penzijskim fondovima, i na osnovu investicione strategije KPŠF-a, Upravni odbor tokom 2021. godine, uz pomoć menadžmenta i stručnog osoblja, doneo je preko 40 odluka za vraćanje penzionih sredstava. S obzirom na to da je 2021. bila godina pogođena pandemijom (sa fluktuacijama na finansijskim tržištima i pogoršanjem makroekonomskih pokazatelja), investiciona strategija KPŠF-a je redovno prilagođavana, angažujući nova sredstva za održavanje likvidnosti, sigurnosti portfelja i raznolikosti. I ove godine su uključeni novi investicioni proizvodi (stvarne imovine), izbor koji nam je dao pozitivne znakove.

U operativnom delu, nakon uspešnog završetka povlačenja 10% glavni cilj je bio završetak softvera za upravljanje računima, čiji su izvorni kodovi izradili sami zaposlenici institucije.

Ovaj softver donosi KPŠF-u brojne dugoročne komparativne prednosti (kao što je vlasništvo koda, raznovrsnost usluga, prilagođavanje rizika ulaganja, ali i smanjenje tereta poboljšanja i održavanja). IPSA, naziv ovog softvera, uspeo je da se uspešno ispuni po planu, uprkos svom pritisku od povlačenja 10%. Krajem 2021. IPSA je uspešno prošla sve testove i početkom 2022. implementirana je i radila bez ikakvih poteškoća. Već kodira ideje o investicionom tretmanu koje su ranije bile nemoguće.

Očekuje se da će IPSA implementirati višegodišnju ideju podele doprinosioca po godinama za sve doprinosioce koji će se penzionisati i kojima će se upravljati u portfelju "Konzervativa". Planirano je da se u ovom portfelju računa imovina ulagača, uložena u obveznice Vlade Kosova i da na njih ne utiču kretanja na međunarodnim tržištima.

Dok smo bili u drugoj godini pandemije, kada su ponovo aktivirane mere zatvaranja, naša ustanova je nastavila da radi i neprekidno pruža usluge davaocima doprinosa. Takođe, sve odluke Upravnog odbora i Uprave su bez odlaganja implementirane, kako u smislu investicija, tako i u poslovanju. Ali i svi periodični izveštaji (mesečni, kvartalni i godišnji) se sastavljaju i dostavljaju na vreme.

Ostala relevantna pitanja i podaci prikazani su kasnije u ovom izveštaju i u priloženim finansijskim izveštajima. Želimo da izrazimo našu zahvalnost svom osoblju KPŠF-a, koje nastavlja da održava najviše profesionalne standarde usluga. Zbog ovoga KPŠF nastavlja da bude prepoznat od strane spoljnog revizora i nadzornih institucija za nivo poštene i tačne implementacije standarda i zakonskih zahteva.

Takođe želimo da se zahvalimo Skupštini Kosova za tačan institucionalni izveštaj i podršku u usvajanju naknada za upravljanje i godišnjih izveštaja! Ovde se zahvaljujemo Centralnoj banci Kosova na saradnji u procesu povlačenja 10%! Zahvalni smo službi penzionih službenika Poreske uprave Kosova, sa kojom od početka imamo plodnu i pozitivnu interakciju u svim zajedničkim procesima!

Očekujemo da će 2022. biti veoma izazovna godina, ali verujemo da će dosadašnja iskustva najbolje poslužiti instituciji za iznenađenja budućnosti.

ALI...ŽIVOT JE
JEDNOSMERAN

01

ORGANIZACIJA I FINANSIJE

Organizacija, Odbor i organogram

Članovi odbora na kraju godine

Proces odlučivanja za investiranje sredstava

Komisije upravnog odbora

Administracija

Nadzor i revizija

Finansiranje

Troškovi

ORGANIZACIJA

KPŠF je osnovan kao jedina institucija za upravljanje i ulaganje obaveznih penzijskih doprinosa zaposlenih na Kosovu, kao i za upravljanje individualnim penzionim štednim računima obveznika doprinosa do njihovog penzionisanja. KPŠF je osnovan zakonom u decembru 2001. godine kao neprofitna institucija. Kao takav, jedina svrha KPŠF-a je da služi samo najboljim interesima svojih saradnika.

KPŠF je postao potpuno operativan sa odborom, administracijom i procesom u avgustu 2002. Uprava je tada imala 22 službenika i pet jedinica. Od tada se Uprava organski razvila do 28 zaposlenih i osam jedinica. Avgust 2002. je bio i mesec u kojem su naplaćeni prvi doprinosi od zaposlenih u javnom sektoru.

2003. godine samozaposleni i zaposleni u privatnom sektoru uključili su se u penzijsku štednju. Penzijska sredstva su prvi put uložena 2003. godine u gotovini.

Sledila su ulaganja u kapital 2004. godine i vlasnička ulaganja u dužničke instrumente u 2006. godini.

Investicije su se povećavale povećanjem finansiranja multi-aktivnih fondova u 2010., u ciljno rizične fondove 2011. U 2014. i 2015. investicionom portfoliju su dodani

multi-aktivni investicioni fondovi sa upravljanjem rizicima, dividendnim kapitalom i upravljanjem rizicima.

U 2017. godini, tržište gotovine je ponovo uvedeno u portfolio kroz angažovanje Amundi fonda - 3M I. U 2018. godini završen je proces izbora brokera za ulaganja u ETF fondove, čime je institucija dobila više investicionih alternativa. U 2021. godini dodan je rekordan broj novih investicionih fondova donošenjem više od 40 investicionih odluka tokom godine.

Na Kosovu je prva investicija u bankarske depozite izvršena 2008. godine, dok je prva investicija u kosovske kratkoročne obveznice realizovana 2012. godine. U 2014. i 2015. godini počela su ulaganja u srednjoročne obveznice. U 2020. godini ulaganja u državne hartije od vrijednosti dostigla su rekordan nivo, blizu 450 miliona eura. Dana 7. aprila 2021. godine zaključena je mogućnost povlačenja 10% iz KPŠF-a, što je bio jedan od najvažnijih operativnih izazova ikada.

Investicije na Kosovu su nastavljene tokom ove godine u vladine hartije od vrednosti i bankarske depozite, u sličnom odnosu kao i prethodne godine.

UPRAVNI ODBOR

KPŠF-om upravlja Upravni odbor, čije članove kao poverenike penzijskih sredstava imenuje Skupština Kosova.

Zakon br. 04/L-101 Republike Kosovo o penzijskim fondovima na Kosovu, zajedno sa svojim izmenama i dopunama (Zakonom br. 04/L-168 i Zakonom br. 05/L-116), detaljno propisuje funkcionisanje i odgovornosti KPŠF-a i njegovog Odbora.

Uredbe CBK-a o penzijama donose sekundarno zakonodavstvo koje se odnosi na investiranje penzijskih sredstava, merenje učinka, podizanje penzijske štednje i zahteve za izveštavanje KPŠF-a.

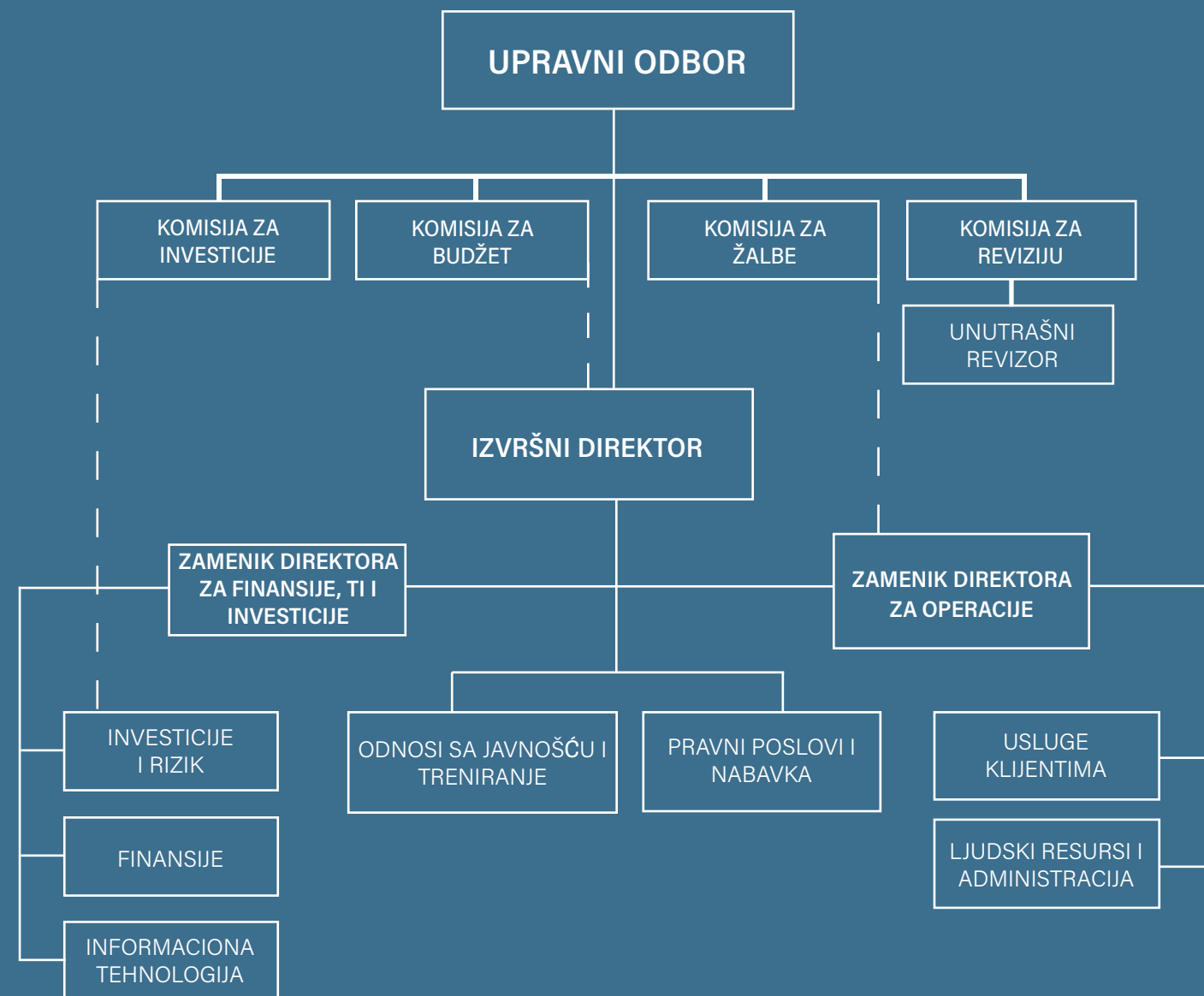
Prava i odgovornosti Odbora obuhvataju, ali nisu ograničeni na: izbor, odnosno razrešenje upravljača sredstava, staratelja, otvorenih investicionih fondova te trećih lica; usvajanje principa i politika za investiranje penzijskih sredstava; zapošljavanje izvršnog osoblja KPŠF-a; usvajanje izveštaja KPŠF-a.

Odbor može imati sedam članova sa pravom glasa i jednog člana bez prva glasakoji predstavlja Vladu.

Najmanje petoro među članovima sa pravom glasa moraju biti profesionalni članovi, sa najmanje deset godina iskustva u oblasti investiranja ili upravljanja penzijskim fondovima; najmanje jedan član mora imati relevantno iskustvo za zastupanje interesa zaposlenih na Kosovu, i najmanje jednog člana sa relevantnim iskustvom za zastupanje interesa poslodavaca na Kosovu.

Tokom 2021. godine Upravni odbor je imao kvorum za odlučivanje. Krajem februara 2021. profesionalni član Odbora podneo je ostavku iz ličnih razloga. Dok je krajem novembra 2021. godine reprezentativnom članu poslodavaca istekao mandat i po zakonu je produžen za još 90 dana.

Dok ni ove godine u Upravnom odboru nije imenovan reprezentativni član Vlade, bez prava glasa. Ovaj nedostatak je evidentan od 2008. godine, što smo stalno spominjali u godišnjim izveštajima.

ČLANOVI ODBORA NA KRAJU GODINE

G. RUZHDI MORINA

Predsedavajući Upravnog odbora, predsedavajući Komisije za Budžet, i član Komisije za investicije

Doktor i shkencave juridike, drejtimi Ndërkombëtar. Më përvojë të gjatë në Bashkimin e Sindikatave të Pavarura të Kosovës dhe me eksperiencë të dëshmuar profesionale rreth fondeve pensionale.

VRSTA ČLANA:

Profesionalan

IZABRAN:

Maj 2009

SADAŠNJI MANDAT:

Četvrti

G. FREDERICK ARTESANI

Predsedavajući Komisije za investicije i član Komisije za budžet

Ekonomista i Nezavisni Finansijski Savetnik sa preko 38 godine iskustva u finansijskim tržištima.

Profesionalan

Oktobar 2008

Četvrti

G. BEHXHET HALITI

Član Komisije za investicije i Komisije za budžet

Diplomirao na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Prištini. Od 2003. godine je uključen u postupku izrade i sprovođenja fiskalnih politika u Kosovu.

Profesionalan

Decembar 2015

Drugi

G. HAJDAR KORBI *

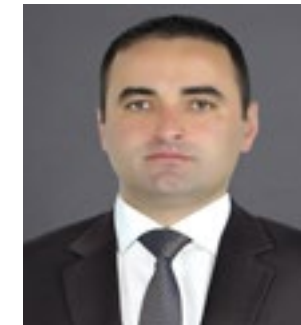
Član Komisije za investicije i Komisije za žalbe

Magistar ekonomskih nauka za poslovnu analizu sa Univerziteta Staffordshire u Ujedinjenom Kraljevstvu i sa iskustvom preko 10 godina kao lektor i Fakulteta RIT na Kosovu.

Profesionalan

Novembar 2017

Prvi

G. VALDRIN KASUMAJ

Predsedavajući Komisije za Žalbe i član Komisije za reviziju

Magistar ekonomskih nauka u Menadžment i informatiku, i magistar mašinskih inženjerskih nauka. Sa iskustvom angažovanja u Privrednoj Komori Kosova.

Predstavnik
poslodavaca

Novembar 2017

Prvi

G. DRITON QEHAJA

Član Komisije za investicije i Komisije za budžet

Vanredni profesor na Univerzitetu u Prištini „Hasan Prishtina“. Ima zvanje doktora ekonomskih i društvenih nauka.

Profesionalan

Avgust 2012

Drugi

G. YMER YMERI

Predsedavajući Komisije za reviziju i član Komisije za žalbe

Prirodno-matematičkom fakultetu, ima zvanje magistra menadžmenta. 15 godina je radio kao profesor, dok od 2000. godine angažovan je u SBASHK.

Predstavnik
zaposlenih

Decembar 2018

Prvi

** G. Hajdar Korbi je bio član Upravnog odbora KPŠF-a do 1. februara 2021. godine, kada je podneo ostavku iz ličnih razloga.*

KPŠF zahvaljuje g. Korbi za doprinos tokom službe u Upravnom odboru!

PROCES ODLUČIVANJA UPRAVNOG ODBORA KPŠF-A ZA INVESTIRANJE SREDSTAVA

PRAVA I ODGOVORNOSTI

KPŠF-om upravlja Upravni Odbor, čije članove imenuje Skupština Kosova kao poverenike za penzijska sredstva. Prava i odgovornosti Odbora obuhvataju, ali se ne ograničavaju samo na: usvajanje principa i politika za investiranje penzionih sredstava; definisanje strateške alokacije sredstava za fondove KPŠF-a kao i određivanje prirode i iznosa bilo koje promene u alokaciji, strategiji i investicionoj politici; odabiru, nadgledanju ili razrešenju otvorenih instrumenata i menadžera sredstava koji sprovode investicionu strategiju i definisanu alokaciju sredstava; izbor staratelja sredstava i trećih strana; regrutovanje izvršnog osoblja KPŠF-a; i usvajanje finansijskih izveštaja KPŠF-a.

Glavni zadatak Upravnog odbora KPŠF-a je da obezbedi da su sredstava pod upravljanjem investiraju na prikladan način u skladu sa zahtevima Zakona i u njegovom okviru investicionih principa i politike. Upravni odbor priznaje da ima fiducijarnu odgovornost prema doprinosiocima i korisnicima KPŠF-a, i da će slediti samo politike koje ne ugrožavaju ovu odgovornost.

INFORMISANJE UPRAVNOG ODBORA

Menadžment i osoblje KPŠF-a na redovnoj osnovi informišu (dnevnom ili nedeljnim – prema potrebi) članove Upravnog odbora o učinku investicija KPŠF-a, o stanju primljenih doprinosa i ne investiranim sredstvima, sa dospećem investicija u Kosovske obveznice i bankarske depozite, o podeli investicija po klasama i investicionim strategijama, a sve to u vezi sa očuvanjem investicionih ograničenja u skladu sa važećim zakonodavstvom.

INVESTIRANJE SREDSTAVA

Upravni odbor donosi svoje fiducijarne odluke realizovanjem investiranja svih prikupljenih sredstava (i narednih doprinosa): za privlačenje ili obuhvatanje novih investicija u izabranim fondovima prema Investicionim principima i usvojenoj politici, za detaljnu alokaciju sredstava kao što je izraženo u matrici investicija, za direktne investicije – uključujući ovde investicije u obveznicama Vlade Kosova i bankarske depozite.

Upravni Odbor, u skladu sa ponuđenim analizama i investicijama (kroz osoblje i menadžment KPŠF-a, ali i kroz profesionalne članove u Odboru) donosi odluke radi dodavanja ili ukidanja investicija iz klase sredstava (akcije, multi-sredstva, tržište novca) čineći tako neophodna balansiranja u skladu sa analizama svakog fonda.

Odeljenje za investicije i rizik, zajedno sa odborom za investicione odbore odbora, i pod vođstvom priručnika za investiranje KPŠF-a, pomažu u aktivnom upravljanju investicijskim sredstvima KPŠF-a kroz različite preporuke koje obuhvataju ekonomske prognoze, promene finansijske politike, fluktuirajuće ponašanje na tržištu, objavljene rezultate preduzeća i sektora, promene propisa i bilo koji drugi faktor koji utiče na postojeće ili potencijalne investicije. Ove preporuke su usmerene na poboljšanje prinosa prilagođenih riziku za KPŠF u okviru njegovog opreznog dugoročnog investicionog mandata.

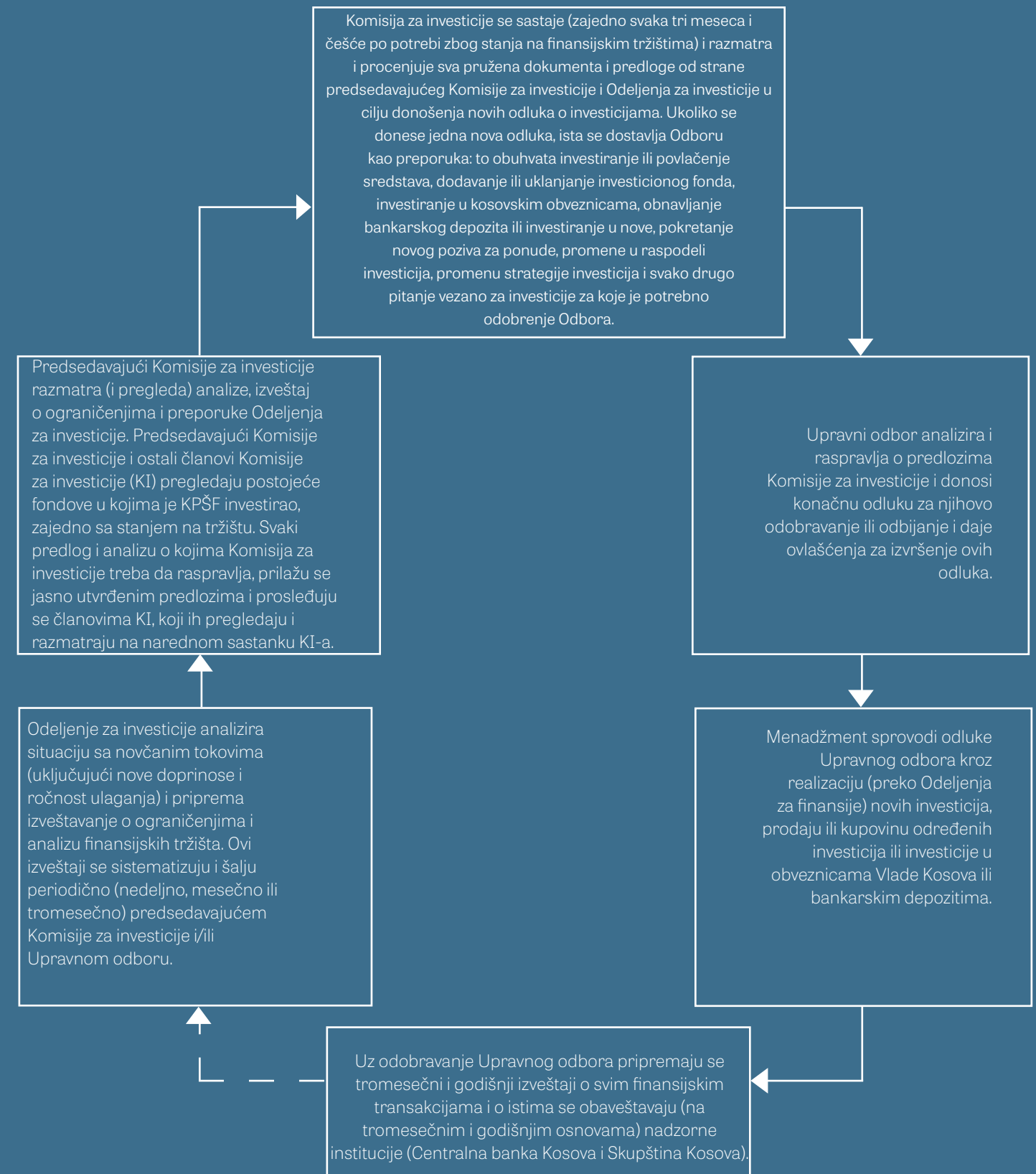
Pre angažovanja bilo kakvog investicionog fonda, odvija se jedan dug proces selekcije (od objavljivanja međunarodnog poziva kroz aukciju, do detaljne studije i intervjuisanja sličnih fondova) koji obuhvataju: detaljnu analizu mernih pokazatelja investicionog fonda i pokazatelja investiranja, kao što je detaljna studija investicionih principa i metodologije svakog fonda. Takav proces obično zahteva angažovanje treće specijalizovane strane, sa neznatnim troškovima, ali u ovom slučaju KPŠF pridobija od kvalifikacija i profesionalnog iskustva članova odbora koji čine ovo. Sa druge strane, investicije na Kosovu (u obveznicama i bankarskim depozitima) se preduzimaju u okviru prevladavajućih uslova tržišta za suverene instrumente sa fiksnim prihodima kao i procenu relativnog rizika emitera.

IZVEŠTAVANJE I TRANSPARENTNOST

Upravni odbor objavljuje na veb sajtu sve važne odluke i one koje su vezane za investiciju sredstava, a svakodnevno se na veb sajtu objavljuje učinak investicija. Upravni odbor šalje detaljne izveštaje (tromesečne i godišnje) nadzornim institucijama.

Pored toga, članovi Odbora održavaju direktne sastanke sa članovima funkcionalnih komisija Skupštine Kosova, kako za predstavljanje učinka investicija tako i za potrebe institucije za naknade koje su potrebne za finansiranje. Ista procedura važi i za usvajanje godišnjeg izveštaja KPŠF-a. Očekivano je da KPŠF, preko Menadžmenta ili Odbora, pruži transparentan odgovor na sve zahteve za informacije relevantnim medijima, detaljno otkrivajući učinak i ostale detalje o investicijama KPŠF-a.

CIKLUS ODLUČIVANJA UPRAVNOG ODBORA

KOMISIJE UPRAVNOG ODBORA

Četiri stalne komisije koje podržavaju funkcionisanje i odlučivanje Odbora

KOMISIJA ZA INVESTICIJE
Pretežno razmatra politike, principe i strategiju za investiranje penzijskih sredstava, kao i učinak investicija i otvorenih investicionih fondova preko kojih KPŠF investira sredstva. Komisija takođe razmatra da li su investicije u skladu sa propisanim zakonskim i pravilnim uslovima. Komisija preporučuje Odboru o investiranju penzijskih sredstava.

KOMISIJA ZA REVIZIJU
Među mnogim drugim funkcijama, razmatra izveštaje regulatora i revizora i preporučuje akiconi plan potreban za rešavanje nalaza i otvorenih pitanja. Komisija takođe razmatra adekvatnost unutrašnjih procedura i ako je potrebno predlaže promene. Komisija razmatra plan revizije za funkcije unutrašnje revizije, razmatra kriterijume za spoljnog revizora i preporučuje njihovo usvajanje od strane Odbora.

PRESEDAVAJUĆI:	Frederick Artesani
OSTALI ČLANOVI:	Ruzhdi Morina Behxhet Haliti Driton Qehaja
ODRŽANIH SASTANAKA:	Osam

KOMISIJA ZA ŽALBE
Pregleda zahteve doprinosioca, predstavlja i žalbe, koje se upućuju Odboru ili KPŠF-u. Komisija podnosi njene preporuke Odboru i osigurava da je pružen odgovor na sve slučajeve u zakonskom okviru i u skladu sa zakonskim odredbama koje su tada na snazi.

KOMISIJA ZA BUDŽET
Razmatra budžetske potrebe KPŠF-a i u skladu sa tim, daje preporuke za visinu naknada za upravljanje koje trebaju biti naplaćeni na penzijska sredstva. Komisija takođe preporučuje Odboru usvajanje budžeta KPŠF i promene budžeta kada je to potrebno. Komisija takođe razmatra troškove KPŠF naspram budžeta.

PRESEDAVAJUĆI:	Valdrin Kasumaj
OSTALI ČLANOVI:	Ruzhdi Morina Ymer Ymeri
ODRŽANIH SASTANAKA:	Četiri

ADMINISTRACIJA

Administracijom KPŠF-a upravlja viši menadžment, koji se sastoji od izvršnog direktora i dva zamenika direktora, jednog za finansije i IT i drugog za poslovanje i ljudski resursi

Menadžment ima za cilj da u KPŠF angažuje efektivne, profesionalne i moralno zdrave pojedince, verujući da će samo ovi kvaliteti dovesti do većeg napretka, zdravog radnog okruženja i boljih usluga za saradnike; i, u isto vreme, u održavanju institucionalnog integriteta KPŠF-a.

Za postizanje navedenih ciljeva, Upravni odbor i Uprava, osiguravaju da sadašnja Uprava nastavi da unapređuje svoje znanje i iskustvo, da bude motivisana i nastavi da stavlja u funkciju sve mentalne i profesionalne kapacitete u službi unapređenja internih procesa i korisničku službu.

Administracija je podeljena na funkcionalne jedinice, čime se osigurava efektivnost i efikasnost u radu.

Obavljanje svakodnevnih zadataka (u svim operativnim oblastima), unapređenje administrativnih procesa, pružanje pomoći Upravnom odboru za analizu investicija, kao i sprovođenje odluka Odbora, glavni su zadaci Uprave. Rad poslednjeg kontinuirano nadzire Upravni odbor, dok ga svakodnevno vodi i razvija Uprava.

Za 2021. bilo je 28 stalnih pozicija, od kojih je jedno na određeno (2020.: 20 stalnih pozicija - jedno na pola radnog vremena). Ove godine dodatno je angažovano na određeno vreme dve pozicije.

Godine 2021. jedan član osoblja napustio je odeljenje za investicije i rizike, prešao u privatni finansijski sektor.

Tokom godine, studenti su angažovani, po potrebi, kao pripravnici, kako bi im se omogućilo da steknu profesionalno iskustvo, ali i da zadovolje dodatne potrebe (za nekoliko meseci) u KPŠF-u, u službi za korisnike i odeljenju finansija.

Zaposleni pripadnici manjina u 2021. godini činili su 7% radne snage (8% onih koji su se izjasnili o nacionalnoj pripadnosti). Žene su činile 33% osoblja (2020: 30%); 85% osoblja bilo je starije od 35 godina (2020: 89%), a 4% osoblja je sa ograničenim sposobnostima. Uz tih nekoliko stalnih kadrova, prosečna starost osoblja ostala je ista kao i prošle godine, 44.7 godina (2020: 44.7 godina).

1 IZVRŠNI DIREKTOR

ODELJENJE	USLUGE S KLIJENTIMA	INFORMACIONA TEHNOLOGIJA	FINANSIJE	INVESTICIJE I RIZIK
STALNIH POZICIJA	8	4	3	3
RADNA MESTA	1 menadžer 6 penzijskih zavetnika 1 recepciona	1 menadžer 1 programer 1 administrator mreže 1 administrator databaze	1 sertifikovani računovođa 2 službenici za finansije	1 menadžer 2 službenici za investicije i rizik
OPIS	Pružna usluge klijentima. Vodi računa o informisanju o individualnim računima, i to o isplati penzione štednje, bilansima štednje, a takođe savetuje učesnike o penzijama i pruža im pomoć oko podizanja štednje. Održava odnose i sa poslodavcima radi poboljšanj informacija za poravnanje doprinosa na individualnim računima. Generalno, ovo osoblje je blizu klijenta u toku čitavog ciklusa štednje do penzionisanja.	Osiguravaju da čitava infrastruktura informacione tehnologije sve vreme funkcioniše bez problema: vode računa o hardverima, softverima, licencama, spoljnoj i unutrašnjoj mreži KPŠF-a i bezbednost podataka. Vode računa o tome da je plan za oporavak dostupan svakog dana i redovno testiraju isti.	Obavljaju sve finansijske transakcije, uključujući investicije i povlačenje sredstava na finansijskim tržištima; vode računovodstvo i knjigovodstvo o penzijskim sredstvima i poslovanju KPŠF-a. Izračunavaju dnevnu cenu akcija i pripremaju finansijske izveštaje, mesečne i kvartalne izveštaje i druge potrebne izveštaje za Odbor KPŠF-a, regulatora i Skupštinu, i komuniciraju sa upravljačima sredstava.	Priprema analize o: toku investicija; riziku i nestabilnosti investicionog portfolija; usklađenosti investicija sa zakonom; održavanju investicione strategije Odbora, ažuriranju internet stranice u sekciji za investicije.

2 ZAMJENICI DIREKTORA

LJUDSKI RESURSI I ADMINISTRACIJA	PRAVNI POSLOVI	UNUTRAŠNI REVIZOR	ODNOSI SA JAVNOŠĆU, TRENIRANJE, PREVODI
3	1	1	2
1 službenik za ljudske resurse 1 domaćin 1 službenik za obezbeđenje	1 pravni službenik	1 unutrašni revizor	1 menadžer 1 službenik za odnose sa javnošću, koordinacije treniranje, koordinacije prevoda
Vode računa o spisku prisustva zaposlenih na poslu, poštovanju radnog vremena, pripremi platnog spiska i drugih naknada; vode blagajnu i bave se opremanjem, održavanjem i sigurnošću kancelarije; pružaju podršku osoblju i Upravnom odboru na sastancima i putovanjima u zemlji i inostranstvu.	Pravna kancelarija razmatra sveobuhvatnu zakonitost u odnosu na važeće zakonodavstvo i pomaže u izradi ugovora, sporazuma; daje pravna mišljenja i zastupa KPŠF u pravosudnom sistemu. Pravna služba trenutno sprovodi nekoliko aktivnosti koje je ranije sprovodio Službenik za nabavke. Međutim, proces centralizacije procesa nabavki (u CAN) smanjio je obim unutrašnjih aktivnosti nabavki, i sada je samo u svojstvu koordinatora sa CANom.	Uverava Odbor da su sve aktivnosti Menadžmenta, administracije i procesa u KPŠF u skladu sa internim procedurama, pravilima CBK-a i važećim zakonima. Obezbeđuje efikasnost i adekvatnost sistema KPŠF-a i internih kontrola, kroz sprovođenje redovnih tromesečnih revizija i pružanje preporuka za rešavanje pokrenutih pitanja. Izveštaje revizora razmatraju Komisija za reviziju i Upravni odbor.	Podržava komunikaciju institucije sa medijima i javnošću, održavanje intervjua i konferencija, izradu godišnjih izveštaja i kvartalnih buletina za informisanje doprinosilaca; administrira sajt i preuzima ulogu portparola, kada mu je delegirana; koordinira i pomaže pri prevodu dokumenata.

NADZOR I REVIZIJA

KPŠF je pod nadzorom i inspekcijom od strane ispitivača CBK-a, dok reviziju vrši interni i eksterni revizor

KPŠF, kao nezavisna javna institucija, podleže regulatornom nadzoru i reviziji od strane nezavisnih i profesionalnih revizora. Svi ovi nadzori i finansijske kontrole, iz kojih nisu rezultirali značajnim nalazima od pokretanja aktivnosti KPŠF-a (2002. godine), nastavili su poverenje ove institucije prema trećim stranama.

Istovremeno, Odbor smatra da su ovi nadzori, zajedno sa investicionim učinkom, ojačali kredibilitet i povećali poverenje javnosti u donošenje odluka Odbora i radnu etiku Uprave.

Dakle, KPŠF obaveštava svakog tromesečja: CBK, Skupštinu i Vladu o plasmanu penzionih fondova, novim investicijama, povratku investicija, ali i za usklađivanje penzionih sredstava. Ova informacija je takođe objavljena na veb stranici KPŠF-a za opšte javne informacije.

Do danas, istorijski, nijedan nezavisni revizor koji je izvršio reviziju finansijskih izveštaja KPŠF-a (operativna i penziona sredstva), koji su odabrani kroz procedure javnih nabavki i odobreni kao takvi od strane Centralne banke Kosova, nije dao kvalifikovano mišljenje o tim revizijama. Spoljni revizor, putem pisma menadžmenta, takođe može dati preporuke za bolje funkcionisanje procesa KPŠF-a.

Pored kvartalnog izveštavanja o usklađenosti investicija sa zakonskim odredbama i pravilima CBK-a o penzijama, KPŠF je tokom 2021. godine mesečno izveštavao Odeljenje za nadzor penzija CBK-a o svim aspektima ulaganja i opštem stanju penzionih sredstava.

Objašnjenja i podaci su takođe obezbeđeni kad god je to zahtevala CBK. U slučaju da investicije KPŠF-a, usled kretanja na finansijskim tržištima, nisu u skladu sa zakonom, onda je KPŠF dužan da odmah obavesti CBK, i ima rok od 180 dana da to popravi. Tokom 2021. nije bilo takvog slučaja.

Do 31. maja svake godine, KPŠF sastavlja i podnosi CBK-u, Skupštini i Vladi godišnji izveštaj za prethodnu godinu, zajedno sa finansijskim izveštajima revidiranim od strane nezavisnog revizora, koji je izabran samo uz saglasnost CBK-a. Godišnji izveštaj, zajedno sa finansijskim izveštajima, takođe se objavljuje na web stranici.

Tokom godine CBK je završila inspekciju za prethodnu 2019 godinu, gde je razmotren veliki broj dokumenata; od zapisnika sa sednica odbora i komisija do svih investicionih i operativnih pitanja. CBK priprema detaljan izveštaj koji šalje Upravnom odboru KPŠF-a. Odbor razmatra izveštaj i daje komentare.

U slučaju ozbiljnih nalaza, CBK takođe treba da izveštava Skupštinu, što je radnja koja do sada nije bila neophodna. Pored nalaza, CBK daje preporuke Upravnom odboru. KPŠF obaveštava CBK o svim odlukama odbora koje se odnose na doprinosioce, upravljanje fondom i drugim pitanjima.

KPŠF zapošljava unutrašnjeg revizora, koji najmanje četiri puta godišnje izveštava Komitet za reviziju Odbora KPŠF-a o svim aspektima aktivnosti institucije. Tokom 2021. godine, interni revizor je, na zahtev Upravnog odbora, izvršio još tri revizije ad hoc za proces povlačenja 10% (prema zakonskim izmenama sa Recovery paketom), preliminarno testiranje IPSA sistema, kao i izveštaj o usklađenosti za izbor novih menadžera sredstava.

KPŠF od 2018. godine nastavlja da angažuje spoljnog člana u Komitetu za reviziju, kao što se zahteva Zakonom br. 05/L-116, koji menja zakon br. 04/L-101 o penzijskim fondovima na Kosovu, koji je nezavisan od Borda direktora i menadžmenta KPŠF-a

POKRENUTI PREDMETI OD STRANE SPOLJNOG I INTERNOG REVIZORA ZA 2021. GODINE I NJIHOV STATUS

PREDMET

SPOLJNI REVIZOR

Tokom naše revizije, primetili smo da je fiducijarno osiguranje članova odbora KPŠF-a isteklo u maju 2021. Od tada, članovi odbora KPŠF-a nisu mogli da ugovore nijednu osiguravajuću kompaniju da obezbedi fiducijarno osiguranje za članove odbora KPŠF-a. Preporučujemo da KPŠF obezbedi fiducijarno osiguranje za svoje članove Odbora, kako bi se osigurala pravna odgovornost u vezi sa radom kao fiducijar.

Izveštavanje sistema za uzbuđivanje za parametre serverske sobe, tj. (temperatura, vlažnost, itd.) je implementirano za slanje upozorenja samo preko SMTP usluge. Komunikacione veze za obaveštavanje i alarmiranje treba da budu podešene redundantno, osim preko SMTP servisa, konfigurirajte i preko SIM kartice. Preporučujemo da izbegavate sisteme obaveštenja koji nisu redundantni.

INTERNI REVIZOR

Komercijalne banke koje su ugovorile pružanje usluga postupnog povlačenja mesečno izveštavaju KPŠF o bilansu stanja ulagača u faznom povlačenju, naplaćenju kamati i konačnim bilansima nakon što doprinosioci povuku doprinose.

Preporučuje se rukovodstvu, za pitanja sigurnosti i pouzdanosti, pored mesečne provere, u skladu sa zahtevima internih politika, da u dokumentu identifikuje eventualna odstupanja u bilansima stanja i rešenja koja su imali na osnovu prepiske sa bankama. Takođe odaberite najmanje pet uzoraka mesečno, posebno onih koji su bili nedosledni, kako biste proverili tačnost stanja i interesa doprinosioca u skladu sa ugovornim uslovima. Takav proces bi trebalo da bude uključen u domaće politike i u buduće ugovore sa komercijalnim bankama, što bi unelo veći kredibilitet u proces verifikacije.

2) Tokom testiranja bankovnih računa za primenu povlačenja 10% uočeno je da je u slučajevima kada se saradnik prijavio sa istim bankovnim računom kao i drugi saradnik, obustavljena obrada prijave radi dodatne potvrde sa tom osobom (putem e-pošte ili telefona) ako se zaista slažu da se sredstva prebace na taj račun.

Uprava bi, za takve slučajeve, trebala odrediti rok do kojeg uplatnici mogu potvrditi (promeniti) odobrenje plaćanja na individualnim računima – i zadržati što potpunije dokaze. U slučaju nepotvrde računa, u određenom roku, uplata će biti izvršena.

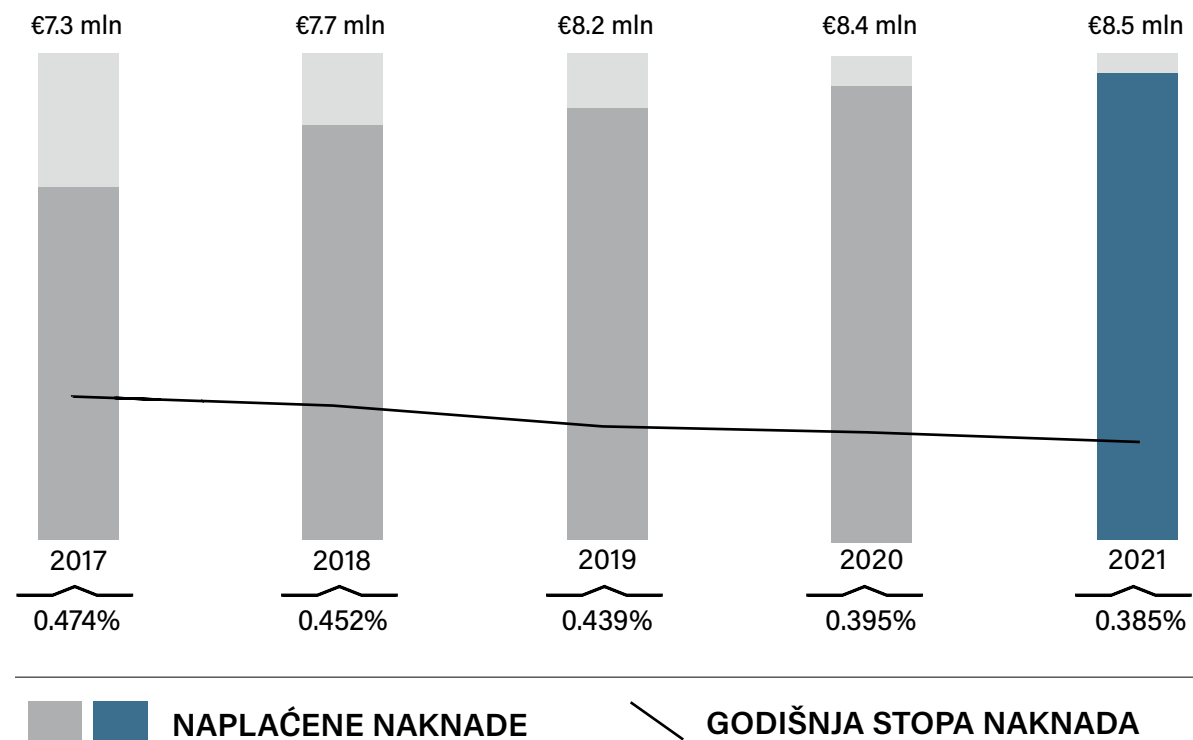
STANJE/KOMENTAR

KPŠF je u nekoliko navrata pokušao da obezbedi pružaoca osiguranja putem procedura javnih nabavki; međutim, nijedna ponuda nije mogla biti obezbeđena do kraja 2021. Strah od povećanih šteta zbog Covid-19 neke osiguravajuće kompanije su navele kao razlog za njihovo nezainteresovanost za podnošenje ponuda.

KPŠF učiniće ugovor sa provajderom SMS usluga; ostala infrastruktura je postavljena.

Izveštavanje banaka o postepenim povlačenjima datira još od 2008. godine, kada je KPŠF počeo sa prvim ugovorom. Pošto su ovi ugovori zaključeni u skladu sa Uredbom CBK-a, a takođe imaju prethodno odobrenje CBK-a, konačna odgovornost za kontrolu pada na CBK. Ovo se dešava već dve godine, tako da CBK kontroliše povlačenja u fazama. KPŠF može zahtevati od banaka da uključe u buduće ugovore obavezu da nam pošalju pet pregleda, ali ne možemo ih obavezati da prihvate tako nešto. To je zato što banke imaju druga pravila koja mogu biti u suprotnosti sa ovim zahtevom. Ali, to će biti usmereno na alternativu rešenja.

Za slučajeve kada ista osoba ima dva bankovna računa u KPŠF-u, i ukoliko je zahtevala da dobije 10% na isti bankovni račun, ovi slučajevi (za razliku od prvih dana) ne zaustavljaju se radi ponovne potvrde ako se procene putem dodatnih informacija (ime/prezime i/ili datum rođenja) da se radi o istoj osobi. Biće određen rok od 30 dana za ponovnu potvrdu, inače će prijave biti obrađene. Sva potrebna dokumentacija ili istorija telefonskih razgovora će se čuvati za slučajeve ponovne potvrde.

Godišnje naknade naplaćene na penziona sredstva za kraj 2021. godine smanjene su na ukupno 0.385% sredstava (2020.: 0.395%). Investiciona naknada je smanjena sa 0.330% na 0.320%, dok je operativna naknada ostala nepromijenjena na 0.065%. Ali po nominalnoj vrednosti naknade naplaćene na penziona sredstva su blago porasle za 1.5%, odnosno za 128,204 € - zbog podizanja imovine pod upravljanjem.

Naplaćene tarife za 2021. ostvarile su prihod od 8,492,038 € (2020.: 8,363,834€). Od toga 7,090,416 € (2020: 7,014,662 €) namenjeno je za pokriće investicionih troškova i 1,401,622 € (2020: 1,349,172 €) operativnih.

Međutim, ni ove godine KPŠF nije potrošio prihode

ostvarene od ovih naknada. Za 2021. godinu imali smo višak investicionih i operativnih aktivnosti od 1,180,910 €. Od toga je 660,384 eura iskorišteno za dopunu rezervnog fonda, utrošenog na nadoknadu doprinosima tokom pandemije. Dok je 200,000 € iz operativnog viška vraćeno u penziona sredstva.

Necarinski prihodi KPŠF-a za godinu bili su 126,087 € (2020: 138,616 €), čime će ukupni prihodi KPŠF-a za 2021. biti 8,618,125 €, ili 1.4% veći nego godinu ranije (2020: 8,502,450 €).

Oko 59% necarinskih prihoda odnosilo se na prihode od ostalih investicija, a 41% na ostale prihode od pogrešno isplaćenih povrata i ostalih poslovnih prihoda.

FINANSIRANJE

U proseku, KPŠF je učesnicima naplaćivao operativnu naknadu od 0.17 evra mesečno

KPŠF se finansira na sličan način kao i svi penzijski fondovi sa definisanim doprinosima, tj. naplaćivanje naknada na imovinu kojom se upravlja (penziona sredstva).

Kao neprofitna institucija, takse koje naplaćuje KPŠF treba da pokriju samo njegove troškove. Tarifne nivoe, prema preporukama Upravnog odbora, usvaja Skupština Kosova; čime se Skupštini obezbeđuje indirektan način kontrole nad troškovima KPŠF-a.

Prema izmenama u Zakonu br. 04/L-168, KPŠF naplaćuje investicionu taksu za pokrivanje troškova u vezi sa ulaganjem penzionih sredstava i operativnu naknadu za pokrivanje ostalih troškova.

U poređenju sa 2020. godinom, KPŠF je za 2021. smanjio naknade naplaćene (u procentima) za investicione aktivnosti dok je zadržao istu naknadu za operacije.

Operativna naknada KPŠF-a, od 0.065% godišnje, nastavlja da bude najniža u poređenju sa svim sličnim operaterima u regionu, ali je takođe među najnižima na globalnom nivou.

S druge strane, način primene investicione naknade od 0.320% godišnje nije uporediv ni sa jednim od sličnih regionalnih penzijskih fondova, ali ni sa sličnim fondovima u svetu.

Standardni oblik tretmana investicionih troškova sličnih penzionih fondova je da se, pored operativne naknade koja se naplaćuje za rad upravljačke kuće, troškovi ulaganja terete i samom penzionom fondu; tako da se investicioni troškovi trebaju tretirati kao troškovi fonda, a ne kao što imamo na Kosovu, gde se oni tretiraju kao troškovi subjekta koji upravlja fondom. Ovaj tretman dovodi do neslaganja između onoga što KPŠF naplaćuje kao investicionu naknadu (koja se mora proceniti pre početka godine) i troškova koji se javljaju u stvarnosti.

Ovde treba pojasniti da su neke aktivnosti Odbora vezane za ulaganja, kao što su intervjuisanje i odabir menadžera imovine, koje su aktivnosti vezane za ulaganja, takođe pokrivene operativnom provizijom.

Izračunato u proseku, KPŠF je naplatio doprinosima za 2021. sa 0.17 € mesečno ili 2.04 € za celu godinu za operativne troškove.

1.	Direktnu uslugu u kancelariji (uslugu, savetovanje, informacije) svakog radnog dana od 08:00 do 16:00 časova	8.	Podnošenje prijave za podizanje štednje i bankarske usluge bez naplaćenih troškova
2.	Slanje godišnjih izveštaja na kućnu adresu ili putem e-maila	9.	Besplatno održavanje računa za postepeno podizanje štednje od strane komercijalnih banaka
3.	Neograničen štampanje izveštaja račun na KPŠF kancelariji	10.	Natprosečnu kamatu za štednju u programu podizanja u fazama
4.	Kompletno održavanje računa za penzijske štednje	11.	Pokrivanje jednog dela investicionih troškova (izbor upravljača sredstava, troškove Upravnog odbora i slično)
5.	Osiguranje računa na drugoj lokaciji i rezervnom serveru	12.	Mogućnost štampanja izveštaja račun u bilo kojem vremenu putem e-kioska izvan kancelarije KPŠF-a u Prištini
6.	Elektronska usluga online pristupa personalnom penzionom račun i usluga za komunikaciju na Facebook	13.	Mogućnost daljinske prijave za povlačenje 10% (bez ikakve tarife)
7.	Obaveštenje putem pošte o penzionisanju		

TROŠKOVI

KPŠF, kao kuća koja upravlja fondom, ima troškove za investiranje penzijskih sredstava i za svoje poslovanje

INVESTICIONI TROŠKOVI

Troškovi ulaganja uključuju: naknade koje naplaćuju menadžeri fondova za ulaganje sredstava i pristup finansijskim tržištima; CBK naknade za transfer i održavanje fondova; i druge troškovi za brokere i čuvare imovine.

Upravni odbor prilikom konkursnog procesa izbora investicionih fondova uzima u obzir naknade koje menadžeri naplaćuju za ulaganje imovine, a prioritet pri izboru imaju menadžeri koji nude niže naknade. Takođe treba imati na umu da menadžeri fondova naplaćuju različite naknade za upravljanje u zavisnosti od uloženog iznosa, kao i njihove strategije (aktivne ili pasivne).

Potencijalni povratak takođe ima uticaj na naknade za upravljanje. Investicioni fondovi tržišta novca (na primer) naplaćuju niže naknade za upravljanje od fondova na berzama ili čak obveznicama.

Investicioni troškovi su činili 85.2% troškova KPŠF-a za 2021. godinu (2020.: 82.7%). One nominalne vrednosti bile su 6,840,347 € (2020.: 5,732,566 €). Ovi prihodi obezbeđeni su od investicione naknade, prema važećem zakonodavstvu, koja je za 2021. godinu iznosila 0.33% do 21. novembra 2021. godine i 0.32% do 31. decembra 2021. godine.

Nivo realizacije projektovanih izdataka za investicionu naknadu za 2021. godinu iznosio je 96.5% (2020.: 81,6%). Povećanje nivoa realizacije u ovoj godini povezano je sa opredeljenjem rekordnog broja investicionih fondova, kao i sa većim prosečnim ulaganjem na finansijska tržišta u odnosu na prethodnu godinu - koja su glavni izvor tarifnog opterećenja.

Treba napomenuti da (obično) uložena sredstva u proseku se opterećuju od 0.7% do 1.0% za upravljanje fondovima, dok je KPŠF to postigao kroz individualne sporazume i odmerene selekcije kako bi obezbedio da se naknade plaćene investicionim fondovima, kroz koje ulaže penziona sredstva, dodatno smanje na kraju 2021. Ova naknada je pala na 0.32%.

Od naplaćenih naknada za investicione troškove za kraj 2021. godine ostvaren je suficit od 250,069 €. Zajedno sa suficitom na početku 2021. godine (sa 176,783 €) akumulirani suficit za investicione aktivnosti dostigao je 426,852 €. Ovaj suficit vrednosti će se koristiti ili za finansiranje investicionih troškova za 2022. godinu i/ili će biti vraćen u penziona sredstva do kraja 2022. godine.

U ovoj analizi treba naglasiti da u trenutku kada se utvrđuje naknada za investiranje za narednu godinu, cilj KPŠF-a je da bude što bliže proceni potreba za istu. Međutim, izuzetno je teško predvideti ili učinak investicija ili stratešku alokaciju sredstava (zbog eksternih faktora koji mogu uticati i na tržišta i na donošenje odluka Investicionog odbora), što čini višak (ili deficit) neizbežnim od investicione aktivnosti.

Zbog čestih rasprodaja pozicija na finansijskim tržištima, investicioni troškovi nekoliko godina osciliraju u procentu iskorišćenosti od planiranja, ali to nema efekta na uplatioce, jer se višak vraća nosiocima računa ili koristi za finansiranje investicionih troškova u narednoj godini.

INVESTICIONE NAKNADE

Investiciona naknada (i u procentima i u vrednosti) za 2021. i 2020. godinu je predstavljena u sledećoj tabeli, prema svakom fondu koji je naplatio na uložena sredstva KPŠF-a, ali i tarife CBK-a i brokera.

Investicioni fondovi	2021		2020	
	Godišnja naknada	Neto naknada	Godišnja naknada	Neto naknada
Vanguard - GSIF	0.18%	€222,373	0.25%	€69,934
BNY Mellon - RRF	0.60%	€2,169,117	0.60%	€1,825,958
AXA - GILB	0.35% - 0.40%	€209,240	0.35% - 0.40%	€328,930
Nordea 1 - GSEF	0.43%	€315,610	0.43%	€340,965
Nordea 1 - SRF	0.56%	€1,993,231	0.56%	€1,657,538
Amundi - 3M-I	0.045% - 0.057%	€49,957	0.045% - 0.057%	€59,337
BNP Paribas - PDP	0.55% - 0.76%	€357,745	0.55% - 0.76%	€591,132
S&P500 Minvol ETF	0.25%	€25,132	0.25%	€77,913
MSCI Minvol ETF	0.25%	€34,009	0.25%	€67,276
Invesco QQQ ETF	0.20%	€113,633	0.20%	€84,051
USCF US Oil ETF	0.45%	€109,543	0.45%	--
Amundi MSCI Qual	0.23%	€121,140	0.23%	--
FirstT CybrSec ETF	0.60%	€178,049	0.60%	--
LG eCom Logst ETF	0.49%	€144,551	0.49%	--
SP OilGas Expl ETF	0.35%	€37,429	0.35%	--
Pacer Indust ETF	0.60%	€37,627	--	--
VG Real Estate ETF	0.12%	€20,028	--	--
Glob xUS Infr ETF	0.47%	€79,271	--	--
iShare US Infr ETF	0.40%	€65,279	--	--
Inv Bas Metals ETF	0.75%	€153,702	--	--
BNP Clim. Impact	0.499%-0.885%	€13,184	--	--
T.Rowe Glob Tech	0.745%-0.870%	€15,769	--	--
Amund CPR Disrpt	0.61%-1.35%	€11,952	--	--
AXA Digital Econ	0.56%-0.76%	€14,241	--	--
GS Millennials	0.73%-0.88%	€8,353	--	--
Schroder ISF GSG	0.50%	€11,569	--	--
FirstT Green ETF	0.40%	€11,763	--	--
iSh. Glb Clean ETF	0.42%	€11,434	--	--
Schroders - GDG	--	--	0.65%	€131,056
AXA - WFOI	--	--	0.55%	€53,467
Amundi - RPI2	--	--	0.20%	€80,665
Corp Bond Eur ETF	--	--	0.20%	€57,879
Amun EurCorp ETF	--	--	0.16%	€46,375
MSCI USA Qual ETF	--	--	0.15%	€11,766
S&P500 Eur H. ETF	--	--	0.20%	€7,091
EuroStoxx50 ETF	--	--	0.10%	€3,572
UKUPNO NAKNADA		€6,534,931		€5,494,905
Naknade CBK za transfere i ostalo		€58,357		€42,075
Brokери, staratelji i garanti		€247,059		€195,586
UKUPNO INVESTICIONI TROŠKOVA		€6,840,347		€5,732,566

85.2%
2021

82.7%
2020

OPERATIVNI TROŠKOVI

Operativni troškovi¹⁾ uključuju sve ostale nedirektne investicione troškove koji se sastoje od kompenzacije, štampanja i objavljivanja pregleda računa, zakupa kancelarije i drugih operativnih troškova.

Međutim, operativni troškovi finansiraju i sve troškove Odbora direktora, gde je glavni deo aktivnosti odbora donošenje investicionih odluka.

Za 2021. operativni troškovi su iznosili 1,191,245 € (2020.: 1,201,023 €) i čini 14.8% ukupnih troškova KPŠF-a (2020: 17.3%). Kao što se može videti, operativni troškovi su ove godine bili niži (za 9,778 eura) nego prošle godine ili za -0.8%. Takođe, ovogodišnji operativni troškovi su najniži u poslednje tri godine.

U 2021. godini planirani operativni budžet za robe i usluge ostvaren je po stopi od 85.0% (2020.: 89.0%). Ovakav nivo ispunjenja planiranih operativnih troškova nastao je zbog činjenice da je skoro celu godinu jedan član Odbora bio odsutan iz Odbora (podneo ostavku iz ličnih razloga). Takođe, tender za fiducijarno osiguranje nije mogao biti zaključen, zbog nedostatka ponuda privrednih subjekata.

Vrednost suficita za kraj 2021. godine iz operativnih aktivnosti iznosila je 336,487 €. Zajedno sa suficitom iz prethodne godine (od 1,004,127 €) finansirana je dopuna finansijske rezerve.

Troškovi osoblja su povećani za 6.2% u odnosu na 2020. godinu, zbog dodatnog angažmana kako novog tako i sadašnjeg osoblja u implementaciji IPSA projekta (razvoj softvera za upravljanje računima). Troškovi osoblja ove godine su činili više od polovine svih operativnih troškova od 54.9% - sa 51.2% što je bilo pre godinu dana.

Budžetska linija troškova za Upravni odbor bila je sa najvećim smanjenjem operativnih troškova ove godine, zbog jednog člana manje - kako je ranije objašnjeno. Ove godine smo imali značajan pad u oblasti javnog obrazovanja i najava (pošto nismo imali kampanje podizanja svesti/ informativne kampanje na televiziji); slanje pregleda sa računa (poslatih od Pošte Kosova), jer se svake godine sve više pregleda sa računa šalje doprinosiocima putem e-pošte; i ostalih troškova.

Dok je došlo do blagog povećanja u održavanju softvera (sa novim projektom koji je finaliziran) i profesionalnim uslugama (vezano za povremene zahteve). Ostale budžetske linije imale su vrlo male promene u odnosu na prethodnu godinu.

Podaci za svaku budžetsku liniju prikazani su u tabeli na sledećoj stranici, dok su detaljna objašnjenja u priloženim finansijskim izveštajima.

OPERATIVNI TROŠKOVI

	2021		2020	
Troškovi osoblja	€653,595	54.9%	€615,285	51.2%
Troškovi Upravnog odbora	€128,592	10.8%	€165,184	13.8%
Stanja računa i korespondencija	€86,520	7.3%	€93,379	7.8%
Održavanje softvera	€102,727	8.6%	€99,791	8.3%
Obezvredjenje i amortizacija	€111,869	9.4%	€112,477	9.4%
Troškovi kancelarijskog poslovanja	€26,606	2.2%	€26,859	2.2%
Naknade nadzora CBK-a	€21,024	1.8%	€20,238	1.7%
Stručne službe / ugovorači / konsultanti	€21,467	1.8%	€17,498	1.5%
Troškovi kamate iznajmljivanja	€11,046	0.9%	€10,229	0.9%
Eksterna revizija	€10,200	0.9%	€10,200	0.8%
Edukacija javnosti, oglasi i komunikacije	€ 8,157	0.7%	€15,834	1.3%
Bankovne naknade za izvršene usluge	€1,884	0.2%	€1,995	0.2%
Obuke, putovanja i ostalog troškovi osoblja	€1,523	0.1%	€1,300	0.1%
Ostali troškovi	€6,035	0.5%	€10,754	0.8%
UKUPNO OPERATIVNIH TROŠKOVA	€1,191,245	100%	€1,201,023	100%

14.8%
2021

17.3%
2020

1) Za više informacija, molimo vas pogledajte revidirane finansijske izveštaje koji su, kao što se zahteva prema zakonom, pripremljeni u skladu sa MSFI.

02

AKTIVNOSTI

Upravni Odbor - Menadžment
Upravljanje računima
Sraunjenje
Usluge za klijente

AKTIVNOSTI UPRAVNOG ODBORA

Glavno opredeljenje Odbora direktora je donošenje odluka o ulaganju sredstava pod upravljanjem. S obzirom na to, redovno, ali i po potrebi, Upravni odbor je nastavio da donosi proaktivne odluke za prilagođavanje nivoa rizika uloženi penzionih sredstava, prema prognozama kretanja na međunarodnim finansijskim tržištima.

Pored potvrđivanja periodičnog prilagođavanja zakonskih ograničenja ulaganja prema finansijskim instrumentima (u skladu sa Investicionim priručnikom), bilo je više od 40 odluka Upravnog odbora ove godine, konsultovanih sa menadžmentom i stručnim osobljem KPŠF-a, o preraspodeli penzionih fondova. Ove odluke su dovele do povećanja od 1.23 milijarde evra na finansijskim tržištima i povlačenju 981 miliona evra u različitim periodima godine.

Podrazumeva se da, budući da je 2021. ocenjena pozitivnim ekonomskim izgledima, imali smo više uloženi novih sredstava na međunarodnim tržištima nego prethodne godine. Tako je na međunarodna finansijska tržišta na kraju 2021. godine uloženo 1.81 milijardu eura, dok je pre godinu dana bilo 1.35 milijardi eura. Ovi taktički rebalansi, u cilju boljeg usklađivanja investicione politike sa prognozama kretanja na tržištu, rezultirali su pozitivnim performansama rasta od 10.7% jedinične cene za 2021. godinu.

Što se tiče investicija na Kosovu, u obveznicama Vlade

Kosova i depozitima banaka koje posluju na Kosovu, na kraju 2021. godine imali smo 536.0 miliona evra ili oko 43 miliona evra manje nego na kraju prethodne godine (2020: 579.4 miliona eura). Glavni razlog što smo imali manje ulaganja na Kosovu je taj što banke nisu iskazale interesovanje za penziona sredstva KPŠF-a kao prethodne godine, smanjujući depozite sa 129.5 miliona evra na 44.7 miliona evra.

Među važnim aktivnostima Upravnog odbora za 2021. godinu bilo je razmatranje i usvajanje godišnjeg budžeta KPŠF-a, zajedno sa predlogom nivoa upravljačkih naknadi za usvajanje u Skupštini Kosova. Različiti interni izveštaji KPŠF-a su takođe razmatrani i odobreni (tromesečni izveštaji unutrašnje revizije, godišnji izveštaji, izveštaji o učinku). Sva pitanja koja proizilaze iz Izveštaja o inspekciji CBK-a i Izveštaja eksternog revizora su adresirana na blagovremen način.

Pored brojnih investicionih odluka, sastanaka i tekućih konsultacija, nadzora nad operativnim aktivnostima institucije, Upravni odbor je održao redovne sastanke sa Skupštinom Kosova i Centralnom bankom Kosova. Održan je i sastanak sa predstavnicima BSPK. Zbog situacije sa pandemijom, Upravni odbor ni ove godine nije mogao održati sastanke sa menadžerima fondova, ali je održavao stalnu komunikaciju s njima putem daljinske interakcije.

AKTIVNOSTI MENADŽMENTA

Osim što pomaže odboru i sprovodi njegove odluke, menadžment osigurava da svi svakodnevni procesi (operacije) funkcionišu nesmetano. To znači da su podaci i informacije o obveznicama osiguranja sigurni, da se usluge pružaju po visokim profesionalnim standardima i da korisnici penzija primaju blagovremene isplate.

Takođe osigurava da se periodični izveštaji, uključujući godišnji izveštaj, sastavljaju i šalju nadzornim institucijama i Regulatoru na vreme ili kad god je to potrebno; da se transferi penzionih sredstava u investicionim fondovima i računu KPŠF-a vrše ispravno; te da se komunikacija sa upraviteljima imovine i brokerima odvija po najvišim profesionalnim standardima i zakonskoj preciznosti.

U isto vreme, treba da bude dostupan onlajn servis e-KPŠF, koji ima preko 275 hiljada korisnika, kao i veb stranica KPŠF-a; da su saradnici informisani o

statusu pregleda računa, te da je komunikacija sa javnošću i trećim licima aktivna svakog radnog dana. Iznad svega, mora se osigurati da su sve finansijske transakcije u potpunosti u skladu sa primenjivim (uključujući međunarodne) pravilima, zakonima i standardima, te da nijedna odluka ili radnja nije u suprotnosti sa zakonodavstvom i/ili interesima ulagača.

Tokom godine menadžment je bio fokusiran na: Stručnu podršku Odboru u donošenju investicionih odluka (unutar i van zemlje); obavezu da se zaključni povlačenje 10%; implementaciju IPSA projekta (za upravljanje računima saradnika); kontinuirano unapređenje interne informacione tehnologije i potpunu digitalizaciju procesa; i ispunjavanje svih zahteva CBK-a i eksternog revizora za ceo operativni lanac institucije.

UPRAVLJANJE RAČUNIMA

Oko 543 hiljada obaveštenja o stanju na računu poslato je poštom i e-mailom

9.5

PROSEČNI BROJ MESECA ZA KOJE SU POSLODAVCI UPLATILI DOPRINOSE

(2020: 8.5)

3.3

PROSEČNI BROJ TROMESEČJA ZA KOJE SU SAMOZAPOSLENI UPLATILI DOPRINOSE

(2020: 3.2)

Od ukupno 790,362 računa koji su otvoreni od osnivanja KPSF-a, u ciklusu 2021. poslato je 542,460 pregleda, od čega 415,788 putem e-pošte i 126,972 putem pošte (2020: 407,118 putem e-pošte i 176,082 putem pošte). Kao što se može videti, ove godine je poslato oko 40 hiljada pregleda manje nego 2020. godine, od čega je oko 49 hiljada pregleda manje poslanih poštom, ali je oko 9 hiljada više pregleda poslato e-mailom. Razlog za slanje manjeg broja pregleda je taj što je broj saradnika koji nisu imali transakcije u poslednje tri godine dostigao 134,089 (2020.: 52,811) - povećanje od 154% u odnosu na prethodnu godinu; kojima se prema važećem zakonodavstvu ne šalju godišnji izveštaji.

Ovde pojašnjavamo da su sledeći slučajevi isključeni sa liste slanja godišnjih izveštaja (tj. od ukupno 790,362 računa): 1) izveštaji računovođa koji nisu imali transakcije u poslednje tri godine (kao što je gore objašnjeno); 2) izveštaji onih kojima nedostaje adresa prebivališta (kojih je za 2021. bilo 19,732 u odnosu na 2020. kojih je bilo 22,138) takođe im se ne mogu slati; 3) kao i oni koji su penzionisani - da je 2021. godine bilo 6,712 novopenzionisanih računa, što je ukupno iznosilo 63,496 računa od osnivanja. Podrazumeva se da se izveštaji ne šalju ni za celokupan broj penzionera.

Za ovu godinu imali smo 4,561 poslodavca i 3,728 samozaposlenih koji su uplatili doprinose u prethodnoj godini, a ne u 2021. (2020. 4,918 i 5,241).

Ukupno je za 2021. bilo 4.27 miliona transakcija knjiženo na računima uplatnika i preko 606 hiljada na računima poslodavaca (2020: 4.41

miliona, odnosno 503 hiljade). U transakcije računa poslodavca uključeno je 65,609 slučajeva (2020.: 36,863) refundiranja: a) pogrešno uplaćenih doprinosa ili više uplaćenih sredstava; i b) kazne u PAK-u. Za informaciju, kazne su novčane kazne i kamate koje naplaćuje PAK poslodavcima (i samozaposlenim) za kašnjenje u plaćanju ili netačnu prijavu penzijskih doprinosa - a koje su poslodavci platili zajedno sa penzijskim doprinosom.

Ove povratne transakcije u preko 99% slučajeva bile su preplate (transakcije) koje su poslodavci izvršili tokom iste godine, u ovom slučaju tokom 2021. godine.

Poslodavci su u proseku deklarirali i plaćali za 9.51 mesec 2021. godine, uz povećanje u odnosu na prethodnu godinu (2020.: 8.51); i samozaposleni za 3.32 kvartala 2021. godine, takođe su povećani u odnosu na prethodnu godinu (2020.: 3.14)

KPŠF je otvorio 45,275 novih individualnih računa (2020: 37,437), čime je ukupan broj računa otvorenih od osnivanja na 790,362. Od novih računa otvorenih u toku godine (tj. od 45,275) njih 43,121 bilo je za početnike, tj. koji su počeli davati doprinose 2021. godine, dok su ostali (2,154) slučajevi doprinosa za prethodne godine, za koje je KPŠF primio i isplatu i informacije do 2021. godine.

U toku godine bilo je 39,496 poslodavaca i 27,407 samozaposlenih koji su uplatili doprinose za izveštajnu godinu (2020: 35,916 i 25,671, respektivno). Dakle, imali smo povećanje za obe ove kategorije za, respektivno, 10.0% odnosno za 6.8%.

SRAVNJENJE SREDSTVA

KPŠF je, na kraju 2021. godine, vratio PAK-u preplaćene naknade i kazne primljene tokom godine, u skladu sa važećim zakonom. Dok je tokom 2021. godine vratio deo netačno plaćenih kazni i kamata na račun KPŠF-a.

Međutim, nejednaki doprinosi na 31. decembar 2021. porastao je na 2,320,470 € (2020: 1,589,207 €), zbog dodatnih uplata koje su upućene KPŠF-u ali koje su uglavnom kazne i kamate koje su pogrešno plaćene na račun KPŠF-a.

Međutim, KPŠF je prilikom vraćanja sredstava PAK-u ranije dokazao da su mogućnosti za dobijanje informacija iscrpljene, iz nekoliko razloga: poslodavci nisu pohranili pojedinačne podatke o plaćanju ili su platili netačnim podacima, preduzeća su zatvorila ili promenila delatnost, i/ili su pogrešno platili poreze i kazne kao penzijske doprinose.

Međutim, vredni podsetiti da čak i kada se sredstva prenesu sa KPŠF-a na PAK (zbog nemogućnosti pronalazjenja informacija kome pripadaju), zakon na snazi je zadržao pravo doprinosica da kad god daju informacije na ove doprinose, biće nadoknađeni u vrednosti doprinosa, dodajući na prosečni povratak ulaganja KPŠF-a za period od trenutka njihovog transfera u PAK do datuma nadoknade.

Ukupni nesavršeni doprinosi kao procenat ukupnih primljenih doprinosa:

	Dana 31. decembra 2021	Dana 31. decembra 2020
Nesavršeni doprinosi (nije obedinjeno do datuma izveštavanja)	€2,320,470	€1,589,207
Kumulativni doprinosi savršeni do datuma izveštavanja	€2,189,252,434	€1,975,810,503
Nesavršeni doprinosi kao procenat objedinjene doprinosa do datuma izveštavanja	€0.106%	€0.080%

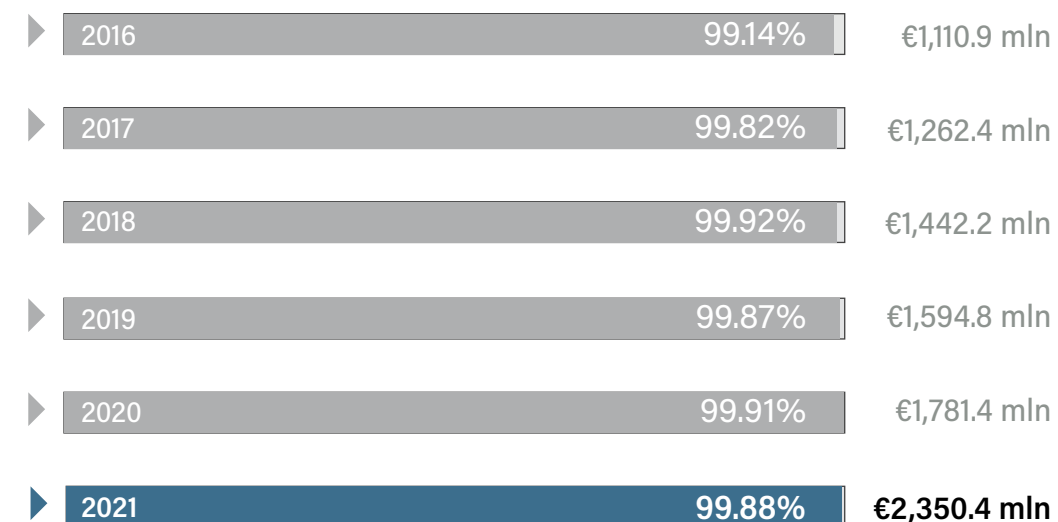
Nesavršeni doprinosi su pali na 0.11% ukupnih prikupljenih doprinosa

Upravni odbor i rukovodstvo KPŠF-a nastavljaju da imaju na listi obaveza usaglašavanje sredstava za periode mlađe od šest godina, posebno za isplate u prošloj godini. Tako je za 2021. Upravni odbor odredio cilj za neraspoređena sredstva, dajući ovom procesu nastavak pažnje u svakodnevnom poslovanju institucije.

Ovde treba napomenuti da je pored činjenice da je tačnost prijavljivanja penzijskih doprinosa značajno poboljšana (putem EDI portala u PAK-u), takođe se napominje da obveznici doprinosa sve više vode računa o stanju penziona štednje, što odražava povećanje svesti o značaju penzijskih doprinosa.

Glavni razlozi za nejednakost doprinosa su: (i) poslodavci uplaćuju doprinose, ali ne šalju detaljnu listu kome su uplate izvršene; (ii) poslodavci predaju platni spisak, ali uplate manje ili više doprinosa; (iii) podaci o saradnicima na listi (lični broj ili ime) su nevažeći; (iv) kazne i kamate za zakasnele isplate (PAK-u) su uključene u plaćanje doprinosa; i (v) izvor plaćanja (poslodavac) nije identifikovan.

NETO PENZIJSKA SREDSTVA SRVJENI NA RAČUNA POJEDINACA

USLUGE ZA KLIJENTE

KPŠF ima jednu jedinu kancelariju u Prištini, ali penzione usluge takođe pruža šest regionalnih kancelarija PAK-a

I tokom 2021. godine je KPŠF nastavio da drži otvorenu kancelariju za korisničku podršku, kao i tokom 2020. godine, uprkos ograničenjima i poteškoćama nedostatka osoblja na koje je uticao Kovid-19. I ove godine, prema preporukama nadležnih institucija, sve mere protiv Kovida su u potpunosti ispoštovane.

Broj usluga koje je pružala kancelarija KPŠF-a tokom 2021. godine dostigao je ukupno 163,474. Podrazumeva se da je zbog procesa povlačenja 10% u 2020. godini, kada je interesovanje građana bilo veoma veliko, broj pruženih usluga ove godine opao za 21.6% (2020: 208,603). Pored toga, postojalo je 40,815 usluga koje su pružali službenici za penzije PAK-a u sledećih šest okruga u zemlji: Mitrovica, Peć, Đakovica, Prizren, Uroševac i Gnjilane. Ove usluge se kontinuirano koordiniraju između dve institucije, KPŠF-a i PAK-a, olakšavajući građanima pristup penzionim uslugama. Ali i broj usluga koje pružaju regionalne kancelarije, poput onih u kancelariji KPŠF-a, pao je ove godine za 25.3% (2020: 54,635 usluga).

KPŠF je godinama omogućavao saradnicima da sami obavljaju niz usluga, preko onlajn portala eTrusti. Uplatnici tamo mogu da provere opšte stanje penzione štednje, dnevnu jediničnu cenu, broj akcija, sve doprinose koje plaća svaki poslodavac od trenutka otvaranja računa; ali takođe može da šalje pitanja osoblju KPŠF-a. Broj saradnika koji već imaju naloge u eTrust-u popeo se na 274,718, što je povećanje od 7.4% u odnosu na kraj prethodne godine (2020: 255,903). Naprednija verzija portala eTrusti predstavljena je početkom 2022. godine, što je dodatno olakšalo čitanje podataka tamo.

Najtraženija usluga u 2021. vraćena je kao štampanje izvoda računa, uglavnom za podnošenje zahteva za vizu. Kako je jedan broj ambasada obustavio uslugu tokom 2020. godine, otvaranje zahteva za vizu 2021. godine direktno je uticalo na povećanje potražnje za ovom uslugom. Broj zahteva za štampanje izjave samo u kancelariji KPŠF dostigao je 131,407, što je povećanje od 32.8% u odnosu na prethodnu godinu (2020: 98,958). Još 35,523 izjave su štampane u regionalnim kancelarijama PAK-a, čime je ukupan broj iznosio 166,930.

U isto vreme, ova usluga je bila značajno najtraženija ove godine, čineći 81.7% svih usluga koje pruža kancelarija KPŠF i regionalne kancelarije PAK-a. Pošto je rok za prijavu za povlačenje od 10% produžen do 6. aprila 2021. godine, i za ovu godinu imali smo veliki broj prijava putem interneta na posebnom portalu za povlačenje od 10%. U periodu od 1. januara do 6. aprila 2021. za ovu uslugu prijavilo se 29,806 saradnika. Međutim, ovaj broj je znatno manji nego u decembru 2020. godine, kada se oko tri nedelje prijavilo 397,557 saradnika.

Takođe, KPŠF nastavlja da pruža usluge direktne komunikacije preko naloga na najpopularnijoj društvenoj mreži u zemlji, Fejsbuku. Tu je i ove godine ponuđeno na hiljade usluga. Broj korisnika na ovoj mreži ove godine se neznatno povećao na 46,706 pratilaca (2020: 45 hiljada korisnika). Najčešća usluga na mreži su informacije o otvaranju eTrust računa kao i procedure prijave za podizanje penzione štednje.

Pored svih usluga koje se pružaju u kancelariji, KPŠF je pripremio i svim aktivnim saradnicima poslao godišnje izveštaje za 2021. Od ukupno 790,362 računa koji su otvoreni od osnivanja KPŠF-a, tokom 2021. godine poslato je 542,460 izveštaja, od čega 415,788 mejlom i 126,972 poštom (2020: 407,118 mejlom i 176,082 poštom). Broj mejling lista nastavlja da opada svake godine, pošto saradnici sve više preferiraju usluge zasnovane na Internetu.

Među ostalim omiljenim uslugama, pored izvoda računa i aplikacije za eTrust, podrazumeva se da se svake godine povećava broj onih koji se prijavljuju za penziju. Pored kancelarije KPŠF u Prištini, prijava za penziju se takođe nudi u regionalnim kancelarijama PAK-a. Od svih prijava za penziju ove godine (7,239), 60% je podneto u kancelarijama PAK-a i oko 40% u kancelariji KPŠF.

Čak i za slučajeve penzionisanja, KPŠF redovno šalje pisma građanima koji uplaćuju doprinose, a koji imaju blizu 65 godina, obaveštavajući ih o vremenu odlaska u penziju i procedurama za podnošenje zahteva za povlačenje penzione štednje iz KPŠF.

IZVODI SA RAČUNA ISPISANI U KANCELARIJI KPŠF-A

131,407

UKUPAN BROJ USLUGA KOJE JE KANCELARIJA KPŠF-A I PAK-A PRUŽILA POJEDINCIMA I POSLODAVCIMA

2021
163,474

2020
257,797

RAST BROJA RAČUNA U eTRUSTI

2021
▲ 7%

2020:
▲ 97%

#eTRUSTI je usluga osnovana na internetu koja se pruža besplatno za sve oprimosioco od 2010. godine. Postupak registracije vrši se putem Interneta, proveravajući identitet doprinosioca i potvrđujući e-mail.

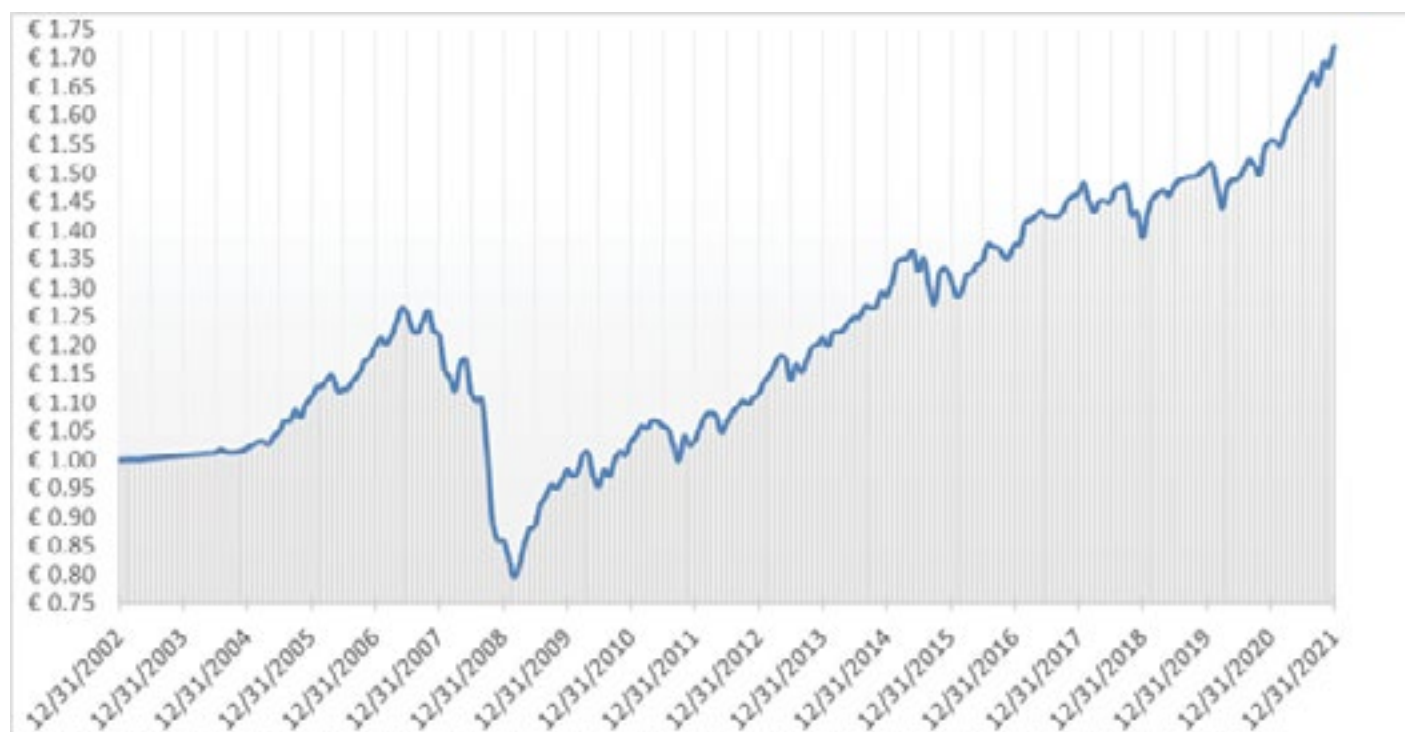
03

INVESTIRANJE PENZIJSKE ŠTEDNJE

Investicioni principi i politika
Raspodela sredstava
Geografska raspodela
Glavni emitenti
Klase i valute sredstva
Učinak investicija

Sigurnost penzijske štednje, raznovrsnost investicija, maksimiziranje povraćaja za preuzeti nivo rizika i održavanje odgovarajuće likvidnosti predstavljaju srž principa obazrivog investiranja KPŠF-a.

PROMENA CENE AKCIJA OD OSNIVANJA

INVESTICIONI PRINCIPI I POLITIKA

KPŠF je nastavio da se u potpunosti pridržava izjave o novim investicionim principima i politikama, čija je osnova uspostavljena 2014. godine. Ova izjava je definisala Indeks potrošačkih cena Kosova kao benčmark prema kojoj će se meriti investicioni učinak KPŠF-a.

Vodič za investicionu politiku (VIP), iako priznaje da mora postojati ravnoteža između obveznika doprinosa koji su blizu penzije i onih koji nisu, poziva na politiku koja sadrži razumnu, ali ne preteranu meru alokacije na dugoročna sredstva od kojih se očekuju veći prinosi i volatilnost, kao što su akcije; u kombinaciji sa većom alokacijom investicija od koje se očekuje niža volatilnost i sa stabilnijim prinosisima od akcija. Sa ovim pojačanim naglaskom na rizik, cilj VIP-ja je da pruži veću zaštitu kada tržišta opadaju, ali i da ubire plodove tržišta kada su ona u porastu.

Imajući u vidu da je 2021. bila godina pogođena pandemijom, volatilnošću na finansijskim tržištima i različitim makroekonomskim kretanjima, investiciona strategija KPŠF je redovno prilagođavana, angažujući nova sredstva, kako bi se održala likvidnost, sigurnost

i diversifikacija portfelja.

Investiciona politika se zasniva na kombinaciji: a) klase sredstava - odnosno finansijski instrumenti direktnih investicija i oni u okviru investicionih fondova; i b) strategiju ulaganja koju je usvojio investicioni fond. U svim ovim presecima klasa sredstava i strategija postoje ograničenja za ono što se u njih može uložiti.

Uprkos tome, ova godina je bila prosperitetna za međunarodna finansijska tržišta, tako da je KPŠF usmerio više investicija na finansijska tržišta nego prethodne godine. Na kraju 2021. bilo je 34% više investicija na finansijskim tržištima nego prethodne godine.

S druge strane, investicije na Kosovu su bile oko 8% manje za iste periode zbog nižih kamatnih stopa banaka koje posluju u zemlji. Ovogodišnja inovacija je uključivanje klase stvarnih sredstava, atraktivne mogućnosti ulaganja u ETF fondove određenih industrijskih sektora.

KLASA SREDSTAVA	STRATEGIJA	KRAJNJA ALOKACIJA	GRANICE
Gotovina i tržište novca	Pružanje kamate	15.9%	0%-50%
Obveznice RKS	Pružanje kamate	23.8%	0%-40%
Obveznice van RKS	Sa ciljem prinosa	1.0%	0%-30%
Multi-sredstva	Upravljanje/ciljani rizik	33.1%	0%-55%
Realne aseti	Usmereni prinos	9.2%	0%-20%
Akcije	Upravljanje/ciljani rizik	5.0%	0%-20%
Akcije	Usmereni prinos	13.1%	0%-50%

Multi-aktivni fondovi su fondovi koji sadrže i akcije i dužničke instrumente država i svetskih korporacija. Ovi fondovi imaju za cilj da izaberu akcije i dužničke instrumente sa najvećim (opaženim) potencijalom za generisanje pozitivnih prinosa, u uverenju da će niža volatilnost dužničkih instrumenata nadoknaditi volatilnost akcija i smanjiti ukupan rizik.

Kada se razmatra zaštita investicione strategije, ova sredstva menjaju alokaciju na akcije i obveznice, takođe da bi smanjili podsekcije rizika unutar svake klase sredstava. Oni takođe mogu uspostaviti alokacije derivata (kao što su fjučersi – ugovori za izvršenje finansijskih instrumenata u budućnosti, sa fiksnim datumom i cenom), kako bi se zaštitili od tržišta koja idu u pogrešnom pravcu.

Fondovi koji usklađuju upravljanje rizikom sa njegovim ciljanjem, određuju nivo rizika za volatilnost investicionog portfolija i redovno preraspodele sredstva za očekivanu volatilnost na taj definisani nivo rizika. Sredstva dividendi u investicionom portfoliju biraju samo akcije stabilnih korporacija koje redovno isplaćuju dividende.

“Kamatna ponuda” se odnosi na direktne plasmane u instrumente koji plaćaju kamatu, kao npr. depoziti i obveznice kosovskih banaka. Ulaganja u instrumente upravljanja nemaju prateći element upravljanja rizicima i predstavljaju direktno učešće u rizicima i koristima finansijskih tržišta. Iznad su date informacije o tome gde pripada svaki od položaja KPŠF-a.

RASPODELA SREDSTAVA PO ULAGANJIMA

Na kraju 2021. godine, uložena sredstva KPŠF d 2,353.9 miliona evra bila su raspoređena na sledeći način: 1,808.3 miliona evra je investirano na međunarodnim finansijskim tržištima preko investicionih fondova 2020: 1,352.2 miliona evra); 491.5 miliona evra je uloženo u kosovske obveznice (2020: 449.9 miliona evra); 44.8 miliona evra su oročeni depoziti kod banaka koje posluju na Kosovu (2020: 129.5 miliona evra); dok je 9.3 miliona evra bilo neuloženo u CBK (2020: 57

miliona evra). Upravni odbor je tokom ove godine, uz pomoć rukovodstva i stručnog osoblja, doneo preko 40 odluka za preraspodelu sredstava, što je najviše u istoriji. Upravni odbor je generalno zadržao jaču konzervativnu poziciju, posebno u poslednjem kvartalu godine, smanjujući izloženost instrumentima većeg rizika i povećavajući ulaganja u instrumente koji se odnose na inflaciju i tržište gotovine.

INVESTICIJA	KLASA/STRATEGIJA	SREDSTVA	ALOKACIJA
BNY MELLON - RRF	Multi-klasni/Upravljeni rizik	€367,648,407	15.6%
NORDEA - SRF	Multi-klasni/Upravljeni rizik	€359,813,946	15.3%
BNP PARIBAS - PARVEST	Multi-klasni/Upravljeni rizik	€51,971,085	2.2%
Glob xUS Infr ETF	Realni aset/Usmereni prinos	€46,032,602	2.0%
VG Real Estate ETF	Realni aset/Usmereni prinos	€45,947,140	2.0%
Invesco Base Metals ETF	Realni aset/Usmereni prinos	€45,807,075	1.9%
iShare US Infr ETF	Realni aset/Usmereni prinos	€44,270,331	1.9%
Pacer Industrial ETF	Realni aset/Usmereni prinos	€33,917,670	1.4%
NORDEA - GSEF	Akcije/Upravljeni rizik	€90,711,376	3.8%
iShares MSCI EUR MinVol ETF	Akcije/Upravljeni rizik	€15,033,404	0.6%
SP500 MinVol ETF	Akcije/Upravljeni rizik	€11,346,297	0.5%
MSCI Eu Qual Fact	Akcije/Usmereni prinos	€73,446,590	3.1%
LG eCom Logist ETF	Akcije/Usmereni prinos	€39,161,985	1.7%
FirstT CybrSec ETF	Akcije/Usmereni prinos	€27,402,701	1.2%
GoldSachs Millennials	Akcije/Usmereni prinos	€25,815,348	1.1%
Amundi CPR Disrupt	Akcije/Usmereni prinos	€24,173,177	1.0%
AXA Digital Econ.	Akcije/Usmereni prinos	€23,919,668	1.0%
Schroders Sustainable Growth	Akcije/Usmereni prinos	€20,751,368	0.9%
BNP Climate Impact	Akcije/Usmereni prinos	€19,719,793	0.8%
T.Rowe Glob Tech	Akcije/Usmereni prinos	€17,969,997	0.8%
FirstT Cln Green ETF	Akcije/Usmereni prinos	€13,272,814	0.5%
Vanguard - GSIF	Akcije/Usmereni prinos	€13,065,132	0.6%
iShare Glb ClnEnerg ETF	Akcije/Usmereni prinos	€9,706,952	0.4%
AXA - GILB	Dužnicki instrumenti/Upravljeni rizik	€22,853,728	1.0%
Trezor Republike Kosova	Dužnicki instrumenti/Dohodak	€481,547,527	20.5%
Bankarski depoziti na Kosovu	Dužnicki instrumenti/Dohodak	€44,776,195	1.9%
Trezor Republike Kosova	Dužnicki instrumenti/Dohodak	€9,956,145	0.4%
Amundi - 3M	Gotovina/Dohodak	€364,551,205	15.5%
Imovina u CBK i gotovina u tranziciji	Gotovina/Dohodak	€9,313,041	0.4%
UKUPNA SREDSTVA INVESTIRANA		€2,353,902,699	100.0%

Napomena: Detalji o svakom investicionom fondu su prikazani u finansijskim izveštajima na aneks ovog izveštaja.

EVROPA
€1,434,119,795
66.93%

AMERIKA
€802,227,926
34.08%

AZIJA
€106,744,261
4.53%

OKEANIJA
€9,899,219
0.42%

AFRIKA
€911,498
0.04%

Novac koji je investiran preko otvorenih fondova, upravljači ovih fondova investiraju u akcije, dužničke instrumente, gotovinu i druge finansijske instrumente svetskih korporacija i suverenih država. Na kraju godine, KPŠF je imao direktne i indirektno investicije u finansijske instrumente 2,099 svetski emitenti (2020: 2,705).

Br.	DRŽAVA	%	SREDSTVA
1.	SAD	32.4%	€762,700,613
2.	Kosovo	22.8%	€536,279,867
3.	Francuska	6.6%	€156,416,760
4.	Ujedinjeno Kraljevstvo	6.5%	€152,937,075
5.	Irska	3.7%	€87,133,165
6.	Italija	2.7%	€62,618,475
7.	Nemačka	2.3%	€53,377,232
8.	Luksemburg	2.2%	€51,099,797
9.	Danska	2.2%	€50,770,656
10.	Švajcarska	1.8%	€43,038,461
11.	Japan	1.7%	€40,059,308
12.	Švedska	1.3%	€30,540,088
13.	Holandija	1.2%	€27,351,899
14.	Španija	1.1%	€25,524,881
15.	Kina	1.0%	€24,303,561
16.	Kanada	0.9%	€21,236,727
17.	Finska	0.8%	€19,477,899
18.	Gernsi	0.7%	€15,704,202
19.	Džersi	0.6%	€14,589,079
20.	Hong Kong	0.5%	€11,967,709
21.	Indija	0.4%	€8,893,644
22.	Južna Koreja	0.4%	€8,861,493
23.	Australija	0.4%	€8,597,005
24.	Izrael	0.3%	€7,739,813
25.	Tajvan	0.3%	€6,602,674
26.	Belgija	0.2%	€5,727,518
27.	Norveška	0.2%	€3,640,525
28.	Singapor	0.1%	€3,383,762
29.	Austrija	0.1%	€1,816,286
30.	Brazil	0.1%	€1,456,652
31.	Indonezija	0.1%	€1,359,028
32.	Portugal	0.1%	€1,283,932
33.	Novi Zeland	0.1%	€1,232,863
34.	Poljska	0.0%	€931,781
35.	Južna Afrika	0.0%	€874,711
36.	Argentina	0.0%	€750,143
37.	Turska	0.0%	€552,444
38.	Tajland	0.0%	€509,032
39.	Urugvaj	0.0%	€254,972
40.	Čili	0.0%	€217,386
41.	Ostalo	4.3%	€17,189,579

GLAVNI EMITENTI

U Trezor Republike Kosovo uloženo je 21% svih sredstava

Spisak od 25 najvećih emitenata (od ukupno 2,099) je predstavljen u nastavku. KPŠF je izložen ovim emitentima indirektno preko investicionih fondova, dok su plasmani u Trezor Republike Kosovo, tj. oročeni depoziti (u domaćim i međunarodnim bankama) direktni.

Kao što je predstavljeno, u Trezoru Republike Kosovo je daleko veći plasman u jednom pojedinačnom entitetu. Novina ove godine je da su ostala ulaganja, u pojedinačne subjekte, znatno manja nego prethodnih godina. Takođe, ulaganja u američki trezor su istorijski najniža.

Treba imati na umu da zakonska ograničenja zahtevaju od KPŠF-a da ne prekoračuje sledeće plasmane:

- a) ne više od 30% u trezoru Kosova;
- b) ne više od 20% sredstava u dužničkim obveznicama jednog emitenta sa rejtingom AA ili više;
- c) 10% na obveznice sa rejtingom A ili više;
- d) 5% na obveznice sa rejtingom BBB ili niže;
- e) najviše 5% imovine kod jednog emitenta akcija; i
- f) do 1% na obveznice sa rejtingom BB + ili niže.

KPŠF nije premašio nijedno od ovih ograničenja za ulaganja u jednog emitenta na dan 31. decembra 2021. godine.

Br.	EMITENT	SREDSTVA (u miliona)	RASPODELA SREDSTAVA
1.	Trezor Republike Kosova	€491.5	20.9%
2.	Barclays Plc	€31.4	1.3%
3.	Groupe BPCE	€29.9	1.3%
4.	Trezor SAD-a	€27.4	1.2%
5.	Alphabet Inc	€21.2	0.9%
6.	UniCredit SpA	€19.4	0.8%
7.	Groupe Credit Mutuel	€19.2	0.8%
8.	Societe Generale SA	€18.9	0.8%
9.	Credit Agricole SA	€17.4	0.7%
10.	Nordea Bank Abp	€16.7	0.7%
11.	Svenska Handelsbanken AB	€14.9	0.6%
12.	Enel SpA	€14.3	0.6%
13.	Forenet Kredit FMBA	€14.1	0.6%
14.	Microsoft Corp	€13.9	0.6%
15.	Johnson & Johnson	€13.4	0.6%
16.	Intesa Sanpaolo SpA	€13.3	0.6%
17.	Coca-Cola Co	€13.3	0.6%
18.	Novo Nordisk Fonden	€12.9	0.6%
19.	BNP Paribas SA	€12.9	0.6%
20.	Medtronic PLC	€12.8	0.5%
21.	Cisco Systems Inc	€11.6	0.5%
22.	Accenture PLC	€11.2	0.5%
23.	Volkswagen AG	€10.9	0.5%
24.	Nike Inc	€10.8	0.5%
25.	Prologis Inc	€10.3	0.4%

KLASE SREDSTAVA

Obveznice su činile 33.2% ukupno uložениh sredstava

Na kraju 2021. godine 2,353,902,699 € podeljeno je prema ovim klasama sredstava: u gotovini (keš) 373,864,245 € ili 15.9% ukupne imovine; dužnički instrumenti 559,133,595 € ili 23.8%; Multi-aktiva 779,433,438 € ili 33.1% ukupne imovine; nekretnina 215,974,819 € ili 9.2% i akcije 425,496,602 € ili 18.1%.

Kao što se može videti, najveći deo uložениh sredstava bio je u klasi više sredstava (33.1%), jer ovaj proizvod nudi najoptimalniji odnos povrata na investiciju i preuzetog rizika. Uložena sredstva KPŠF-a, direktno i indirektno, na kraju godine su činila 33.2% dužničkih instrumenata.

Investicije na Kosovu, koje su ovde samo za ulaganja u hartije od vrednosti koje je izdala Vlada Republike Kosovo, iako nemaju rejting, defakto su ocenjene zakonom sa visokim povratom ulaganja.

Što se tiče valuta, plasmani, direktni i indirektni, na kraju godine su bili u instrumentima glavnih svetskih valuta i to: EUR 60.8%, a zaštićeni (hedžovani) u USD 15.5%. Ostatak (23.7%) je bio (zaštićen) u: GBP, DKK, HDK i JPY.

REJTING PLASMANA U DUŽNIČKIM INSTRUMENTIMA I U INDIREKTNIM INSTRUMENTIMA GOTOVINE

RIZIK	REJTING	KVALITET PLASMANA	DUŽNIČKI INSTRUMENTI I GOTOVINA
	--	Investicije na Kosovu	20.9%
	--	Investicije van Kosova	2.1%
	AAA	Prvoklasni	2.1%
	AA	Visok	1.2%
	A	Srednji viši	4.8%
	BBB	Srednji niži	1.2%
	BB	Nizak	0.6%
	B	Sa umerenim rizikom	0.2%
	C ili niži	Sa visokim rizikom	0.1%

UČINAK INVESTICIJA

KPŠF je završio 2021. godinu sa veoma zadovoljavajućim rezultatom investicija, sa bruto povratom koji je dostigao iznos od +227 miliona evra. Ova nominalna cifra je najveća od osnivanja ustanove. S druge strane, povećanje jedinične cene za ovu godinu je bilo 10.65%, u poređenju sa povećanjem od +3.03% za 2020.

Ukupno su penziona sredstva ove godine porasla za 365 miliona evra, na 2.35 milijardi evra. Na kraju 2021. godine, oko 77% imovine pod upravljanjem uloženo

Bruto prinos za godinu bio je 227.5 miliona evra ili povećanje od 10.7% jedinične cene

je u međunarodna finansijska tržišta, dok je ostatak uložen na Kosovu - prema kriterijumima utvrđenim zakonom. Investicije na međunarodnim finansijskim tržištima nastavljaju da doprinose oko 95% ukupnog investicionog učinka.

To se uvek postizalo poštovanjem četiri principa utvrđena Zakonom o penzijskim fondovima, a to su: 1) sigurnost penzionog fonda; 2) raznovrsnost ulaganja; 3) maksimalna dobit u skladu sa obezbeđenjem penzionog fonda i 4) održavanje adekvatne likvidnosti.

PLASMAN	PROSEČNA ALOKACIJA (u miliona)	BRUTO POVRATAK
Vanguard - GSIF	€140.1	€29,612,816
BNY Mellon - RRF	€369.2	€29,675,169
AXA - GILB	€50.9	€(2,301,249)
Nordea 1 - GSEF	€76.1	€16,766,115
Nordea 1 - SRF	€355.5	€42,909,788
Amundi - 3M-I	€145.8	€(771,607)
BNP Paribas - PDP	€60.7	€3,033,709
S&P500 Minvol ETF	€10.4	€2,222,124
MSCI Minvol ETF	€13.3	€2,726,942
Invesco QQQ ETF	€63.9	€20,707,556
USCF US Oil ETF	€34.3	€8,226,189
Amundi MSCI Qual	€56.3	€14,067,874
FirstT CybrSec ETF	€31.3	€12,279,368
LG eCom Logst ETF	€31.7	€4,283,683
SP OilGas Expl ETF	€21.3	€4,419,354
Pacer Indust ETF	€15.3	€4,177,595
VG Real Estate ETF	€19.4	€5,725,909
Glob xUS Infr ETF	€12.8	€5,795,963
iShare US Infr ETF	€19.4	€4,153,863
Inv Bas Metals ETF	€21.0	€5,703,090
BNP Clim. Impact	€19.6	€(255,289)
T.Rowe Glob Tech	€19.1	€(2,012,883)
Amund CPR Disrupt	€24.6	€(800,730)
AXA Digital Econ	€23.8	€(1,059,033)
GS Millennials	€2.2	€825,699
Schroder ISF GSG	€20.4	€751,368
FirstT Green ETF	€4.0	€3,393,986
iSh. Glb Clean ETF	€3.5	€(164,274)
Ostalo - Dividende iz otvorenih fondova (ETF)	--	€1,240,327
UKUPNO	€1,797.3	€215,333,422

PERFORMANSA U ODNOSU NA BENČMARK

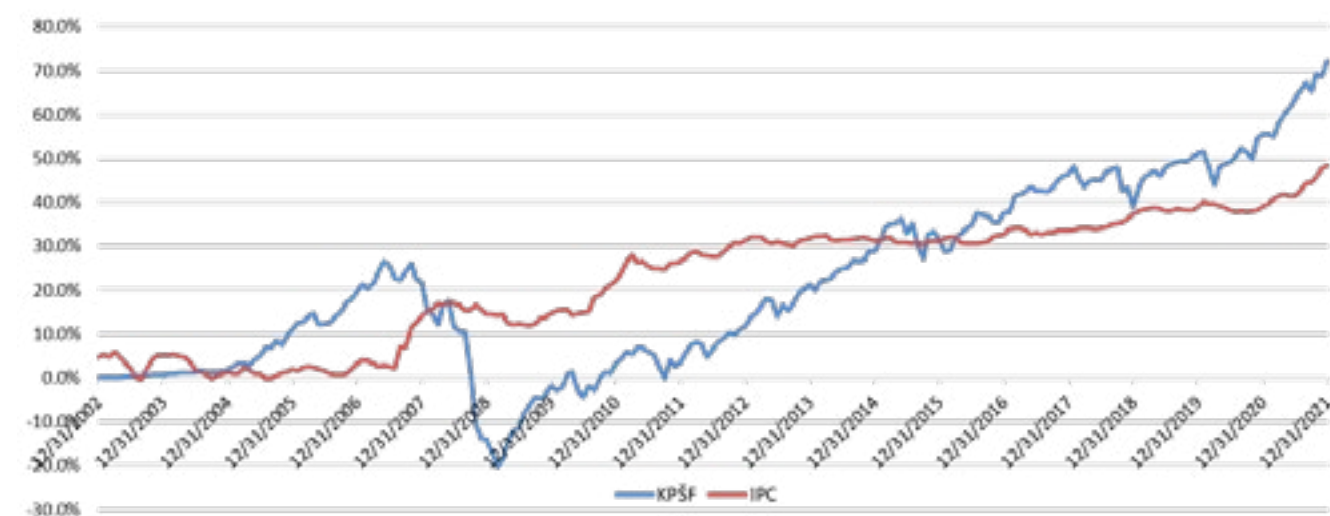
Upravni odbor KPŠF-a je postavio Indeks potrošačkih cena (IPC) na Kosovu, koji je objavila Kosovska agencija za statistiku, kao normu (benčmark) za postizanje i prevazilaženje ulaganja penzionih sredstava.

Upravni odbor veruje da je prekoračenje ovog cilja ključno za zadržavanje fokusa na održavanju fer vrednosti dugoročnih penzijskih doprinosa.

Pozitivan povraćaj investicija KPŠF od +10.7% značajno je premašio prosečni nivo inflacije za 2021. godinu, koji je iznosio 3.4%.

KPŠF je nastavio da bude značajno bolji od benčmarka od svog osnivanja 2002. godine. Za ovaj period KPŠF je imao povećanje jedinične cene od 72.2% u odnosu na povećanje IPC od 48.4% na Kosovu.

POREĐENJE CENA JEDINICE KPŠF-A I INDEKSA POTROŠNIH CENA NA KOSOVU OD OSNIVANJA DO KRAJA 2021. GODINE

04

DOPRINOSI I PENZIONISANJE

Početak i pasivizacija uplate doprinosa

Doprinosi

Kada i kako se penzije štednje mogu povući?

Penzionisanje i isplata beneficija

POČETAK I PASIVIZACIJA

Godišnji doprinosi su porasli za 9.8%, dok je isplata beneficija porasla za 6.5%

KPŠF naziva aktivnim doprinosiocima lica koja uplaćuju doprinose za izveštajnu godinu, u ovom slučaju za 2021. godinu, dok inicijatorima KPŠF naziva one aktivne doprinosioce, 10.3% ove godine, koji po prvi put uplaćuju doprinose za 2021. godinu (2020: 9.1%).

Inicijatora je bilo ukupno 43,121, dok je ostalih bilo 16,647 (2020: 27,325), ili 4.0% (2020: 7.1%) aktivnih obveznika doprinosa koji su otišli u penziju (uplatili doprinose 2020. ali ne i 2021), a u ovaj broj nije uključeno 7,239 obveznika doprinosa sa čijih računa je povučena štednja tokom 2021. godine. U međuvremenu, 11.8% inicijatora u 2021. bilo je zaposleno prvi (1) put u dobi od 40+ godina (2020: 14.6%).

Prosečna starost inicijatora u 2021. godini bila je 26 godina, dok je 68% njih imalo 25 godina ili manje (2020: 27, odnosno 61% njih je bilo 25 godina ili manje).

Samozaposleni, koji su činili oko 1.8% inicijatora (2020: 2.1%), i dalje su u proseku stariji. Njihova prosečna starost bila je nešto više od 34 godine, a 54% njih imalo je 33 godine ili manje. Učešće žena inicijatorki je 70.5% za zaposlene (2020: 52.5%) i 34.4% (2020: 29.7%) za samozaposlene.

S druge strane, žene su ove godine postale pasivne po nižim stopama nego što počinju da doprinose, pa čine 41.5% zaposlenih i 27.3% samozaposlenih koji su postali pasivni (2020: 39.5% odnosno 25.3%), ali nešto više nego prethodne godine.

Pasivizacija obveznika doprinosa i ove godine se najviše desila starosnim grupama od 19-25 godina (2020: 19-24 godine). Dalje, 50% obveznika doprinosa 2021. godine koji su bili pasivni tokom godine imalo je 27 godina ili manje među zaposlenima i 39 godina ili manje među samozaposlenima (2020: 50% obveznika doprinosa 26 i 38 godina, respektivno).

Procenat obveznika doprinosa (bez samozaposlenih) koji su postali pasivni 2020, ali su se vratili na šemu doprinosa 2021. godine bio je znatno niži nego prethodne godine, za samo 5.7% (2020: 10.3%).

Analiza podataka za poslednjih pet godina otkriva da je 214,974 zaposlenih obveznika doprinosa i 18,597 samozaposlenih obveznika doprinosa dalo doprinose najmanje mesec dana u svakoj od ovih pet godina (2020: 201,167 i 18,585).

PLAĆANJE DOPRINOSA

€2,189.3 miliona evra su za doprinose primljene od osnivanja institucije

Primljeni doprinosi tokom 2021. godine iznosili su 213.5 miliona evra (2020: 194.4 miliona evra), što su bile uplate penzijskih doprinosa zaposlenih i samozaposlenih tokom te godine.

Doprinosi prikupljeni tokom 2021. godine povećani su za 9.8% u odnosu na prethodnu godinu. U 2020. povećani su za 4.1%, a u 2019. za 7.9%.

Doprinosi koji nisu pod upravljanjem povlače se prilikom isplate penzija ili povraćaja i više nisu deo fonda. Ove godine smo imali 5,701 novog poslodavca, uz blagi pad od 2.3% u odnosu na prethodnu godinu (2020: 5,569).

Novim poslodavcima smatraju se preduzeća, ustanove i drugi, koji po prvi put doprinose svojim zaposlenima.

Dok smo za 2021. imali manji broj novih

poslodavaca, ove godine se ispostavilo da smo imali još manje neaktivnih poslodavaca, za skoro 8%, pavši na 4,639 neaktivnih poslodavaca (2020: 5,032). U najmanju ruku je pozitivno što smo ove godine imali manje neaktivnih poslodavaca.

Poslodavce koji su predmet pasivizacije KPŠF smatra preduzeća, institucije ili organizacije koje su dale doprinos zaposlenima tokom prethodne godine, ali ne u izveštajnoj godini.

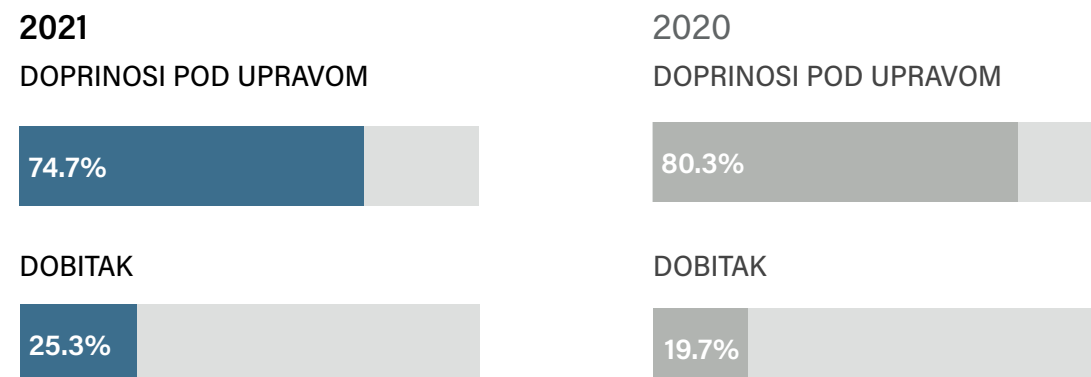
S druge strane, broj aktivnih obveznika doprinosa na kraju 2021. godine dostigao je 419,657, što je za 8.3% više nego prošle godine (2020: 387,526).

Na kraju godine, prosečan bilans stanja na penzionim štednim računima svih obveznika povećao se na kraju ove godine za 12.5% na 3,921 € (2020: 3,486 €).

PRIKUPLJENI DOPRINOSI I SREDSTVA POD UPRAVOM

GODINE	PRIKUPLJENA DOPRINOSI (u miliona)	SREDSTVA POD UPRAVOM (DOPRINOSI + DOBITAK) (u miliona)
2002-2017	€1,422.2	€1,635.0
2018	€172.7	€46.6
2019	€186.6	€285.9
2020	€194.4	€20.6
2021	€213.4	€365.1
KUMULATIVNO	€2,189.3	€2,353.2

STRUKTURA NETO SREDSTAVA POD UPRAVOM

(1)

Izraz "Zaposlenje" se koristio u najširem mogućem kontekstu. KPŠF nije u stanju da zna da li su doprinosi novih davaoca doprinosa zaista rezultat njihovog prvog zaposlenja. Osim toga, KPŠF ne može znati da li je to zaposlenje stalno, na određeno vreme, ili za neki određeni posao (ugovor o radu).

PENZIJE I ISPLATE

Dobit ostvarena od ukupne vrednosti povučene za penzije u 2021. godini iznosila je 24.6% - najveća do sada

Od 1. januara do 6. aprila 2021. imali smo dve kategorije penzija u KPŠF: 1) Obične penzije (starosne penzije, umrle, invalidske i nerezidentne penzije) i 2) Povlačenje 10% (koje je zatvoreno 7. aprila 2021). Podaci će, u vrednosti, biti prikazani zajednički, jer je za ovaj period povučeni iznos za 10% bio znatno manji nego u decembru 2020. godine.

Ukupna isplaćena sredstva za ove kategorije iznosila su 65.5 miliona evra, što se sastoji od nominalnih doprinosa od 49.4 miliona evra i ostvarene dobiti od 16.1 miliona evra (2020 – uključujući 10%: 235.0 miliona evra, odnosno 188.6 miliona evra i 46.4 miliona evra). Samo od običnih penzija koristilo je 7,239 ljudi. Dok je ukupan broj računa sa trajnim isplatama iz osnivanja dostigao 61,114, dok se samo za povlačenje 10% za period od 1. januara do 6. aprila 2021. godine prijavilo 29,806 lica sa povučenim iznosima od 12.6 miliona evra.

Broj lica kojima je u 2021. godini isplaćena naknada po navršenoj starosnoj dobi za penzionisanje (65 godina) iznosio je 5,250 ili 72.5% odobrenih zahteva (2020: 4,997, ili 70.6%).

Pored toga, bilo je 1,196 odustajanja od naslednika obveznika doprinosa koji su umrli pre penzionisanja (2020: 1,110), što čini 16.5% odobrenih zahteva (2020: 15.7%).

Zbog invaliditeta, penzijsku štednju povuklo je 695 lica, 9.6% od ukupnog broja (2020: 928 ili 13.1%).

Bilo je 98 slučajeva ili čak 1.4% penzionisanih računa obveznika doprinosa sa statusom nerezidenta Kosova, koji su ove godine povukli penzionu štednju (2020: 43 slučaja i 0.6% od ukupnog broja).

Ostvarena dobit za sve penzionisane račune u 2021. godini iznosila je 16.1 milion evra ili 24.6% - najveća do sada. Nivo ostvarene dobiti u 2020. godini iznosio je 19.7%, dok je u 2019. godini iznosio 20.3%.

Od osnivanja do kraja 2021. godine povučeno je ukupno 503.9 miliona evra, uz ostvarenu dobit od 95.0 miliona evra ili 18.9%, od čega su uplaćeni doprinosi 408.9 miliona evra.

KADA I KAKO SE PENZIONE ŠTEDNJE MOGU POVUĆI?

U skladu sa zakonima na snazi, penzionu štednju može povući u KPŠF obveznik doprinosa ili naslednik u sledećim slučajevima:

- a) kada dostigne starosnu granicu za penzionisanje (trenutno je 65 godina starosti određeno zakonom);
- b) kada prima pomoć za osobe sa invaliditetom od MRSZ;
- c) kada umre pre povlačenja penzijske štednje, a u ovom slučaju njegovi zakonski naslednici e povući celokupan bilans štednje;
- d) u slučajevima kada su strani državljani platili penzijski doprinosi bez obaveze legalno;

Kako se penzione štednje mogu povući?

Program Faznog Povlačenja (PFP)

PFP je takav da korisnici u toj šemi povlače od svoje štednje svaki mesec po €200¹⁾ ili 1% bilansa u momentu penzionisanja (koji god da je niži), dok se celi iznos ne istroši.

Korisnici mogu izabrati jednu od četiri banke koje nude uslugu PFP: TEB, NLB Priština, Banka per

Biznes, Banka Ekonomike ili Banka Kombetare Tregtare (BKT), na taj način imaju koristi od specifičnog tretmana, prema ugovoru KPŠ-a sa ovim bankama.

Doprinosioci koji povlače štednju nakon dostizanja starosti penzionera mogu izabrati da dobiju 0% ili 20% štednje u jednoj isplati, a drugi iznos se šalje u PFP.

Sidoqoftë, nëse një kontribuues ka një bilanc në llogari më pak se €3,000¹⁾ kursime pensionale atëherë e gjitha shuma tërhiqet me një pagesë të vetme.

Doprinosioci koji povlače štednju zbog invaliditeta dobi će svoju štednju preko PFP-a, u iznosu od €2001) do: i) perioda kada im ističe invaliditet; ili ii) dok se iscrpi penzijska štednja – koja god se prvo desi. Sa druge strane, korisnici preminulih doprinosioca mogu izabrati da odjednom povuku svu penzijsku štednju ili da taj iznos prenesu na njihov račun

¹⁾ Minimalno mesečno povlačenje i prag povlačenja se određuje Pravilnicima CBK-a.

ISPLATE

PERIOD	PLAĆANE DOPRINOSE (u miliona)	OSTVAREN DOBIT (u miliona)	SREDSTVA POVUČENA (u miliona)	PROCENAT DOBITKA
2004-2016	€82.0	€9.8	€91.8	10.7%
2017	€22.1	€5.7	€27.7	20.6%
2018	€24.8	€6.5	€31.3	20.8%
2019	€41.9	€10.7	€52.6	20.3%
2020	€188.6	€46.4	€235.0	19.7%
2021	€49.4	€16.1	€65.5	24.6%
UKUPNO	€408.9	€95.0	€503.9	18.9%

05

DEMOGRAFIJA DOPRONOSIOCA

Aktivan doprinos
Geografska rasprostranjenost
Starost doprinosioca
Doprinosioce prema vrsti preduzeća
Prosečna uplata doprinosa
Nivo uplate doprinosa
"Koliko treba da štedite?"

AKTIVAN DOPRINOS

Ovo poglavlje sadrži ključne demografske podatke o doprinosiocima KPŠF-a u 2021. godini, uz poređenja kretanja sa prethodnom godinom

Važno je napomenuti da ovo poglavlje predstavlja rezultate analize samo za aktivne doprinosioce, a ne za sve nosioce naloga Trusta, koji su od osnivanja do kraja 2021. godine dostigli 752,562 naloga. Treba imati u vidu da su u ovaj broj uključeni i trajno penzionisani računici (do kraja 2021. godine je takvih bilo 61,114).

Prikazan je broj aktivnih obveznika doprinosa za svaki mesec u poslednjih pet godina (u tabeli na sledećoj strani) kao i godišnji prosek za svaku godinu. Broj obveznika doprinosa za svaki mesec predstavlja angažman obveznika doprinosa za svaki mesec i nije kumulativan. Iz mesečnih podataka primećuje se da je kraj kvartala uvek sa većim brojem obveznika doprinosa. To je zato što samozaposleni prave izveštaje i uplate kvartalno, a ne svakog meseca kao zaposleni, pa otuda ova promena.

Ove godine je u proseku bilo 315,722 aktivnih obveznika doprinosa (2020: 298,845). Sa najmanje jednim doprinosom kao zaposleni u toku godine javlja se 392,974, a kao samozaposleni 21,604; u ovim dvostruko prebrojanim ciframa je 5,073 obveznika doprinosa, koji se pojavljuju tokom 2021. i kao zaposleni i kao samozaposleni.

U 2021. imali smo uglavnom povećanje broja aktivnih obveznika doprinosa i za samo dva meseca (mart i april) imali smo manje aktivnih obveznika doprinosa nego prethodne godine. Međutim, uprkos činjenici da je za 2021. bilo preko 45 hiljada novih naloga, u proseku je broj aktivnih obveznika doprinosa u 2021. godini veći za 16,877 u odnosu na prethodnu godinu.

Prosečno stanje aktivnih naloga na kraju 2021. godine dostiglo je 5,412 evra (2020: 4,963 evra), odnosno povećanje od 9.0%. Povećanje prosečnog stanja je uglavnom zbog izuzetno zadovoljavajućeg povraćaja ulaganja za 2021. godinu, a ne zbog povećanja vrednosti doprinosa. Ova stanja (u proseku) su niska da bi se obezbedilo sigurno penzionisanje, jer mogu da finansiraju (ako se povlače u fazama od 200 evra mesečno) samo 27 meseci za aktivne račune, dok je na ukupnim nalozima prosečno stanje još niže (samo 3,921 evro).

Na relativno nizak nivo prosečnog stanja svih računa utiče i činjenica da je broj svih niskobilansnih računa prilično veliki. Takođe, nizak je i broj onih koji su u šemi od početka ili imaju kontinuirane doprinose sa prosečnom platom.

Drugi uticaj je bio veoma nisko prosečno učešće i doprinos, posebno u prvih 10 godina.

Ali, sa druge strane, doprinosioci koji su u šemi KPŠ-a od početka do kraja 2021. godine, i koji su kontinuirano davali doprinose doprinoseći prosečnoj plati u zemlji, uštedeli su preko 11 hiljada evra. Ovo uprkos činjenici da je povlačenje od 10% smanjilo sva ta stanja, koja bi inače bila još veća. Primer stanja preko 10 hiljada evra ilustruje važnost ranog i kontinuiranog doprinosa za obezbeđivanje dostojanstvenije penzije.

Važno je napraviti neka poređenja između broja aktivnog radnog stanovništva na Kosovu i aktivnih obveznika doprinosa KPŠF. Prema podacima Kosovske agencije za statistiku, u izveštaju o tržištu rada na Kosovu za prvi kvartal 2021. godine, radno sposobno stanovništvo u zemlji (starosti od 15 do 64 godine) iznosi 1,225,729, aktivna radna snaga (isto prema ASK) iznosi 483,823, a ostatak radne snage se vodi kao pasivno.

Pod ovim uslovima, ispostavlja se da 315,722 zaposlenih i samozaposlenih (sa procenom prosečne godišnje obaveze) koji su dali doprinos KPŠF-u tokom 2021. godine čine samo 65.3% aktivne radne snage (483,823). Ovaj broj je, međutim, suviše nizak da bi građani Kosova dugoročno imali dovoljno penzionih ušteđevina za starosnu granicu nakon odlaska u penziju.

Iako poslednjih godina imamo značajan porast novih računa otvorenih za obveznike doprinosa u KPŠF, kao pokazatelj tranzicije na formalno tržište rada prvi put se dešava u KPŠF-u da godišnji prosek premašuje cifru od više od 300 hiljada aktivnih obveznika doprinosa tokom godine.

KPŠF ističe i ponavlja ove činjenice, verujući da na taj način ispunjava deo svoje društvene odgovornosti: da je svaki građanin Kosova trebalo da uštedi dovoljno za svoju penziju, da sebi omogući sigurniji život u finansijskom smislu. Naprotiv, sa ovim trendom doprinosa ne može se očekivati da će većina današnjih zaposlenih moći da ima dostojanstvenu penziju iz penziona štednje u KPŠF i time rizikuje da i dalje bude teret za državu i/ili društvo.

BROJ AKTIVNIH DOPRINOSILACA ZA SVAKI MESEC U POSLEDNJIH PET GODINA

	2021	2020	2019	2018	2017
JANUAR	291,571	278,915	265,810	254,268	238,031
FEBRUAR	296,573	281,309	271,033	256,465	241,219
MART	330,988	333,976	296,655	282,113	270,207
APRIL	303,679	321,387	277,462	263,754	249,328
MAJ	306,769	258,718	279,096	265,939	250,899
JUN	328,749	304,820	303,988	291,169	279,997
JUL	312,725	287,817	284,046	269,660	272,449
AUGUST	311,886	289,344	284,911	269,993	256,649
SEPTEMBAR	332,912	313,612	308,340	294,384	282,256
OKTOBAR	324,599	298,224	294,570	271,550	277,593
NOVEMBAR	320,014	298,792	290,682	272,332	272,394
DECEMBAR	328,195	319,225	307,393	293,741	285,979
GODIŠNJI PROSEK	315,722	298,845	288,666	273,781	264,750

OBJAŠNJENJE: Podaci o broju uplatitelja za poslednjih pet godina od ove godine iskazani su za svaki mesec posebno, prema broju uplatnika, a ne zbirno, kao do 2020. godine.

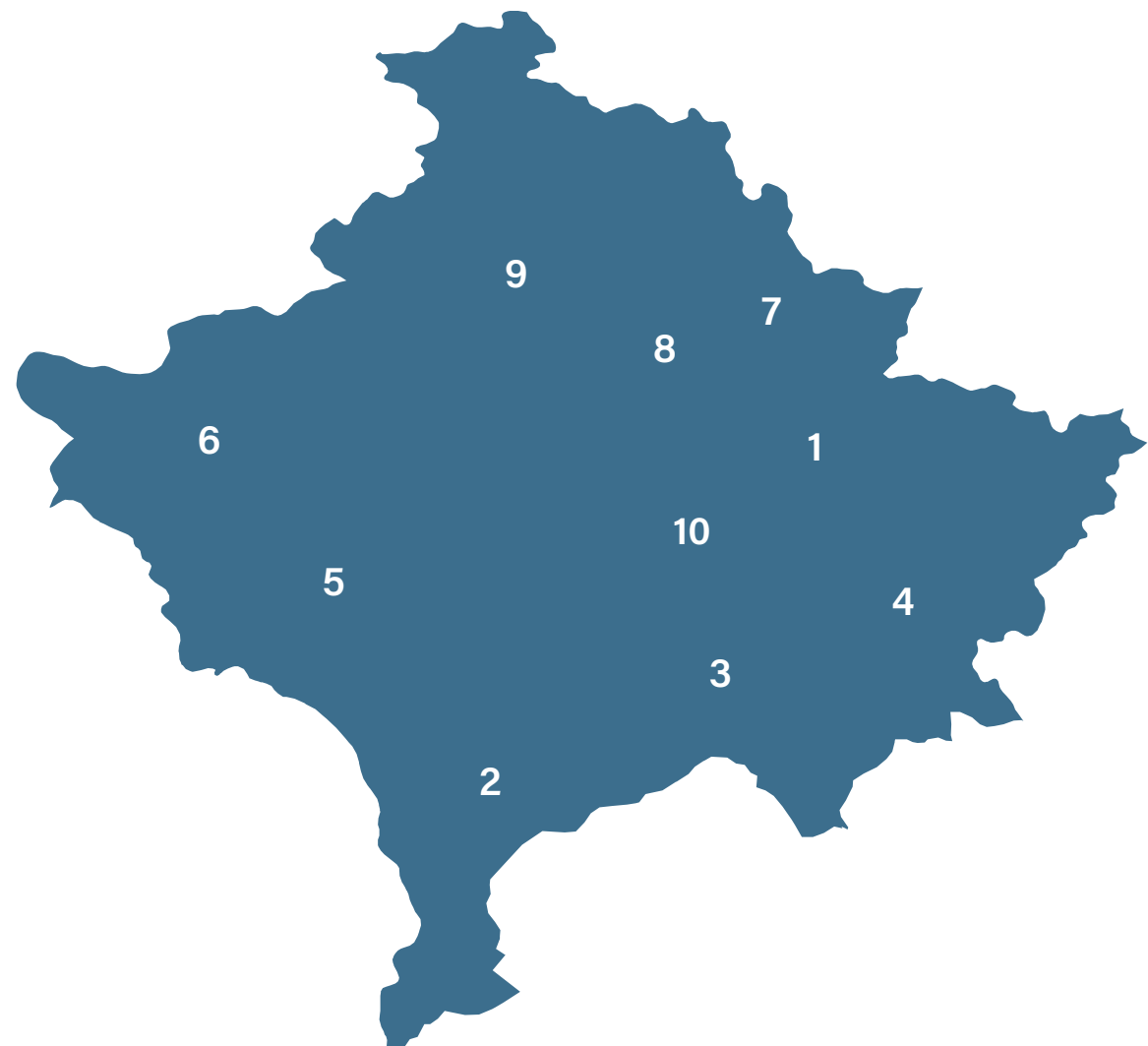
GEOGRAFSKA RASPROSTRANJENOST

Pošto veliki deo obveznika doprinosa (oko 18% njih) plaća Ministarstvo javne uprave, čija je kancelarija registrovana u Prištini, nismo u mogućnosti da analiziramo gde su doprinosioci radili tokom godine. Zbog toga KPŠF predstavlja samo analize zasnovane na adresama obveznika doprinosa u opštinama koje KPŠF ima u svojim registrima, a nije moguće koristiti druge podatke date geografske oblasti.

Veoma je pozitivno što se tokom 2021. godine ispostavilo da smo imali povećanje broja aktivnih obveznika doprinosa u svih 38 opština u zemlji u odnosu na prethodnu godinu.

Obično imamo najznačajniji porast broja aktivnih obveznika doprinosa u godinama kada se održavaju izbori, a desilo se da smo 2021. godine imali izbore na dva nivoa: opšte (nacionalne) i opštinske. Ali ove godine se smatra da su faktori koji su stimulisali izjave zaposlenih (iz paketa oporavka od strane Vlade) kao i pozitivan uticaj na svest obveznika doprinosa o povlačenju 10% – koje se dogodilo krajem 2020. i početkom 2021.

Dok Priština nastavlja da dominira u broju, u prvih deset opština sa najvećim doprinosima najveći procentualni porast imali su Đakovica (sa 11.1%), Lipljan (sa 11.0%) i Podujevo (sa 10.2%).

BR.	OPŠTINA	BR. DOPRINOSIOCA	UČEŠĆE	RAZLIKA SA 2020	
				U BROJ	U %
1.	PRIŠTINA	75,713	18.0%	4,252	6.0%
2.	PRIZREN	34,465	8.2%	2,860	9.0%
3.	UROŠEVAC	26,147	6.2%	2,159	9.0%
4.	GNJILANE	23,828	5.7%	1,477	6.6%
5.	ĐAKOVICA	23,161	5.5%	2,317	11.1%
6.	PEĆ	23,008	5.5%	1,574	7.3%
7.	PODUJEVO	20,198	4.8%	1,862	10.2%
8.	VUČITRN	17,163	4.1%	1,312	8.3%
9.	JUŽNA MITROVICA	16,855	4.0%	1,245	8.0%
10.	LIPJANE	14,281	3.4%	1,419	11.0%
11.	GLOGOVAC	13,717	3.3%	1,049	8.3%
12.	SUVA REKA	11,709	2.8%	760	6.9%
13.	KOSOVO POLJE	11,494	2.7%	1,074	10.3%
14.	SKENDERAJ	11,085	2.6%	1,012	10.0%
15.	ORAHOVAC	9,558	2.3%	803	9.2%
16.	MALIŠEVO	8,812	2.1%	771	9.6%
17.	ISTOK	8,610	2.1%	781	10.0%
18.	VITINA	8,493	2.0%	804	10.5%
19.	KLINA	7,162	1.7%	728	11.3%
20.	KAMENICA	6,937	1.7%	564	8.8%
21.	KAČANIK	6,838	1.6%	535	8.5%
22.	OBILIĆ	6,603	1.6%	718	12.2%
23.	DEČANE	6,176	1.5%	751	13.8%
24.	SHTIMLJE	5,701	1.4%	455	8.7%
25.	DRAGAŠ	4,791	1.1%	566	13.4%
26.	GRAČANICA	2,397	0.6%	341	16.6%
27.	ŠTRPCE	1,756	0.4%	221	14.4%
28.	ELEZ HAN	1,678	0.4%	88	5.5%
29.	LEPOSAVIĆ	1,540	0.4%	301	24.3%
30.	SEVERNA MITROVICA	1,538	0.4%	315	25.8%
31.	ZUBIN POTOK	1,097	0.3%	243	28.5%
32.	ZVEČAN	921	0.2%	146	18.8%
33.	JUNIK	710	0.2%	105	17.4%
34.	MAMUŠA	672	0.2%	111	19.8%
35.	NOVOBERDO	660	0.2%	148	28.9%
36.	KLLOKOT	582	0.1%	126	27.6%
37.	RANILLUG	550	0.1%	127	30.0%
38.	PARTEŠ	394	0.1%	91	30.0%
	OSTALO*	2,657	0.6%	-2,087	-44.1%

*Ovo je broj doprinosilaca koji žive van Kosova ili za koje KPŠF nije imao informacije kojoj opštini pripadaju.

STAROST DOPRINOSIOCA

Prosečna starost svih obveznika doprinosa u 2021. je blago porasla na 41.0 godinu sa 40.9 u prethodnoj godini, dok je medijana svih obveznika doprinosa porasla nešto više, na 39 godina, sa 38 godina koliko je bilo pre godinu dana.

PROSEK
MUŠKARACA:

43.1

MEDIJANA
MUŠKARACA:

41.0

Prosečna starost po polu je dostigla blage pomake, kod muškaraca je dostigla 43.1 godinu (sa 42.6 godina) dok je medijana dostigla 41.0 godinu (od 40.0 godina). Za žene, prosek je blago opao na 37.2 godine (sa 37.8 godina), dok je medijan ostao isti na 35.0 godina.

PROSEK
ŽENA:

37.2

MEDIJANA
ŽENA:

35.0

Pozitivan je ove godine bio porast broja zaposlenih u starosnoj grupi 15-24 godine, koji čini 18.1% (sa 16.0%) svih obveznika doprinosa.

Dok se ispostavilo da su sve ostale starosne grupe neznatno smanjene u odnosu na prethodnu godinu. To je dovelo do toga da broj obveznika doprinosa do 44 godine ove godine zauzima 69.5%

u odnosu na 68.3% prethodne godine. Takođe, ulazak većeg broja mladih na tržište rada omogućava očuvanje prosečne starosti, o čemu svedoči veoma blagi porast prosečne starosti svih zaposlenih. U ovoj oblasti postoji mnogo indikatora koji se slažu u tome da sve više žena ulazi na tržište rada i to u mladosti.

STAROSNA GRUPA	2021	2020
15-24	18.1%	16.0%
25-34	28.7%	29.0%
35-44	22.7%	23.3%
45-54	17.6%	18.2%
55-64	12.0%	12.5%
65+	0.9%	1.0%

DOPRINOSIOCI PREMA VRSTI PREDUZEĆA

Vrsta preduzeća se određuje prema njihovoj registraciji u Kosovskoj agenciji za registraciju preduzeća ili u okviru Ministarstva javne uprave.

Treba napomenuti da je većina javnih i društvenih preduzeća (kao što su regionalna preduzeća za vodu ili otpad, Pošta Kosova, gradske toplane, itd) registrovana kao akcionarska društva; zato se predstavljaju zajedno sa drugim javnim preduzećima u okviru grupe akcionarskih društava.

Takođe, broj obveznika doprinosa po preduzećima se ne poklapa sa brojem aktivnih obveznika doprinosa za godinu jer se u ciframa po preduzećima obveznik doprinosa pojavljuje više puta – ako je zaposlen u dve ili više vrsta preduzeća.

Sasvim je pozitivno to što će u 2021. godini svi sektori rezultirati većim brojem obveznika doprinosa nego prethodne godine, osim budžetskih organizacija. Ali u budžetskim organizacijama, kako smo objasnili u izveštaju za 2020. godinu, to se desilo zato što su uplate koje je izvršilo Ministarstvo finansija

za oporavak od pandemije pogođenih građana tehnički predstavljene kao angažovane u budžetskim organizacijama. Razlozi za povećanje broja obveznika doprinosa mogu biti nekoliko: podsticajne mere Vlade Kosova za oporavak, smanjenje stepena neformalnosti zaposlenih ali i održavanje izbora na dva nivoa, što zahteva posvećenost osoblja da sprovede i nadgleda izborni proces.

Pored broja, pokazalo se da smo ove godine imali (generalno) poboljšanje koeficijenta angažovanja. To ukazuje na činjenicu da je 2021. privreda manje zatvorena nego 2020. godine, kada je počela pandemija. Jedini slučaj sa smanjenjem koeficijenta angažovanja je kod samozaposlenih, gde je povećanje broja obveznika doprinosa minimalno. Ovo je pokazatelj da su ove vrste preduzeća najteže pogođene pandemijom Kovid-19.

Najveća angažovanost ove godine bila je u akcionarskim društvima, ali je smanjena u odnosu na prethodnu godinu.

VRSTA PREDUZEĆA	2021			2020		
	BROJ DOPRINOSIOCA	KOEFICIJENT ANGAŽOVANJE	EKVIVALENTNI DOPRINOSIOCI	BROJ DOPRINOSIOCA	KOEFICIJENT ANGAŽOVANJE	EKVIVALENTNI DOPRINOSIOCI
Budžetska organizacija	132,438	0.675	89,396	353,364	0.409	144,526
DOO	216,890	0.601	130,351	179,829	0.576	103,582
Individualni biznis	74,262	0.653	48,493	72,137	0.590	42,561
Samozaposleni	26,677	0.655	17,473	26,648	0.784	20,892
Akcionarsko društvo	28,293	0.748	21,163	27,347	0.810	22,151
NVO	25,385	0.383	9,722	22,510	0.380	8,554
Partnerstvo	3,230	0.649	2,096	3,160	0.599	1,893
Ostalo	16,259	0.452	7,349	10,776	0.584	6,293

PROSEČAN DOPRINOS

Posle 2020. godine beležimo najveći pad prosečnog mesečnog doprinosa, 2021. godine kategorija zaposlenih je premašila nivo prosečnog mesečnog doprinosa i pre pandemije. Prosečan mesečni doprinos u 2021. godini iznosio je 45.32 evra sa 42.85 evra godinu dana ranije. Nije, međutim, bilo zadovoljavajuće što je ovo povećanje prosečnog mesečnog doprinosa bilo izraženije kod muškaraca nego kod žena.

S druge strane, samozaposleni su prepoznali povećanje

prosečnog mesečnog doprinosa na 33.36 evra (sa 32.04 evra pre godinu dana) ali su i dalje bili na nivou prosečnog mesečnog doprinosa pre pandemije.

Povećanje prosečnog mesečnog doprinosa se ogleda u svim starosnim grupama za 2021. godinu, a najviše u starosnim grupama od 25-34 godine i od 45-54 godine.

Blago pozitivna kretanja primećuju se i kod zaposlenih za sve starosne grupe.

PROSEČNI MESEČNI DOPRINOS

GODINA	ZAPOSLENI	SAMOZAPOSLENI
2019	€44.38	€33.96
2020	€42.85	€32.04
2021	€45.32	€33.36

PROSEČNI MESEČNI DOPRINOS PO STAROSNIM GRUPAMA

STAROST	2021		2020		2019	
	ZAPOSLENI	SAMOZAPOSLENI	ZAPOSLENI	SAMOZAPOSLENI	ZAPOSLENI	SAMOZAPOSLENI
15-24	€29.75	€20.63	€27.62	€20.09	€28.81	€20.82
25-34	€42.68	€25.77	€38.57	€24.98	€41.00	€25.82
35-44	€51.82	€33.99	€47.86	€32.42	€51.09	€35.37
45-54	€53.12	€35.70	€49.02	€34.99	€51.30	€37.16
55-64	€56.37	€39.40	€54.58	€37.10	€57.02	€39.40
65+	€68.57	€40.33	€65.75	€40.31	€64.32	€36.43

PROSEČNI MESEČNI DOPRINOS PREMA POLU

GODINA	ŽENE		MUŠKARCI	
	ZAPOSLENE	SAMOZAPOSLENE	ZAPOSLENI	SAMOZAPOSLENI
2019	€40.59	€26.53	€46.47	€35.63
2020	€40.07	€25.86	€44.41	€33.45
2021	€40.36	€26.72	€48.67	€34.96

NIVO UPLATE DOPRINOSA

Važeće zakonodavstvo zahteva da se minimalni doprinos za samozaposlene, kao i za zaposlene sa punim radnim vremenom, zasniva na minimalnim mesečnim platama na Kosovu, koje su: 130 € za lica do 35 godina starosti; i 170 € za starije od 35 godina.

Kao što smo dosledno naglašavali, ovaj nivo minimalne zarade je prenizak da bi se obezbedio saldo penzijske štednje koji bi obezbedio adekvatnu sigurnost u starosnoj dobi za penzionisanje.

Uprkos niskom nivou doprinosa, i dalje se javlja broj zaposlenih koji se izjašnjavaju ispod zakonski propisanog minimuma.

Za 2021. povećan je broj obveznika doprinosa koji su uplatili doprinose ispod minimalca, posebno za mlađe od 35 godina.

Još više zabrinjava činjenica da je značajno povećan broj obveznika doprinosa za koje je plaćen samo zakonski minimum, posebno za kategoriju preko 35 godina. Od 0.66% onih koji su platili minimalac za ovu starosnu grupu 2020. godine, u 2021. ovaj broj je dostigao 2.24%.

Nešto bolja situacija mesečnih doprinosa u odnosu na ovaj zakonski kriterijum je primećena kod samozaposlenih, ali tamo imamo znatno niže mesečne nivoe.

NIVO UPLATE DOPRINOSA ZAPOSLENIH

	UPLATA		
	ISPOD MINIMUMA	JEDNAKO SA MINIMUMOM	IZNAD MINIMUMA
DO 35 GODINA	3.89%	0.25%	46.70%
IZNAD 35 GODINA	2.64%	2.24%	44.27%

NIVO UPLATE DOPRINOSA SAMOZAPOSLENIH

	UPLATA		
	ISPOD MINIMUMA	JEDNAKO SA MINIMUMOM	IZNAD MINIMUMA
DO 35 GODINA	0.21%	8.77%	14.12%
IZNAD 35 GODINA	5.31%	36.96%	34.64%

"KOLIKO TREBA DA ŠTEDITE?"

KPŠF smatra svojom i socijalnom obavezom da savetuje obveznike doprinosa o tome koliko treba da štede kako bi ostvarili iznos koji bi im mogao obezbediti veću sigurnost nakon penzionisanja.

Stoga u nastavku predstavljamo nekoliko važnih saveta i predloga. Primer: ako se pretpostavi da će se cena akcije KPŠF-a svakog meseca povećavati po konstantnoj stopi od 4% godišnje, osoba koja se zaposli na svoj 25. rođendan i uplaćuje doprinose jednake sa zakonskim minimumom za 40 godina sve do penzionisanja, imaće na svom računu u KPŠF-u akumulirani bilans od €18,142.

Međutim, sobzirom da inflacija umanjuje vrednost novca, ako inflacija iznosi npr. 2% godišnje, današnja vrednost tog bilansa bi bila €8,216. Ova vrednost, ušteđena kroz inimalni doprinos bila bi nedovoljna za upovinu ekonomski povoljnog doživotnog anuiteta.

U trenutnim okolnostima takva osoba će se penzionisati u programu podizanja u fazama, uz mogućnost podizanja početnog iznosa od 20% od ukupnog bilansa i podizanja preostalog iznosa od €150 mesečno, što ne bi bilo dovoljno ni za 4 godine (tačnije: 41 meseci).

Proizvod doživotnog anuiteta se i dalje ne pruža na Kosovu a bez njega na tržištu je teško izračunati bilans štednje koja bi bila potrebna za kupovinu minimalnog doživotnog anuiteta.

S druge strane, teško je poverovati da bi štednja manja od €25,000 (u današnjoj vrednosti) bila dovoljna za kupovinu minimalne penzije. Sa ovom vrednošću kao cilj, osoba koja se zaposli u dobi od 25 godina i radi do penzionisanja bez bilo kakvog povećanja plate, treba da uplaćuje €41.50 svakog meseca (zaposleni i poslodavac zajedno).

Ali ako bi ista osoba svake godine imala povećanje plate od 1% trebalo bi da počne sa mesečnim doprinosima od €34.30 i da završi sa €74.23 uoči svog 65. rođendana. U poslednjem slučaju, prosečni mesečni doprinosi bi iznosili €51.74 ili za oko €10 više nego u prvom slučaju, čime se objašnjava značaj što ranije uplate doprinosa i u što je moguće većim iznosima.

Naravno, danas postoji mnogo ljudi na Kosovu koji stalno počinju i prestaju da rade, ili su se kasnije uključili u šemu i imaju manji broj godina za štednju; za njih će biti veoma teško da ostvare dovoljnu penziju samo kroz obaveznu penzijsku štednju.

Osoblje KPŠF-a je tu da pomogne i može da pruži savet svakome ko želi da zna kako i koliko treba da štedi za bolju penziju; a KPŠF i njegov Odbor će učiniti sve da povećaju vrednost štednje doprinosilaca kako bi im osigurali što srećniju penziju.

06

ZAKONODAVSTVO

Pravni okvir
Predlozi za izmene zakona

PRAVNI OKVIR I IZMENE

Organizacija, funkcionisanje i donošenje odluka KPŠF-a zasnovana je na Zakonu br. 04/L-101, zajedno sa izmenama i dopunama: Zakonom br. 04/L-115, Zakonom br. 04/L-168 i Zakonom br. 05/L-116, i upravlja se od strane Upravnog Odbora.

Pravna organizacija KPŠF je dalje precizirana u zakonodavstvu sekundarno: putem penzijskih propisa CBK, i uputstva i objašnjenja PAK-a o načinu prijava, doprinos, ispravak i oporezivanje doprinosa penzionera.

Na sledećoj stranici predstavili smo naše predloge zakonskih dopuna/izmena o najvažnijim aktuelnim pitanjima iz oblasti obavezne penzijske štednje.

PREDLOZI ZA IZMENE I DOPUNE ZAKONA

1. PODIZANJE PENZIJSKE ŠTEDNJE PRILIKOM ODRICANJA DRŽAVNOSTI

Osoblje KPŠF-a primilo je brojne zahteve i zabrinutosti od građana kosovske državnosti koji su voljni da se odriču ili su se odricali od kosovskog državljanstva, koji su emigrirali ili su u toku emigracije, ali koji trenutno nemaju zakonsko pravo da podižu penzijsku štednju iz KPŠF-a. Ovo pitanje zahteva detaljno razmatranje i na osnovu iskustava drugih zemalja, jer KPŠF nema punu pravnu jasnoću za rešavanje ovog problema.

2. PREVREMENO PENZIONISANJE

Broj doprinosioca koji su prešli na prevremeno penzionisanje, znači pre nego što su napunili 65 godina (bilo kao bivši pripadnici KZK-a, pripadnici BSK-a, Trepče ili policijski službenici), raste i KPŠF je neprestano primao zahteve od takvih doprinosioca koji traže podizanje penzijske štednje iz KPŠF-a. Ali KPŠF nema zakonsku osnovu za donošenje takvih odluka, jer ove kategorije nisu predviđene ili razmatrane u važećem zakonodavstvu u okviru kojeg KPŠF deluje. Stoga bi trebalo uređivati odnos ovih korisnika sa računima KPŠF-a, tj. ukoliko mogu ili ne mogu da podižu i doprinose sa KPŠF-a.

3. OGRANIČENJA ALTERNATIVNIH ULAGANJA

Neophodno je da se dozvoli KPŠF-a da ulaže u alternativna ulaganja putem fondova. Ovo bi obezbedilo povećanu diverzifikaciju koja nadopunjava kotirana finansijska sredstva. Menadžeri fondova alternativnih sredstava imaju dokazanu višu zaradu, delom i zato što imaju koristi od ekstrakcije dodatne premije nelikvidnosti nad tradicionalno kotiranom imovinom. Štaviše, oni vremenom postižu bolje prinose prilagođene riziku. Životni vek tih investicija se kreće od 5 do 10 godina, čime je ispunjen dugoročni cilj ulaganja.

Ove alternativne investicije pokrivaju različite klase imovine kao što su privatni kapital, infrastruktura ili nekretnine. Ova ulaganja trenutno nisu dozvoljena. Ako bi se takva klasa imovine razmatrala u budućnosti, početna alokacija bi bila niska između 5% do 10% imovine pod upravljanjem.

4. OGRANIČENJA ULAGANJA U OBVEZNICE VLADE KOSOVA

Neophodno je ukloniti postojeća zakonska ograničenja za ulaganja u obveznice Republike Kosovo. Sadašnje zakonsko ograničenje da se samo do 30% ukupne imovine pod upravljanjem može uložiti u obveznice Vlade Republike Kosovo treba preispitati sa povećanjem mogućnosti za više ulaganja u ovaj instrument.

Takođe treba razmotriti, da se ukloni drugo zakonsko ograničenje koje predviđa da Trust može ponuditi do 50% iznosa na aukciji obveznica izdatih od strane Vlade Kosova.

ANEKS

7

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
I FINANSIJSKI IZVEŠTAJI

OPERACIJE

KOSOVSKI PENZIJSKI ŠTEDNI FOND OPERACIJE

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA I FINANSIJSKI IZVEŠTAJI

Na dan i za godinu koja je završena 31 decembra 2021

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1-2
IZVEŠTAJ O FINANSIJSKOM STANJU	3
IZVEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOM DOBITKU	4
IZVEŠTAJ O PROMENAMA U NETO SREDSTVA KOJA PRIPADAJU OPERACIJAMA KPŠF	5
IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE	6
NAPOMENE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	7-28

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Upravnom Odboru Kosovski Penzijski Štedni Fond

Mišljenje

Revidirali smo finansijske izveštaje **Kosovski Penzijski Štedni Fond** - Operacije („KPŠF-O“), koji sadrže izveštaj o finansijskom stanju na dan 31 decembra 2021 godine, i izveštaj o sveobuhvatnom prihodu, izveštaj o promenama u neto imovini koja se može pripisati KPŠF-O i izveštaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu i napomene uz finansijske izveštaje, uključujući rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, prpratni finansijski izveštaji u svim materijalnim aspektima u celini predstavljaju pošteno finansijsko stanje KPŠF-O na dan 31 decembra 2021 godine, njegove finansijske performanse i novčane tokove za godinu koja se tada završila na taj dan u skladu sa Međunarodnim Standardima Finansijskog Izveštavanja.

Osnov za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim Revizijskim Standardima (MSR). Naše odgovornosti prema tim standardima su dalje opisane u odeljku Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izveštaja našeg izveštaja. Nezavisni smo od KPŠF-O u skladu sa Etičkim Kodeksom Profesionalnih Računovođa za Međunarodne Etičke Standarde za Računovodstvo (IESBA kodeks), zajedno sa etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja u Republici Kosovo, a mi smo ispunili druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom. Verujemo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i primereni kao osnova za izražavanje naseg misljenja.

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u godišnji izveštaj, ali ne uključuju finansijske izveštaje i izveštaj našeg revizora. Očekuje se da će nam izveštaj upravljanja biti dostupan nakon datuma ovog izveštaja revizora. Naše mišljenje o finansijskim izveštajima ne pokriva ostale informacije i nećemo izraziti bilo kakav oblik zaključka o uverenju u vezi s tim. U vezi sa našom revizijom finansijskih izveštaja, naša je odgovornost da čitamo ostale gore identifikovane informacije kada postanu dostupne i, pritom, razmotrimo da li su druge informacije materijalno nesaglasne sa finansijskim izveštajima ili naše znanje stečeno revizijom, ili se na drugi način čini da je materijalno pogrešno prikazan. Kada čitamo godišnji izveštaj, ako zaključimo da u njemu postoje materijalno značajne pogrešne navode, od nas se zahteva da o tome obavestimo one koji su zaduženi za upravljanje i prijave nepoštovanje zakona.

Odgovornosti uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izveštaje

Uprava je odgovorna za pripremu i poštenu prezentaciju ovih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Finansijskog Izveštavanja, a za onu internu kontrolu za koju rukovodstvo utvrdi da je neophodna kako bi se omogućila priprema finansijskih izveštaja u kojima nema značajnih pogrešnih prikazivanja, bilo zbog prevara greška. Prilikom pripreme finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu mogućnosti KPŠF-O da nastavi sa radom kao stalno delujuće preduzeće, obelodanjujući, prema potrebi, pitanja koja se odnose na neograničeno vreme i koristeći računovodstvo osnova za neograničeno vreme, ukoliko uprava ne namerava da likvidira KPŠF-O ili da prestane sa radom ili nema realnu alternativu, osim da to učini. Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja KPŠF-O.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naši ciljevi su da pribavimo razumno uverenje da li finansijski izveštaji u celini ne sadrže materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili greške, i da izdaju revizorski izveštaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uveravanje je visok nivo uveravanja, ali nije garancija da će revizija sprovedena u skladu sa MSR uvek otkriti materijalno značajne pogrešne navode kada postoje. Pogrešna prikazivanja mogu nastati prevarama ili greškama i smatraju se značajnim ako bi se, pojedinačno ili u celini, moglo opravdano očekivati da utiču na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije u skladu sa MSR-ima, provodimo profesionalnu prosudbu i održavamo profesionalni skepticizam tokom cele revizije. Mi takođe:

- Utvrdite i procenite rizike od materijalno značajnih pogrešnih prikazivanja u finansijskim izveštajima, bilo zbog prevare ili greške, osmislite i izvršite revizorske postupke koji odgovaraju na te rizike, i pribavite revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da pruže osnovu za naše mišljenje. Rizik od neotkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji su rezultat prevare veći je nego kod onih koji su posledica greške, jer prevara može uključivati tajni dogovor, falsifikovanje, namerne propuste, lažne prezentacije ili poništavanje interne kontrole.
- Steknite razumevanje interne kontrole relevantne za reviziju kako bi se dizajnirali postupci revizije koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti unutrašnje kontrole KPŠF-O.
- Procenite prikladnost primenjenih računovodstvenih politika i opravdanost računovodstvenih procena i povezanih obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Zaključite o primerenosti menadžmentove upotrebe osnova računovodstva neograničenog vremena i, na osnovu dobijenih revizorskih dokaza, da li postoji materijalna nesigurnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu baciti značajnu sumnju na sposobnost KPŠF-O da nastavi sa radom. zabrinutost. Ako zaključimo da postoji materijalna nesigurnost, u izveštaju našeg revizora dužni smo da skrenemo pažnju na povezana obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako su takva obelodanjivanja neadekvatna, da izmenimo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja našeg revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu da dovedu do toga da KPŠF-O prestane da funkcioniše kao stalno delujuće preduzeće.
- Procenite ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, i da li finansijski izveštaji predstavljaju osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže poštena prezentacija.

Sa onima koji su zaduženi za upravljanje komuniciramo u vezi, između ostalog, planiranog obima i vremena revizije i značajnih nalaza revizije, uključujući bilo kakve značajne nedostatke u internoj kontroli koje utvrdimo tokom revizije.

RSM Kosovo Sh.p.k.

RSM Kosovo Sh.p.k.

Priština, Republika Kosovo

22 marta 2022

Astrit Kelmendi

Angažovani partner

	Napomene	Na dan 31 decembar 2021	Na dan 31 decembar 2020
		EUR	EUR
Imovina			
<i>Obrtna sredstva</i>			
Gotovina u rukama i bankama	4	866,077	738,772
Depoziti	5	3,458,954	3,004,880
Obveznice Kosova	5	1,753,998	1,757,301
Dospeli računi	6	533,072	634,443
Pretplaćeni troškovi		14,345	32,406
		6,626,446	6,167,802
<i>Neobrotna sredstva</i>			
Nekretnina, postrojenja i opreme	9	681,239	692,674
Imovina s pravom korišćenja	10	46,459	92,917
Nematerijalna sredstva	11	30,778	38,627
		758,476	824,218
Ukupna imovina		7,384,922	6,992,020
Obaveze			
<i>Tekuće obaveze</i>			
Plativi računi i akruali	12	1,225,358	1,169,729
Obaveze iznajmljivanja	10	52,482	49,283
		1,277,840	1,219,012
<i>Dugoročne obaveze</i>			
Obaveze iznajmljivanja	10	-	52,482
		-	52,482
Neto sredstva KPŠF-Operacija		6,107,082	5,720,526

Odobreno za objavljivanje od Upravnog odbora i rukovodstva KPŠF i potpisano u njihovo ime dana 17 marta 2022.

G-din. Ruzhid Morina
Predsedavajući Upravnog odbora

G-din. Adrian Zalli
Izvršni direktor

G-din. Vërshim Hatipi
Zamenik direktora - Finansije I Investicije i Rizik | TI

Prateće napomene od 1 do 21 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

	Napomene	Za godinu završenu 31 decembar 2021	Za godinu završenu 31 decembar 2020
		EUR	EUR
Prihodi			
Naknada taksi na teret penzijskih sredstava	14	8,492,038	8,363,834
Ostali prihodi	15	126,087	138,616
Ukupni prihodi		8,618,125	8,502,450
Rashodi			
<i>Troškovi investicija</i>			
Neto naknade otvorenih instrumenata	16	(6,534,931)	(5,494,905)
Naknada CBK-a za transfere i održavanje		(58,357)	(42,075)
Posredništvo, starateljstvo i troškovi zaloga		(247,059)	(195,586)
		(6,840,347)	(5,732,566)
<i>Administrativni troškovi</i>			
Troškovi osoblja	17	(653,595)	(615,285)
Troškovi Upravnog odbora	18	(128,592)	(165,184)
Stanja Računa i korespondencija		(86,520)	(93,379)
Održavanje softvera		(102,727)	(99,791)
Obezvređenje i amortizacija	9-11	(111,869)	(112,477)
Troškovi kancelarijskog poslovanja		(26,606)	(26,859)
Naknade nadzora CBK-a		(21,024)	(20,238)
Stručne službe / ugovorači / konsultanti	20	(21,467)	(17,498)
Troškovi kamate iznajmljivanja	10	(11,046)	(10,229)
Eksterna revizija		(10,200)	(10,200)
Edukacija javnosti i oglasi		(1,308)	(9,492)
Komunikacije		(6,849)	(6,342)
Bankovne naknade za izvršene usluge		(1,884)	(1,995)
Obuke, putovanja i ostalog troškovi osoblja		(1,523)	(1,300)
Ostali troškovi		(6,035)	(10,754)
		(1,191,245)	(1,201,023)
Ukupni rashodi		(8,031,592)	(6,933,589)
Rezerve za očekivane kreditne gubitke, neto smanjenje / (povećanje)	5	23	(351)
Neto višak za godinu		586,556	1,568,510

Prateće napomene od 1 do 21 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

	Napomene	Višak	Rezerve	Ukupno
		EUR	EUR	EUR
Na dan 1 januar 2020		812,400	5,000,000	5,812,400
Neto višak za godinu		1,568,510	-	1,568,510
Refundacija viška u KPŠF-PS	13	(1,200,000)	(460,384)	(1,660,384)
Na dan 31 decembar 2020		1,180,910	4,539,616	5,720,526
Neto višak za godinu		586,556	-	586,556
Refundacija viška u KPŠF-PS	13	(200,000)	-	(200,000)
Dopuna rezerve	13	(460,384)	460,384	-
Na dan 31 decembar 2021		1,107,082	5,000,000	6,107,082

Prateće napomene od 1 do 21 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

	Napomene	Za godinu završenu 31 decembar 2021	Za godinu završenu 31 decembar 2020
		EUR	EUR
Tok gotovog novca od operacija			
Neto višak za godinu		586,556	1,568,510
Prilagođavanja za:			
Obezbredjenje i amortizacija	9-11	111,869	112,477
Kamatni prihodi	15	(73,903)	(110,590)
Neto kretanje provizija za očekivane kreditne gubitke	5	(23)	351
		624,499	1,570,748
Uplaćene kamate		73,611	114,703
		698,110	1,685,451
Promene na poslovnim sredstvima i obavezama			
(Smanjenje) u obaveze iznajmljivanja		(49,283)	(46,256)
Povećanje u plativim računima / akrealima		55,629	185,143
(Povećanje) u dospelim računima / pretplatama <i>(isključujući dospelu kamatu iz tekućeg računa)</i>	6	118,976	(29,923)
Neto tok gotovog novca od operacija		823,432	1,794,415
Novčani tok iz investicionih aktivnosti			
Nabavka nekretnina, postrojenja i opreme	9	(39,842)	(39,946)
Nabavke softvera i licenca	11	(6,285)	-
(Povećanje) depozita		(3,450,000)	(3,000,000)
Smanjenje depozita		3,000,000	5,259,500
(Povećanje) obveznica kosova		-	(1,758,491)
Neto tok novca od / (korišten u) investicione aktivnosti		(496,127)	461,063
Novčani tok iz finansijskih aktivnosti			
Refundacija viška u KPŠF-PS		(200,000)	(1,660,384)
Neto tok novca (korišten u) finansijske aktivnosti		(200,000)	(1,660,384)
(Smanjenje) gotovine i njenih ekvivalenata			
		127,305	595,094
Gotovina i njeni ekvivalenti početkom godine		738,772	143,678
Gotovina i njeni ekvivalenti na kraju godine	4	866,077	738,772

Prateće napomene od 1 do 21 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

1 UVOD

Kosovski Penzijski Štedni Fond (u daljem tekstu: "KPŠF") registrovan u adresi: Ul. Agim Ramadani br. 182-184, 10000 Priština, Republika Kosovo, brojom registracije 90000225; osnovan je Uredbom UNMIK-a br. 2001/35 od 22. decembra 2001. godine, koja je kasnije izmenjena i dopunjena Uredbom br. 2005/20, a zatim ponovo izmenjena Zakonom br. 03/L-084 Republike Kosova, i dalje dopunjen zakonima br. 04/L-101 i br. 05/L-116 Republike Kosovo, a zadnja dopunjena sa dodacima i promenama Zakonom Br. 04/L-168, Br.05/L-116, i Br. 07/L-016; kao ne-za-profit finansijska institucija, čija je jedina i isključiva svrha upravljanje individualnim računima za penzionu štednju kroz obezbeživanje smotrenih investicija i staranje o penzionoj aktivni i uplaćivanje prinosa na pojedinačne račune radi plaćanja anuiteta za penzionu štednju, kao poverenik koji postupa u ime učesnika i korisnika.

Zakon br. 04/L-101 obezbeđuje program penzije štednje koji se finansira iz uplaćenih doprinosa zaposlenih i njihovih poslodavaca, a kojim upravlja i investira KPŠF. U okviru ovako definisanog sistema doprinosa, svi zaposleni stalni stanovnici Kosova i njihovi poslodavci su obavezni da uplaćuju penzijske doprinose. KPŠF vodi individualne račune za svakog učesnika na koje se uplaćuju doprinosi i povratak od investicija.

KPŠF nadgleda Upravni Odbor koji se sastoji od eksperata za investicije i penzije kao i predstavnika zaposlenih i poslodavaca Kosova. Prema Zakonu Br. 04/L-101, jedan član bez prava glasa zastupa interese Vlade. Tokom 2021. i 2020. godine, Upravni odbor je funkcionisao bez tog člana koji nema parvo glasa. Od januara 2021. i nadalje, Upravni odbor je funkcionisao i bez jednog profesionalnog člana.

Ovi finansijski izveštaji su za Kosovski Penzijski Štedni Fond - Operacije (ili "KPŠF-O"), entiteta za upravljanje i vođenje penzijske štednje doprinosilaca (penzionih sredstava). Finansijski izveštaji za Kosovski Penzijski Štedni Fond - Penzijska Sredstva (ili "KPŠF-PS") se pripremaju odvojeno od finansijskih izveštaja entiteta.

Direktor i 29. zaposlenih radnika upravljali su svakodnevnim operacijama KPŠF-a tokom 2021. godine (2020: Direktor i 29. zaposlenih).

2 OSNOVA ZA PRIPREMU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1 Izjava o usklađenosti

Finansijski izveštaji KPŠF-0 su pripremljeni u skladu sa međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI").

2.2 Osnova za pripremu

KPŠF-0 vodi svoje računovodstvene podatke i priprema statutarne finansijske izveštaje u skladu sa MSFI. Detalji računovodstvene politike uključeni su u napomenu 3. Priprema finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva upotrebu određenih kritičnih računovodstvenih procena. Takođe zahteva da rukovodstvo izvrši svoju procenu u procesu primene računovodstvenih politika KPŠF. Oblasti koja uključuju viši stepen pretpostavki ili složenosti ili oblasti u kojima su pretpostavke i procene značajne za finansijske izveštaje obelodanjena su u Napomeni 3.14 Značajne procene i pretpostavke.

Finansijski izveštaji su pripremljeni za godine završene 31. decembra 2020. i 2021. Sadašnji i uporedni podaci navedeni u ovim finansijskim izveštajima izraženi su u evrima, osim gde je drugačije naznačeno. Tamo gde je potrebno, uporedni podaci su prekvalifikovani kako bi odgovarali promenama u prezentaciji za godinu.

2.3 Promene računovodstvenih politika i objavljivanja

i) Početno usvajanje novog standarda i revidiranja postojećih standarda na snazi u tekućem period

Sljedeća revidiranja postojećih standarda izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde su na snazi u tekućem periodu:

- **Koncesije najmovi povezane sa Covid-19** - Izmene MSFI 16.

Usvajanje gorenavedenih nije imalo materijalnog uticaja na finansijske izveštaje KPŠF-0.

ii) Objavljeni novi standardi i revidiranja postojećih standarda koji još nisu usvojeni

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja, donjenavedeni novi standardi i revidiranja postojećih standarda su objavljeni od strane MSFI a još nisu na snazi:

- **MSFI 17 "Ugovori osiguranja"** na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023;
- **Revidiranje MSFI 10 "Konsolidirani finansijski izveštaji" i MRS 28 "Ulaganja u pridružena društva i zajednička ulaganja"** - Prodaja ili prilog imovine između investitora i njegovih saradnik ili Joint Venture i dalje izmene (datum stupanja na snagu je na neodređeno vreme na odloženo do istraživačkog projekta metoda kapitala je zaključen);
- **Klasifikacija obaveza kao tekućih ili dugoročnih** (Izmene MRS 1) - na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine.
- **Nekretnine, postrojenja i opreme:** Prihodi pre nameravane upotrebe - Izmene MRS 16 - na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine.
- **Štetni ugovori - Troškovi ispunjavanja ugovora - Izmene MRS 37** - na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine.

KPŠF-0 je izabralo da ne usvoji ove nove standarde i revidiranja i tumačenja postojećih standarda pre njihovih stupanja na snagu. KPŠF-0 predviđa da usvajanje ovih standarda i revidiranja i tumačenja postojećih standarda neće imati materijalan uticaj na finansijske izveštaje KPŠF-0 u periodu prve primene.

3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA

3.1 Finansijski instrumenti

Finansijska sredstva i obaveze koje se vode u izveštaj finansijskog stanja uključuju investicije, gotovinu, dospеле račune i obaveze. Računovodstvene politike za priznavanje i merenje ovih stavki su objavljene u odgovarajućim računovodstvenim politikama uključenih u ovoj napomeni. Finansijski instrumenti su klasifikovani kao sredstva ili obaveze u skladu sa suštinom ugovornog aranžmana. Kamata, dobit ili gubici koji se odnose na finansijske instrumente klasifikovane kao sredstva ili obaveze iskazuju se kao prihod ili trošak. Finansijski instrumenti su prebijani kada KPŠF-O ima punovažno pravo da vrši prebijanje i namerava da izvrši poravnanje bilo uzimajući kao osnov neto iznos ili da istovremeno realizuje aktivu i izvrši poravnanje duga.

3.2 Finansijska sredstva i obaveze

Metode merenja

Fer vrednosti

Fer vrednost predstavlja cenu koja bi bila primljena za prodaju aktive ili plaćena za prenos obaveze u urednoj transakciji između učesnika na tržištu na datum merenja.

Amortizovani trošak i efektivna kamatna stopa

Amortizovani trošak je iznos po kojem se finansijska aktiva ili pasiva meri prilikom početnog priznavanja, minus otplata glavnice, plus ili minus kumulativna amortizacija koristeći metodu efektivne kamatne stope bilo koje razlike između tog početnog iznosa i iznosa dospeća, a za finansijsku aktivu, prilagođeno za bilo koji gubitak.

Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procenjene buduće tokove gotovine kroz očekivani životni vek finansijske aktive ili pasive na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijske aktive (amortizovani trošak pre umanjenja vrednosti) ili amortizovani trošak finansijske pasive. Izračun ne uzima u obzir očekivane kreditne gubitke i uključuje transakcijske troškove, premije ili popuste i naknade i bodove plaćene ili primljene koji su sastavni deo efektivne kamatne stope, kao što su naknade za izdavanje.

Kada KPŠF-O revidira procenjene buduće tokove gotovine, knjigovodstveni iznos finansijske aktive ili pasive se prilagođava kako bi se odrazila nova procena diskontovana koristeći originalnu efektivnu kamatnu stopu. Svaka promena se evidentira u dobiti ili gubitku.

Prihod od kamata

Prihodi od kamata se obračunavaju primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijske aktive, osim:

- Kupljene ili stvorene finansijske aktive umanjene za kreditne gubitke (POCI);
- Finansijska aktiva koja nije bila POCl, ali je kasnije postala umanjena za kreditne gubitke („Faza 3”), za koju se prihod od kamata obračunava primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu cenu (tj. neto od rezervi za očekivane kreditne gubitke (OKG).

Početno prepoznavanje i merenje

Finansijska aktiva i pasiva se priznaju kada KPŠF-O postane strana ugovornih odredbi instrumenta. Redovne kupovine i prodaje finansijske aktive se priznaju na datum trgovanja, datum kada se KPŠF-O obaveže da će kupiti ili prodati aktivu.

Na početno priznavanje, KPŠF-O meri finansijsku aktivu ili pasivu po njenoj fer vrednosti plus ili minus, u slučaju finansijske aktive, ili pasive po ne-fer vrednosti kroz bilans uspeha, transakcione troškove koji su inkrementalni i direktno pripisani sticanju ili izdavanju finansijske aktive ili pasive, kao što su naknade i provizije.

Transakcioni troškovi finansijske aktive i pasive iskazani po fer vrednosti kroz račun dobiti i gubitka priznaju se u računu dobiti i gubitka. Odmah nakon početnog priznavanja, priznaje se očekivani gubitak po kreditnom gubitku (OKG) za finansijsku aktivu merenu po amortizovanoj vrednosti i investicijama u dužničke instrumente merene na nivou FVOCl-a, što rezultira priznavanjem računovodstvenog gubitka u računu dobiti i gubitka u slučaju novonastale aktive.

Kada se fer vrednost finansijske aktive i pasive razlikuje od cene transakcije po početnom priznavanju, KPŠF-O priznaje razlike na sledeći način:

- Kada je fer vrednost dokazana kotiranom cenom na aktivnom tržištu za identičnu imovinu ili obavezu (tj. input prvog nivoa) ili na osnovu tehnike procene koja koristi samo podatke sa vidljivih tržišta, razlika se priznaje kao dobit ili gubitak;
- U svim drugim slučajevima, razlika se odlaže, a vreme priznavanja dobiti ili gubitka na dan odlaganja određuje se pojedinačno. On se ili amortizuje tokom veka trajanja instrumenta, odlaže sve dok se fer vrednost instrumenta ne može utvrditi korišćenjem tržišnih inputa, ili realizovati putem poravnanja.

3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.2 Financijska sredstva i obaveze (nastavak)

3.2.1 Financijska sredstva

i) Klasifikacija i naknadno merenje

Pri početnom priznavanju, KPŠF-0 klasifikuje finansijska sredstva kao merene prema amortizovanom trošku ili po FVDG.

Finansijsko sredstvo se meri po amortizovanom trošku ako ispunjava oba sledeća uslova i nije označeno kao po FVDG:

- održava se u okviru poslovnog modela čiji je cilj zadržavanje sredstva za prikupljanje ugovornih gotovinskih tokova; i
- njegovi ugovorni uslovi na određeni datum dovode do gotovinskih tokova koji su SIGK.

Sva ostala finansijska imovina KPŠF-0 mere se po FVDG.

Procena poslovnog modela

Prilikom procene cilja poslovnog modela u kome se drži finansijsko sredstvo, KPŠF-0 uzima u obzir sve relevantne informacije o načinu upravljanja poslovanjem, uključujući:

- dokumentovanu investicionu strategiju i sprovođenje ove strategije u praksi. To uključuje da li se investiciona strategija fokusira na ostvarivanje ugovornih prihoda od kamata, održavanje određenog profila kamatnih stopa, usklađivanje trajanja finansijske imovine sa trajanjem bilo kojih povezanih obaveza ili očekivanih odliva gotovine ili ostvarivanje novčanih tokova prodajom imovine;
- kako se procenjuje učinak portfelja i izveštava rukovodstvu KPŠF-0;
- rizici koji utiču na performansu poslovnog modela (i finansijska sredstva održana u okviru tog poslovnog modela) i kako se tim rizicima upravlja;
- kako se nadoknađuje investicioni rukovodilac: npr. da li se kompenzacija zasniva na fer vrednosti imovine kojom se upravlja ili na osnovu ugovornih novčanih tokova; i
- učestalost, obim i vreme prodaje finansijskih sredstava u prethodnim periodima, razlozi za takvu prodaju i očekivanja o budućim prodajnim aktivnostima.

Transferi finansijskih sredstava trećim licima u transakcijama koje ne ispunjavaju uslove za prestanak priznavanja ne smatraju se prodajom u tu svrhu, u skladu sa kontinuiranim priznavanjem imovine KPŠF-0.

KPŠF-0 je utvrdio da ima samo jedan poslovni model:

- Poslovni model 'Drži-za-prikup': ovo uključuje gotovinu u banci, ulaganje u obveznice Kosova i oročene depozite. Ova finansijska sredstva se drže radi prikupa ugovorenog gotovinskog toka.

Ugovorni gotovinski tokovi dužničkih instrumenata KPŠF-0 su isključivo glavnica i kamate (IIGK).

Procena da li su ugovorni gotovinski tokovi IIGK

Za potrebe ove procene, "glavnica" je definisana kao fer vrednost finansijskog sredstva pri početnom priznavanju. "Kamata" je definisana kao naknada za vremensku vrednost novca i za kreditni rizik povezan sa neizmirenom glavnicom u određenom vremenskom periodu i za druge osnovne rizike i troškove zajma (npr. Rizik likvidnosti i administrativni troškovi), kao i profitna marža.

Procenjujući da li su ugovorni gotovinski tokovi IIGK, KPŠF-0 uzima u obzir ugovorne uslove instrumenta. To uključuje procenu da li finansijsko sredstvo sadrži ugovorni rok koji može promeniti vreme ili iznos ugovornih novčanih tokova tako da ne ispunjava ovaj uslov. Donoseći ovu procenu, KPŠF-0 uzima u obzir:

- nepredviđeni događaji koji bi promenili iznos ili vreme gotovinskih tokova;
- karakteristike koeficijenta zaduženosti;
- funkcije pretplate i produženja;
- uslovi koji ograničavaju potraživanje KPŠF-0 na gotovinske tokove od određene imovine (npr. neregresivne karakteristike); i
- karakteristike koje modifikuju razmatranje vremenske vrednosti novca (npr. periodično podešavanje kamatnih stopa).

3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.2 Financijska sredstva i obaveze (nastavak)

3.2.1 Financijska sredstva (nastavak)

i) Klasifikacija i naknadno merenje (nastavak)

Reklasifikacije

Financijska sredstva se ne reklasifikuju nakon njihovog početnog priznavanja, osim ako KPŠF-O ne bi promenio svoj poslovni model upravljanja finansijskim sredstvima, u tom slučaju bi se sva pogodena finansijska sredstva reklasifikovale prvog dana prvog izveštajnog perioda nakon promene poslovnog modela.

KPŠF-O klasifikuje svoja finansijska sredstva u sledeće kategorije merenja:

- *Amortizovani trošak*: Sredstva koja se drže radi naplate ugovorenih gotovinskih tokova, gde ti gotovinski tokovi predstavljaju isključivo isplatu glavnice i kamate (IIGK), a koja nisu označena po FVDG, mere se po amortizovanom trošku. Knjigovodstvena vrednost ovi sredstava se prilagođava bilo kojim priznatim i izmerenim provizijama za očekivani kreditni gubitak. Prihod od kamata od ovih finansijskih sredstava uključuje se u "Prihod od kamata" primenom metode efektivne kamatne stope.

ii) Umanjenje

KPŠF-O procenjuje na osnovu budućih očekivanja očekivane kreditne gubitke (OKG) povezane sa aktivom dužničkih instrumenata koji se vode po amortizovanoj vrednosti. KPŠF-O priznaje ispravku gubitka za takve gubitke na svaki datum izveštavanja. Merenje OKG reflektuje:

- Nepristrasan i ponderisani iznos na osnovu verovatnoće koji se određuje procenom raspona mogućih ishoda;
- Vremensku vrednost novca; i
- Razumne i podržane informacije koje su dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora na datum izveštavanja o prošlim događajima, trenutnim uslovima i prognozama budućih ekonomskih uslova.

iii) Prestanak priznavanja osim putem modifikacije

Finansijska sredstva, ili njen deo, prestaju se priznavati kada su ugovorna prava na primanje tokova gotovine iz aktive istekla, ili kada su prenesena i (a) KPŠF-O prenosi suštinski sve rizike i koristi od vlasništva, ili (b) KPŠF-O ne prenosi niti zadržava suštinski sve rizike i koristi od vlasništva i KPŠF-O nije zadržao kontrolu. U izveštajnom periodu nije bilo takvih slučajeva.

3.2.2 Finansijske obaveze

i) Klasifikacija i naknadno merenje

I u tekućem i u prethodnom izveštajnom periodu, finansijske obaveze se klasifikuju kao naknadno merena po amortizovanom trošku.

ii) Prestanak priznavanja

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada se gase (tj. kada je obaveza navedena u ugovoru isplaćena, otkazana ili istekla).

3.3 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Za potrebe tokova gotovog novca, gotovinu i gotovinske ekvivalente čine gotov novac u ruci i u bankama i kratkoročni depoziti sa originalnim rokom dospeća od tri meseca ili manje.

3.3 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Za potrebe tokova gotovog novca, gotovinu i gotovinske ekvivalente čine gotov novac u ruci i u bankama i kratkoročni depoziti sa originalnim rokom dospeća od tri meseca ili manje.

3.4 Pretplaćeni troškovi

Pretplate se vode po ceni minus umanjenja vrednosti. Pretplata klasifikuje se kao dugoročne kada se očekuje da će se roba ili usluge koje se odnose na pretplatu dobiti nakon godinu dana, ili kada se pretplata odnosi na sredstvo koje će i samo po sebi biti klasifikovano kao dugoročno nakon početnog priznavanja.

Pretplate za sticanje sredstva prenose se u knjigovodstvenu vrednost sredstva nakon što KPŠF-O stekne kontrolu nad sredstvom i verovatno je da će buduće ekonomske koristi povezane sa sredstvom preći u KPŠF-O. Ostale pretplate se otpisuju u bilans uspeha kada se prime robe ili usluge koje se odnose na pretplatu. Ako postoji nagoveštaj da sredstva, robe ili usluge koje se odnose na pretplatu neće biti primljene, knjigovodstvena vrednost pretplate se u skladu s tim otpisuje i odgovarajući gubitak od umanjenja vrednosti priznaje u bilansu uspeha za godinu.

3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.5 Nekretnina, postrojenja i opreme kao i najmovi

3.5.1 Nekretnina, postrojenja i opreme

Nekretnina, postrojenja i opreme operacija KPŠF-O se osnove od: Komputera i prateće opreme; Nameštaja, uredaja i oprema; Ostalih kancelarijskih oprema; i Motornih vozila; koje su prenete kao cene smanjene za akumulirano obezvređenje i gubitke akumuliranih od umanjena ako ih ima.

Nabavna vrednost uključuje otkupnu cenu i sve troškove koji su direktno povezani sa dovodenjem sredstva u operativno stanje za predviđeno korišćenje. Održavanje i popravke, zamene i poboljšanja od manjeg značaja oduzimaju se po nastanku. Značajna poboljšanja i zamena imovine kapitalizuju se.

Izgradnja u toku se izveštava o troškovima izgradnje uključujući troškove koje naplaćuju treće strane. Po završetku svi akumulirani troškovi sredstva prenose se u odgovarajuću kategoriju nekretnina, postrojenja i opreme, a zatim podležu važećim stopama obezvređenja. Zemlja i izgradnja u toku se ne obezvređuju. Obezvređenje se računa linearno na procenjeni vek upotrebljivosti sredstava korišćenjem sledećih stopa:

Komputeri i prateće opreme	33%
Nameštaji, uredaji i oprema	20%
Ostala kancelarijska oprema	20%
Motorna vozila	20%

Dobici i gubici na raspolaganju nekretnina, postrojenja i opreme priznaju se u izveštaju sveobuhvatnog prihoda u periodu u kojem su se dogodili.

Korisni vek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme se pregleda i prilagođava najmanje godišnje, ako je potrebno.

3.5.2 Najmovi

Za sve nove ugovore zaključene 1. januara 2019. ili kasnije, KPŠF-O razmatra da li ugovor je, ili sadrži, najam. Najam se definiše kao "ugovor, ili deo ugovora, koji prenosi pravo na korišćenje sredstva (osnovno sredstvo) u određenom vremenskom periodu u zamenu za naknadu". Da bi primenio ovu definiciju, KPŠF-O procenjuje da li ugovor ispunjava tri ključne procene koje su:

- ugovor sadrži identifikovanu imovinu koja je ili izričito identifikovana u ugovoru ili je implicitno određena identifikovanjem u trenutku kada je sredstvo stavljeno na raspolaganje KPŠF-O
- KPŠF-O ima pravo da dobije pretežno sve ekonomske koristi od korišćenja identifikovane imovine tokom perioda upotrebe, uzimajući u obzir svoja prava u okviru definisanog obima ugovora
- KPŠF-O ima pravo da usmerava upotrebu identifikovanog sredstva tokom čitavog perioda korišćenja.

KPŠF-O procenjuje da li ima pravo da usmerava "kako i u koje svrhe" sredstvo da se koristi tokom čitavog perioda korišćenja.

Merenje i priznavanje zakupa

Na dan početka najma, KPŠF-O priznaje imovinu s pravom korišćenja i obavezu iznajmljivanja u bilansu stanja. Sredstvo sa pravom korišćenja meri se po trošku koji se sastoji od početnog merenja obaveze iznajmljivanja, svih početnih direktnih troškova nastalih od strane KPŠF-O, procene troškova rasklapanja i uklanjanja sredstva na kraju najma i svih plaćanja zakupa izvršenih pre datuma početka najma (bez primljenih podsticaja).

KPŠF-O amortizira imovinu s pravom korišćenja pravocrtno od datuma početka najma do ranijeg kraja korisnog veka imovine s pravom korišćenja ili kraja roka najma. KPŠF-O takođe procenjuje imovinu s pravom korišćenja za umanjene vrednosti kada postoje takvi pokazatelji.

Na dan početka, KPŠF-O meri obavezu iznajmljivanja po sadašnjoj vrednosti neplaćenih zakupa na taj datum, diskontira se korišćenjem kamatne stope koja je implicitna u najmu ako je ta stopa lako dostupna ili KPŠF-O-ova dodatna stopa pozajmljivanja. Plaćanja zakupa uključena u mjerenje obaveza iznajmljivanja sastoje se od fiksnih plaćanja (uključujući u fiksnom sadržaju), varijabilnih plaćanja na osnovu indeksa ili stope, iznosa za koje se očekuje da će se plaćati na osnovu garancije preostale vrijednosti i plaćanja koja proizlaze iz opcija koje su razumno sigurne u se vežba.

Posle početnog merenja, obaveza će se umanjiti za izvršena plaćanja i povećati za kamate. Preispituje se tako da odražava bilo kakvo preispitivanje ili izmene ili ako postoje promene u osnovnim fiksnim plaćanjima. Kada se obaveza iznajmljivanja ponovo odmerava, odgovarajuća korekcija se odražava na imovinu s pravom korišćenja ili dobitak i gubitak ako se imovina s pravom korišćenja već smanji na nulu.

KPŠF-O je izabrao da obračunava kratkoročna iznajmljivanja i iznajmljivanja male vrednosti korišćenjem praktičnih sredstava. Umesto da se priznaju kao imovina s pravom korišćenja i obaveza iznajmljivanja, plaćanja u vezi s njima priznaju se kao rashod u dobiti ili gubitku, pravocrtno, tokom trajanja najma. I imovina s pravom korišćenja i obaveze iznajmljivanja prikazani su kao zasebni saldi u izveštaju o finansijskom stanju.

3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.6 Nematerijalna sredstva

Nematerijalna sredstva sastoje se od licenciranih kompjuterskih softvera. U početku su predstavljene prema trošku, dok kasnije prema ceni koštanja umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke usled umanjivanja vrednosti, ako ih je bilo. Amortizacija se knjiži ako su sredstva raspoloživa za korišćenje primenom linearne metode, gde se trošak nematerijalnih sredstava otpisuje tokom procenjenog veka upotrebljivosti sredstava korišćenjem sledećih stopa:

Sofveri - 20%

Licence se amortizuju za tok trajanja licence do najduže 5 godina.

3.7 Umanjenje ne-finansijskih sredstava

Prenošena vrednost ne-finansijskih sredstava je razmatrana za umanjivanje kada ima promene u slučajevima ili kada promene u okolnostima ukazuju da knjigovodstvena vrednost se ne može ostvariti. Ako bilo kakva takva indikacija postoji i kada je knjigovodstvena vrednost veća od procenjenog iznosa koji može da se nadoknadi za nju, vrednost aktive se smanjuje na vrednost koja se za nju može nadoknaditi. Iznos koji se može nadoknaditi za ta sredstva je veća do neto prodajne cene ili upotrebne vrednosti.

Pri proceni upotrebne vrednosti, predviđeni budući tokovi gotovog novca smanjuju se na sadašnju vrednost primenom pre-porezne stope smanjenja koja odražava vremensku vrednost novca i rizika specifičnih za ta sredstva.

Gubici zbog umanjivanja vrednosti priznaju se u izveštaju sveobuhvatnog dobitka.

3.8 Oporezivanje

KPŠF kao poverenički fond je izuzet od plaćanja poreza na dobit korporacija.

3.9 Operativni troškovi

Operativni troškovi priznaju se u bilansu uspeha nakon korišćenja usluge ili kada su nastali.

3.10 Povezana lica

Povezana lica sastoje se od članova Upravnog odbora KPŠF, zajedno sa entitetima koje oni kontrolišu, a koji mogu izvršiti značajan uticaj na poslovanje i upravljanje KPŠF-a. Pri razmatranju svakog mogućeg odnosa s povezanim licem, pažnja se usmerava na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik.

3.11 Privženosti i zavisnice

Zavisne obaveze nisu priznati u finansijskim izveštajima. Oni se obelodanjuju ukoliko mogućnost odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi nije mala. Zavisno sredstvo se ne priznaje u finansijskim izveštajima, ali se obelodanjuje kada je verovatan priliv ekonomskih koristi.

Iznos zavisnog gubitka priznaje se kao rezervisanje ako je verovatno da će budući događaji potvrditi da se može izvršiti razumna procena iznosa nastalog gubitka za obavezu nastalu na datum izveštaja o finansijskom stanju.

3.12 Naredni događaji

Naredni događaji koji pružaju dodatne informacije o KPŠF-O na datum izveštaja o finansijskom stanju (događaji prilagođavanja) odražavaju se u finansijskim izveštajima. Događaji nakon izveštajnog perioda koji nisu prilagođavajući događaji prikazani su u napomenama kada su materijalni.

3.13 Penzioni troškovi

KPŠF-O ne drži provizije niti ima bilo kakvu obavezu u pogledu penzija zaposlenih koje su veće od doprinosa koji su uplaćeni u gorepomenutu penzionu šemu.

3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.14 Značajne procene i presude

Sastavljanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva procene i presude koje utiču na primenu računovodstvenih politika i prezentirane vrednosti sredstava, obaveza, prihoda i rashoda. Faktični rezultati mogu odstupati od ovih procena. Rukovodstvo isto treba presuditi i aplikaciju knjigovodstvenih politika KPŠF-O. Procene i presude se revidiraju na tekućoj osnovi.

Ova napomena daje pregled oblasti koje uključuju viši stepen prosuđivanja i složenosti, kao i glavne izvore neizvesnosti procena koje imaju značajan rizik da dovedu do materijalnog prilagodavanja u narednoj finansijskoj godini. Detaljne informacije o svakoj od ovih procena i prognoza uključene su u odgovarajuće napomene zajedno sa informacijama o osnovama za obračun za svaku pogodenu stavku u finansijskim izveštajima.

Korisni vek trajanja obezvedljivih sredstava

Uprava je pregledala korisne živote obezvedljivih sredstava na dan 31 decembra 2021. Rukovodstvo procenjuje određen korisni vek sredstava predstavlja očekivanu korist te imovine. Knjigovodstvene vrednosti tih sredstava su analizirani u Napomenama 9 i 8. Međutim, faktični rezultati mogu odstupati od ovih procena zbog tehnološke zastarelosti.

Merenje očekivanog kreditnog gubitka

Merenje očekivanog ispravka vrednosti kreditnog gubitka za finansijsku aktivu merenu po amortizovanom trošku je područje koje zahteva korišćenje složenih modela i značajnih pretpostavki o budućim ekonomskim uslovima i kreditnom ponašanju (npr. verovatnoća neispunjavanja obaveza banaka po oročenim depozitima i rezultirajući gubici). Objašnjenje ovih ulaznih podataka, pretpostavki i tehnika procene korišćenih u merenju OKG-a detaljnije je opisano u napomeni 3.11.3, koja takođe navodi ključne osetljivosti OKG-a na promene u ovim elementima.

Nekoliko značajnih procena takođe je potrebno za primenu računovodstvenih zahteva za merenje OKG-a, kao što su:

- Određivanje kriterijuma za značajno povećanje kreditnog rizika;
- Izbor odgovarajućih modela i pretpostavki za merenje OKG-a;
- Utvrđivanje broja relativnih pondera predviđenih scenarija za svaku vrstu proizvoda/tržišta i pripadajući OKG; i
- Osnivanje grupa slične finansijske aktive u svrhu merenja OKG-a.

Pandemija koronavirusa (COVID-19)

Procena je izvršena uzimajući u obzir uticaje koje je pandemija koronavirusa (COVID-19) imala, ili može imati, na KPŠF-O na osnovu poznatih informacija. Osim kako je opisano u posebnim napomenama, trenutno se ne čini da ima bilo kakvog značajnog uticaja na finansijske izveštaje ili bilo kakve značajne neizvesnosti u pogledu događaja ili uslova koji mogu uticati nepovoljno na KPŠF-O na datum izveštavanja ili kasnije kao rezultat pandemije Koronavirusa (COVID-19).

3.15 Rezerva

Operativna rezerva deo je neto sredstva koja pripadaju KPŠF-O i može dostići maksimalni iznos od 5,000,000 evra, i sredstva se mogu koristiti samo uz odluku Upravnog odbora u slučaju vanrednih događaja, nepredviđenih okolnosti, ili za potrebu za kupovinu nekretnina u svrhu operacija KPŠF (kao što su kancelarije). Rezerva se prvobitno finansirala u 2013. godini od akumuliranog viška i mogu se dopuniti samo iz viška iz operativnih aktivnosti odlukom Upravnog odbora. U slučaju da se sredstva iz rezerve koriste za pokriće troškova izveštajnog perioda, oni će biti priznati u dobitak ili gubitak za period.

3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.16 Upravljanje finansijskim rizikom

3.16.1 Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik da će promena u tržišnim cenama, kao što su deviznih kurseva i kamatnih stopa, uticati na dobit KPŠF-O ili na vrednost njenih finansijskih instrumenata. Cilj upravljanja tržišnim rizikom je upravljanje i kontrola izloženosti tržišnim rizicima u okviru prihvatljivih parametara, uz optimizaciju povratka.

Devizni rizik

Sredstva i obaveze KPŠF-O nisu izložena deviznim kretanjama kursa pošto se sve transakcije i bilanci obavljaju u lokalnoj valuti.

Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati usled promena tržišnih kamatnih stopa. Menadžment KPŠF-O-a je prvenstveno odgovoran za svakodnevno praćenje neto kamatne stope rizika pozicije i postavlja granice da se smanji potencijal nesklada kamatnih stopa.

Na dan finansijskog stanja KPŠF-O sva kamatonosna sredstva KPŠF-O-a (oročeni depoziti) su sa fiksnim kamatama.

3.16.2 Rizik likvidnosti

Oprezno upravljanje rizikom likvidnosti podrazumeva održavanje dovoljnog iznosa gotovine, raspoloživost sredstava putem adekvatnih kreditnih linija i sposobnost prikupljanja na vreme, u utvrđenom roku, potraživanja od trećih lica.

Sledeća tabela prikazuje preostala ugovorna dospeća finansijskih sredstava i obaveza KPŠF-O. Dospeća su pripremljena na osnovu nediskontovanih novčanih tokova.

	Na dan 31 decembar 2021			Na dan 31 decembar 2020		
	1-6 meseca	6-12 meseca	12-24 meseca	1-6 meseca	6-12 meseca	12-24 meseca
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Financijska sredstva						
Gotovina u rukama i bankama	866,077	-	-	738,772	-	-
Depoziti	-	3,458,954	-	-	3,004,880	-
Obveznice Kosova	-	1,753,998	-	-	-	1,757,301
Dospeli računi	533,072	-	-	634,443	-	-
	1,399,149	5,212,952	-	1,373,215	3,004,880	1,757,301
Financijske obaveze						
Plativu računi	1,225,358	-	-	1,169,729	-	-
Obaveze iznajmljivanja	25,836	26,646	-	24,275	25,008	52,482
	1,251,194	26,646	-	1,194,004	25,008	52,482
Ročna neusklađenost	147,955	5,186,306	-	179,211	2,979,872	1,704,819

3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.16 Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.16.3 Finansijski instrumenti koji nisu predstavljeni po fer vrednosti

Sledeća tabela sumira knjigovodstvene vrednosti i fer vrednosti tih finansijskih sredstava i obaveza koje nisu prikazane u izveštaju o finansijskom stanju po fer vrednosti na dan 31 decembar 2021 i 2020.

	Na dan 31 decembar 2021		Na dan 31 decembar 2020	
	Vrednost u knjigovodstvo	Fer Vrednost	Vrednost u knjigovodstvo	Fer Vrednost
	EUR	EUR	EUR	EUR
Financijska sredstva				
Gotovina u rukama i bankama	866,077	866,077	738,772	738,772
Depoziti	3,458,954	3,461,030	3,004,880	3,006,219
Obveznice Kosova	1,753,998	1,774,136	1,757,301	1,758,949
Dospeli računi	533,072	533,072	634,443	634,443
	6,612,101	6,634,315	6,135,396	6,138,383
Financijske obaveze				
Plativi računi	1,225,358	1,225,358	1,169,729	1,169,729
Obaveze iznajmljivanja	52,482	52,482	101,765	101,765
	1,277,840	1,277,840	1,271,494	1,271,494

Finansijski instrumenti mereni po fer vrednosti

Financijska imovina merena po fer vrednosti u izveštaju finansijskog stanja iskazuje se u skladu s hijerarhijom fer vrednosti. Ova hijerarhija skuplja finansijske imovine i obveze u tri razine koje se temelje na značaju ulaznih podataka koji se koriste tekom merenja fer vrednosti finansijske imovine:

- Razina 1: Navedene cene (ne prilagođene) na aktivnim tržištima za identične imovine ili obveze;
- Razina 2: Drugi ulazni podaci, osim navedenih cena, uključeni u razinu 1, koji su dostupni za promatranje imovine ili obveze direktno (tj. cene) ili indirektno (tj. izrađeni od cene); i
- Razina 3: Ulazni podaci o imovinu ili obvezu koje se ne temelju na dostupnim podacima za promatranje tržišta.

Na izveštajnim datumima, KPŠF-O nije imao finansijske instrumente procenjene po fer vrijednosti.

3.16.4 Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od finansijskog gubitka KPŠF-O ukoliko kupac ili ugovorna stranka finansijskog instrumenta ne ispuni svoje ugovorne obaveze.

Analize kreditnog kvaliteta

Izloženost KPŠF-O kreditnom riziku nastaje u vezi sa sledećim instrumentima:

- **Gotovina u banci** - Gotovina u banci se sastoji od gotovine na tekućim računima kod komercijalnih banaka. Ne postoji dostupan kreditni rejting za većinu komercijalnih banaka koje posluju u Republici Kosovo, međutim, zbog svoje kratkoročne prirode, kreditni rizik se ne smatra značajnim i ne izračunava se gubitak od umanjenja vrednosti.
- **Obveznice Kosova** - Na dan 31. decembra 2021. godine izloženost KPŠF-O u hartijama od vrednosti izdatih od Vlade Kosova bila je putem jednog instrumenta sa nominalnim iznosom od 1,750,000 EUR (2020: 1,750,000 EUR). Obveznice Kosova nemaju kreditni rejting.
- **Oročeni depoziti** - sastoje se od oročenih depozita položenih kod komercijalnih banaka u Republici Kosovo. Na dan 31. decembra 2021. godine, plasmani oročenih depozita bili su sa dve banke, 85% kod jedne i 15% kod druge (2020: svi plasmani kod jedne banke).

3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.16 Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.16.4 Kreditni rizik (nastavak)

Umanjenje

KPŠF-0 prepoznaje provizije za gubitke za OKG na finansijska sredstva merene po amortizovanom trošku. KPŠF-0 meri OKG na iznosu jednakom doživotnom OKG-u, osim sledećih, koji se meru 12-mesečnim OKG-om:

- finansijska sredstva za koja je utvrđeno da imaju nizak kreditni rizik na datum izveštavanja; i
- druga finansijska sredstva za koja se kreditni rizik (tj. rizik od neispunjenja obaveza tokom očekivanog veka trajanja sredstva) nije značajno povećao od početnog priznavanja.

Kada se određuje da li se kreditni rizik finansijskog sredstva znatno povećao od početnog priznavanja i prilikom procene OKG-a, KPŠF-0 smatra razumne i podržane informacije koje su relevantne i dostupne bez nepotrebnih troškova i napora. To uključuje i kvantitativne i kvalitativne informacije i analizu, zasnovanu na istorijskom iskustvu KPŠF-0 i informisanu kreditnu procenu, uključujući informacije koje se odnose na budućnost.

KPŠF-0 pretpostavlja da se kreditni rizik finansijskog sredstva znatno povećao ako je dospel više od 30 dana.

KPŠF-0 smatra da su finansijska sredstva u neizvršenju obaveza kada:

- malo je verovatno da će zajmoprimac u potpunosti platiti svoje kreditne obaveze prema KPŠF-0, bez pribegavanja KPŠF-0 radnjama kao što je ostvarivanje menice (ako ima); ili
- finansijsko sredstvo kasni više od 90 dana.

Životni vek OKG-a su OKG-ovi koje su rezultat svih mogućih neizvršenih događaja tokom očekivanog veka trajanja finansijskog instrumenta. OKG-vi od 12 meseci su deo OKG-va koji proističu iz neizvršenih događaja koji su mogući u roku od 12 meseci nakon datuma izveštavanja (ili kraćeg perioda ako je očekivani vek instrumenta kraći od 12 meseca). Maksimalni period koji se uzima u obzir pri proceni OKG-a je maksimalni ugovorni period tokom kojeg je KPŠF-0 izložen kreditnom riziku.

Merenje OKG-a

Na svaki datum izveštavanja, KPŠF-0 procenjuje da li se kreditni rizik finansijskog instrumenta znatno povećao od početnog priznavanja. Prilikom procene, KPŠF-0 koristi promenu rizika od neizvršenja obaveza tokom očekivanog veka trajanja finansijskog instrumenta. Da bi izvršio procenu, KPŠF-0 upoređuje rizik od neispunjenja obaveza na finansijskom instrumentu na datum izveštavanja sa rizikom nastanka neizvršenja obaveza na finansijskom instrumentu na datum početnog priznavanja. Dokazi da je finansijsko sredstvo umanjeno za kredit uključuju sledeće vidljive podatke:

- značajne finansijske poteškoće zajmoprimca ili izdavaoca; ili
- neizvršenje ili kašnjenje u plaćanju kamata ili glavnice; ili
- postaje verovatno da će druga strana ući u bankrot ili finansijsku reorganizaciju.

S obzirom na gore navedene inpute, sve obveznice Kosova su evaluirani korišćenjem 12-mesečnog modela umanjenja vrednosti u fazi 1, dok nije bilo kretanja između faza tokom godina završenih 31. decembra 2021. i 2020. Neto smanjenje u provizije za očekivane kreditne gubitke tokom godine iznosilo je 760 EUR što je rezultiralo na krajnji bilans na dan 31. decembra 2021. godine u iznosu od 888 EUR (2020: neto dodaci od 1,648 EUR i krajnji bilans od 1,648 EUR).

S obzirom na gore navedene inpute, svi oročeni depoziti su evaluirani korišćenjem 12-mesečnog modela umanjenja vrednosti u fazi 1, dok nije bilo kretanja između faza tokom godina završenih 31. decembra 2021. i 2020. Neto dodaci u provizije za očekivane kreditne gubitke tokom godine iznosili su 737 EUR što je rezultiralo na krajnji bilans na dan 31. decembra 2021. godine u iznosu od 2,076 EUR (2020: neto dodaci od 1,297 EUR i krajnji bilans od 1,339 EUR).

4 GOTOVINA U RUKAMA I BANKAMA

	Na dan 31 decembar 2021	Na dan 31 decembar 2020
	EUR	EUR
ProCredit Bank - Tekući račun	526,094	290,353
Banka për Biznes – Tekući račun	313,698	317,140
Raiffeisen Bank Kosovo – Tekući račun	772	60,865
Banka Kombëtare Tregtare - Dega Prishtinë – Tekući račun	128	45,267
ISh Bankasi – Tekući račun	23,615	23,618
Banka Ekonomike – Tekući račun	806	845
NLB Prishtina - Tekući račun	490	509
TEB Bank – Tekući račun	-	-
Gotov novac u rukama	474	175
Ukupna gotovina u rukama i bankama	866,077	738,772

Tekući računi KPŠF-0 ne nude interes, osim računa sa Banka për Biznes, koji od 1. avgusta 2018. godine obezbeđuje progresivnu kamatu na osnovu dnevnog stanja na računu. Kamata zarađena za godinu završenu 31. decembra 2021. na ovom računu iznosila je 1,555 EUR, od čega 144 EUR je bilo dospelo na datum izveštavanja (2020: kamata zarađena 3,780 EUR od čega 600 EUR je bilo dospelo).

5 DEPOZITI I OBVEZNICE KOSOVA

	Na dan 31 decembar 2021	Na dan 31 decembar 2020
	EUR	EUR
Depoziti		
Depoziti pre provizija za očekivane kreditne gubitke	3,461,030	3,006,219
Provizije za očekivane kreditne gubitke	(2,076)	(1,339)
Depoziti posle provizija za očekivane kreditne gubitke	3,458,954	3,004,880
Obveznice Kosova		
Obveznice pre provizija za očekivane kreditne gubitke	1,754,886	1,758,949
Provizije za očekivane kreditne gubitke	(888)	(1,648)
Obveznice posle provizija za očekivane kreditne gubitke	1,753,998	1,757,301
Depoziti i obveznice Kosova	5,212,952	4,762,181

Na dan 31 decembra 2021. godine, investicije KPŠF-0 u oročene depozite merene po amortizovanoj vrednosti sastojale su se od 3 depozita koji su imali originalne rokove dospeća od jedne godine, fiksne kamatne stope, prosečno trajanje (ponderisano) od 0.85 godina i prosečnu kamatnu stopu od 1.77%. Svi depoziti su položeni kod komercijalnih banaka koje imaju dozvolu i posluju u Republici Kosovo. Na dan 31 decembra 2020. godine investicije u oročene depozite merene po amortizovanoj vrednosti sastojale su se od 2 depozita koji su imali originalne rokove dospeća od jedne godine, fiksne kamatne stope, prosečno trajanje (ponderisano) od 0.89 godina i prosečnu kamatnu stopu od 1.74%.

5 DEPOZITI (NASTAVAK)

	Depoziti	Obveznice Kosova	Dužnički Instrumenti
	EUR	EUR	EUR
Na dan 1 januar 2020	2,636	-	2,636
Dodatne provizije zbog novih plasmana	1,339	1,648	2,987
Izdavanja iz provizije zbog dospeća / predstanka priznanja	(2,636)	-	(2,636)
Neto opticaj provizija za očekivane kreditne gubitke	(1,297)	1,648	351
Na dan 31 decembar 2020	1,339	1,648	2,987
Dodatne provizije zbog novih plasmana	2,076	-	2,076
Izdavanja iz provizije zbog dospeća / predstanka priznanja	(1,339)	(760)	(2,099)
Neto opticaj provizija za očekivane kreditne gubitke	737	(760)	(23)
Na dan 31 decembar 2021	2,076	888	2,964

Rezerve za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente za godinu koja se završila 31 decembra 2021 godine izvedene su u skladu sa očekivanim modelom kreditnog gubitka kako je detaljno opisano u značajnim računovodstvenim politikama. Kretanje rezervi za očekivane kreditne gubitke su prikazane gore

	Depoziti	Obveznice Kosova	Dužnički Instrumenti
	EUR	EUR	EUR
Na dan 1 januar 2020	5,268,026	-	5,268,026
Novi plasmani	3,000,000	1,758,491	4,758,491
Zarađena kamata	106,352	458	106,810
Kamata – primljena	(111,295)	-	(111,295)
Glavnica – dospela	(5,259,500)	-	(5,259,500)
Neto kretanje provizije za očekivane kreditne gubitke	1,297	(1,648)	(351)
Na dan 31 decembar 2020	3,004,880	1,757,301	4,762,181
Novi plasmani	3,450,000	-	3,450,000
Zarađena kamata	57,162	15,186	72,348
Kamata – primljena	(52,351)	(19,249)	(71,600)
Glavnica – dospela	(3,000,000)	-	(3,000,000)
Neto kretanje provizije za očekivane kreditne gubitke	(737)	760	23
Na dan 31 decembar 2021	3,458,954	1,753,998	5,212,952

6 DOSPILI RAČUNI

	Na dan 31 decembar 2021	Na dan 31 decembar 2020
	EUR	EUR
Neto potraživanja od KPŠF-PS	453,811	553,691
Dospeli rabati iz otvorenih instrumenata	79,117	80,152
Ostali dospeli računi	144	600
Ukupno dospeli računi	533,072	634,443

Na dan 31 decembra 2021, bilans potraživanja od KPŠF-PS u iznosu od 453,811 EUR odnosi se na naknadu za upravljanje naplaćen na računima doprinosilaca u iznosu od 441,441 EUR, kao i pozitivnu razliku od refundacija pogrešnih doprinosa u iznosu od 12,370 EUR (2020: 549,569 EUR odnosno pozitivnu razliku od 4,122 EUR); koji su primljeni posle datuma izveštavanja.

7 ZAVISNA SREDSTVA I OBAVEZE

Na dan 31 decembra 2021 i 2020, KPŠF-O nije imalo zavisnih sredstava niti obaveza.

8 PRIVRŽENOSTI

Na dan 31 decembra 2021 i 2020, KPŠF-O nije imalo privrženosti osim obaveza za iznajmljivanje, kao što je prikazano u Napomeni 3.5.2 "Najmovi", i obaveza koje mogu se prijaviti zbog kupnje zemlje, kao što je prikazano u Napomeni 9.

9 NEKRETNINA, POSTROJENJA I OPREME

	Kompjuteri i prateće opreme	Nameštaji uređaji i oprema	Ostala kancelarijska oprema	Motorna vozila	Plac i izgradnja u toku	Ukupno
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR

Cene

Na dan 1 januar 2020	373,823	23,127	67,532	53,365	591,153	1,109,000
Dodato u toku godine	35,941	3,155	850	-	-	39,946
Otpisano u toku godine	(5,233)	(141)	(1,175)	-	-	(6,549)
Na dan 31 decembar 2020	404,531	26,141	67,207	53,365	591,153	1,142,397
Dodato u toku godine	38,248	895	699	-	-	39,842
Otpisano u toku godine	(30,608)	(162)	(3,440)	-	-	(34,210)
Na dan 31 decembar 2021	412,171	26,874	64,466	53,365	591,153	1,148,029

Akumulirano obezvređenje

Na dan 1 januar 2020	(287,054)	(20,868)	(45,240)	(53,365)	-	(406,527)
Teret u toku godine	(40,796)	(1,159)	(7,790)	-	-	(49,745)
Eliminisano iz otpisa	5,233	141	1,175	-	-	6,549
Na dan 31 decembar 2020	(322,617)	(21,886)	(51,855)	(53,365)	-	(449,723)
Teret u toku godine	(43,021)	(1,136)	(7,120)	-	-	(51,277)
Eliminisano iz otpisa	30,608	162	3,440	-	-	34,210
Na dan 31 decembar 2021	(335,030)	(22,860)	(55,535)	(53,365)	-	(466,790)

**Neto knjigovodstvena
vrednost**

Na dan 31 decembar 2021	77,141	4,014	8,931	-	591,153	681,239
Na dan 31 decembar 2020	81,914	4,255	15,352	-	591,153	692,674

Izgradnja u toku i avansi

Dana 23 novembra 2016 godine, Vlada Republike Kosovo je donela odluku br. 06/117 o eksproprijaciji u ime javnog interesa imovine društvenog preduzeća "P.SH. Udruženje SH.A.M. Vllaznim Union", koja se nalazi na katastarskoj parceli, P-7207-0, u Lakërishtë, prištinska katastarska zona, opština Priština, za potrebe KPŠF-a.

Prema važećim zakonima o privatizaciji - imajući u vidu da je eksproprijacija izvršena u javnom interesu - KPŠF je morao da plati samo 20% od vrednosti imovine u iznosu od 249,012 EUR (procenjeno od strane nezavisnog ovlašćenog inspektora na 1,245,060 EUR), legitimnih potraživanja poverioca, o čijim potraživanjima je Organ za likvidaciju doneo odluku u iznosu od 340,142 EUR, dok su administrativne takse iznosile 2,000 EUR. Kao takav, u junu 2018 godine, KPŠF je platio Kosovskoj agenciji za privatizaciju potreban iznos od 591,153 EUR.

Organ za likvidaciju je odbio potraživanja u iznosu od 133,618 EUR, a na njegove odluke može se uložiti žalba Posebnoj komori Vrhovnog suda Republike Kosovo. Prema sporazumu o eksproprijaciji, KPŠF je obećao i obavezan je da plati bilo koja i sva potraživanja koje je Posebna komora usvojila u korist žalioca, a takvi iznosi će povećati troškove za nabavku eksproprijisane parcele.

Vlasništvo nad imovinom je preneseno u katastarski registar na KPŠF tokom 2019. godine. Na datum izdavanja ovog izveštaja KPŠF je na fazi projektovanja izgradnje svojih kancelarija.

Tokom 2021. i 2020. godine, KPŠF je u potpunosti otpisao amortizovanu imovinu.

Na dan 31 decembra 2021 i 2020 ne postoje tereti nad sredstvima KPŠF-O.

10 IMOVINA S PRAVOM KORIŠĆENJA I OBAVEZE IZNAJMLJIVANJA

	Imovina s pravom korišćenja		Obaveze iznajmljivanja
	EUR		EUR
Na dan 1 januar 2020	139,376	Na dan 1 januar 2020	148,021
Dodato u toku godine	-	Troškovi kamate iznajmljivanja	7,744
Obezvredenje u toku godine	(46,459)	Plaćanja tokom godine	(54,000)
Na dan 31 decembar 2020	92,917	Na dan 31 decembar 2020	101,765
Dodato u toku godine	-	Troškovi kamate iznajmljivanja	4,717
Obezvredenje u toku godine	(46,458)	Plaćanja tokom godine	(54,000)
Na dan 31 decembar 2021	46,459	Na dan 31 decembar 2021	52,482

Tokom godine završenoj 31. decembra 2021, KPŠF-0 ima samo jedan najam, za svoju kancelariju, koji je identifikovan kao imovina s pravom korišćenja i odražava se na izveštaju o finansijskom stanju. Obaveze iznajmljivanja povezane sa istim prikazuju se takođe u izvještaju o finansijskom stanju.

Iznajmljivanje traje od 1. januara 2020. do 31. decembra 2023. godine, dok obe strane imaju mogućnost da raskinu ugovor putem otkazivanja od 9 meseci. Postepena stopa zaduživanja koja se primenjuje za obaveze zakupa priznate pri početnoj primeni 1. januara 2021. godine iznosila je 6.49%, dok se amortizacija imovine s pravom korišćenja vrši linearno, tokom celog trajanja najma. S obzirom da se iznajmljivanje plaća unaprijed, početna uplata nije uključena u obaveze iznajmljivanja.

Na dan 31. decembra 2021. diskontirane obaveze iznajmljivanja u iznosu od 52,482 EUR, sve kratkoročne obaveze iznajmljivanja. Nediskontirane obaveze iznajmljivanja iznose 54,000 EUR, koje su sve kratkoročne.

Na dan 31. decembra 2020. diskontirane obaveze iznajmljivanja u iznosu od 101,765 EUR sastoje se od 49,283 EUR kratkoročnih i 52,482 EUR dugoročnih iznajmljivanja. Nediskontirane obaveze iznajmljivanja iznose 108,000 EUR, od čega su 54,000 EUR kratkoročne, a 54,000 EUR dugoročne.

11 NEMATERIJALNA SREDSTVA

	Softveri i Licence
	EUR
Cene	
Na dan 1 januar 2020	455,716
Dodato u toku godine	-
Otpisano u toku godine	-
Na dan 31 decembar 2020	455,716
Dodato u toku godine	6,285
Otpisano u toku godine	(92,695)
Na dan 31 decembar 2021	369,306
Akumulirana amortizacija	
Na dan 1 januar 2020	(400,816)
Teret u toku godine	(16,273)
Eliminisano iz otpisa	-
Na dan 31 decembar 2020	(417,089)
Teret u toku godine	(14,134)
Eliminisano iz otpisa	92,695
Na dan 31 decembar 2021	(338,528)
Neto knjigovodstvena vrednost	
Na dan 31 decembar 2021	30,778
Na dan 31 decembar 2020	38,627

12 PLATIVI RAČUNI I AKRUALI

	Na dan 31 decembar 2021	Na dan 31 decembar 2020
	EUR	EUR
Plativi računi za investicione aktivnosti	1,125,213	1,059,372
Akruali za štampanje i slanje stanja računa doprinosilaca	71,155	70,433
Ostali plativi računi i akruali	28,990	39,924
Ukupni plativi računi	1,225,358	1,169,729

Na dan 31 decembra 2021 u bilans plativih računa za investicione aktivnosti su uključeni naknade upravljanja od strane menadžera otvorenih fondova koji fakturisaju u vrednosti od 1,124,470 EUR i naknade za posredništvo u vrednosti od 743 EUR (2020: 1,058,629 EUR odnosno 743 EUR).

13 VIŠAK

	2021			2020		
	Operativne Aktivnosti	Investicione Aktivnosti	Ukupno	Operativne Aktivnosti	Investicione Aktivnosti	Ukupno
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Prihodi za godinu						
Prihodi od naplaćenih такси	1,401,622	7,090,416	8,492,038	1,349,172	7,014,662	8,363,834
Ostali prihodi	126,087	-	126,087	125,599	13,017	138,616
	1,527,709	7,090,416	8,618,125	1,474,771	7,027,679	8,502,450
Troškovi za godinu	(1,191,245)	(6,840,347)	(8,031,592)	(1,201,023)	(5,732,566)	(6,933,589)
Rezerve za očekivane kreditne gubitke, neto (povećanje)/ smanjenje	23	-	23	(351)	-	(351)
Višak za godinu	336,487	250,069	586,556	273,397	1,295,113	1,568,510
Višak u početku godine	1,004,127	176,783	1,180,910	730,730	81,670	812,400
Refundacija viška u KPŠF-PS i dopuna rezerve	(660,384)	-	(660,384)	-	(1,200,000)	(1,200,000)
Višak u kraju godine	680,230	426,852	1,107,082	1,004,127	176,783	1,180,910

Tokom 2021. Upravni odbor je odlučio da nadoknadi penziona sredstva doprinosioca (KPŠF-PS) sa 200,000 EUR iz viška operativnih aktivnosti, ostavljajući neto bilans viška od 1,107,082 EUR na dan 31 decembra 2021. Tokom 2020. Upravni odbor je odlučio da nadoknadi penziona sredstva doprinosioca (KPŠF-PS) sa 1,200,000 EUR iz viška investicionih aktivnosti, ostavljajući neto bilans viška od 1,180,910 EUR na dan 31 decembra 2020.

Zbog pandemije Covid-19 i njenog oštrog uticaja na tržišta, 25. februara 2020. godine, Upravni odbor je odlučio da izradi privremenu strategiju sa sredstvima doprinosioca koji: (a) su postigli ili će dostići do kraja 2020, starosna doba za penzionisanje od 65 godina; i (b) nisu prethodno podigli sredstva iz KPŠF-a. Cilj je bio pružiti zaštitu neposrednim penzionerima, zaštitu koja se finansira iz operativnih rezervi, sve dok se cena fonda ne poboljša. Troškovi zaštite iznosili su 460,384 EUR, finansirani iz rezerve, a potom se rezerva dopunila tokom 2021. godine od viška operativnih aktivnosti u skladu sa odlukom Upravnog odbora.

14 NAKNADA TAKSI NA TERET PENZIJSKIH SREDSTAVA

	Za godinu završenu 31 decembar 2021	Za godinu završenu 31 decembar 2020
	EUR	EUR
Naplaćene takse za investicione aktivnosti	7,090,416	7,014,662
Naplaćene takse za operativne aktivnosti	1,401,622	1,349,172
Total naknada taksi na teret penzijskih sredstava	8,492,038	8,363,834

Naknade su obračunate dnevno prema formuli:

$$\text{Naknada} = [\text{Bruto sredstva učesnika}] * [\text{Stopa}] / [\text{Broj dana u godini}] .$$

Ukupne naknade naplaćene nad bruto sredstvima učesnika u cilju finansiranja aktivnosti KPŠF-a za godinu koja se završava 31 decembra 2021 iznosi 8,492,038 EUR (2020: 8,363,834 EUR).

Naplaćene tarife za period raportisanja, usvajane od strane Skupštine Republike Kosovo u skladu sa Zakonom br. 04/L-168, bile su kao sledeće:

Datum od	Datum do	Takse za investicione aktivnosti	Takse za operativne aktivnosti	Ukupne takse
1 januara 2020	4 juna 2020	0.370% g.	0.069% g.	0.439% g.
5 juna 2020	21 novembra 2021	0.330% g.	0.065% g.	0.395% g.
22 novembra 2021	31 decembra 2021	0.320% g.	0.065% g.	0.385% g.

15 OSTALI PRIHODI

	Za godinu završenu 31 decembar 2021	Za godinu završenu 31 decembar 2020
	EUR	EUR
<i>Operativne aktivnosti</i>		
Kamatni prihod od depozita i tekućeg računa	73,903	110,590
Neto prihodi od refundacije doprinosa	52,073	14,629
Ostali prihodi iz operativnih aktivnosti	111	380
	126,087	125,599
<i>Investicione aktivnosti</i>		
Rabat od AXA-WFOI	-	13,017
	-	13,017
Ukupni ostali prihodi	126,087	138,616

Penzijski doprinosi koji dolaze na računu za naplatu (CBK račun za KPŠF-PS) pretvaraju se u jedinice na dan doprinosa. Poremno se uplata izvrši greškom (delimično ili u celosti), a kada se to razume, KPŠF, u skladu sa Zakonom br. 04/L-101, vraća nominalni iznos pogrešnog doprinosa. Prema policama KPŠF-a, neto razlike između (i) vraćenog nominalnog iznosa i (ii) vrednosti odgovarajućih jedinica na dan povrata novca; tretiraju se za KPŠF-O kao ostali prihod kada je pozitivan i kao ostali rashodi kada su negativni. Za godinu završenu 31. decembra 2021. neto prihod od povrata doprinosa iznosio je 52,073 EUR (2020: neto prihod u iznosu od 14,629 EUR).

16 NETO NAKNADE OTVORENIH INSTRUMENATA

	Za godinu završenu 31 decembar 2021			Za godinu završenu 31 decembar 2020		
	Bruto	Rabati	Neto	Bruto	Rabati	Neto
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Vanguard – GSIF	272,609	(50,236)	222,373	82,423	(12,489)	69,934
BNY Mellon – RRF	2,169,117	-	2,169,117	1,825,958	-	1,825,958
AXA – GILB	230,413	(21,173)	209,240	367,298	(38,368)	328,930
Nordea 1 - GSEF	315,610	-	315,610	340,965	-	340,965
Nordea 1 - SRF	1,993,231	-	1,993,231	1,657,538	-	1,657,538
Amundi – 3M I	90,051	(40,094)	49,957	107,341	(48,004)	59,337
BNP Paribas – PDP	485,936	(128,191)	357,745	802,218	(211,086)	591,132
S&P500 Minvol ETF	25,132	-	25,132	77,913	-	77,913
MSCI EU MinVol ETF	34,009	-	34,009	67,276	-	67,276
Invesco QQQ ETF	113,633	-	113,633	84,051	-	84,051
USCF US Oil ETF	109,543	-	109,543	-	-	-
Amundi MSCI Qual	121,140	-	121,140	-	-	-
FirstT CybrSec ETF	178,049	-	178,049	-	-	-
LG eCom Logist ETF	144,551	-	144,551	-	-	-
SP OilGas Expl ETF	37,429	-	37,429	-	-	-
Pacer Industrial ETF	37,627	-	37,627	-	-	-
VG Real Estate ETF	20,028	-	20,028	-	-	-
Glob xUS Infr ETF	79,271	-	79,271	-	-	-
iShare US Infr ETF	65,279	-	65,279	-	-	-
Inv Base Metals ETF	153,702	-	153,702	-	-	-
BNP Climate Impact	24,918	(11,734)	13,184	-	-	-
T.Rowe Glob Tech	17,120	(1,351)	15,769	-	-	-
Amundi CPR Disrupt	26,082	(14,130)	11,952	-	-	-
AXA Digital Econ	21,299	(7,058)	14,241	-	-	-
GS Millennials	10,351	(1,998)	8,353	-	-	-
Schroder ISF GSG	11,569	-	11,569	-	-	-
FirstT Green ETF	11,763	-	11,763	-	-	-
iSh. Glb Clean ETF	11,434	-	11,434	-	-	-
Schroders - GDG	-	-	-	131,056	-	131,056
AXA - WFOI	-	-	-	53,467	-	53,467
Amundi - RPI2	-	-	-	80,665	-	80,665
Corp Bond Eur ETF	-	-	-	57,879	-	57,879
Amun. EurCorp ETF	-	-	-	46,375	-	46,375
MSCI USA Qual ETF	-	-	-	11,766	-	11,766
S&P500 Eur H. ETF	-	-	-	7,091	-	7,091
EuroStoxx50 ETF	-	-	-	3,572	-	3,572
Ukupne neto naknade otvorenih instrumenata	6,810,896	[275,965]	6,534,931	5,804,852	[309,947]	5,494,905

17 TROŠKOVI OSOBLJA

	Za godinu 31 decembar 2021	Za godinu 31 decembar 2020
	EUR	EUR
Plate osoblja	471,250	465,109
Penzioni doprinosi poslodavca	27,741	32,909
Troškovi Kolektivnog Ugovora	54,067	49,331
Razvoj administrativnog softvera	71,370	41,220
Zdravstveno osiguranje	7,119	7,413
Prekovremeni rad, bonusi i ostali troškovi osoblja	22,048	19,303
Ukupno troškovi osoblja	653,595	615,285

18 TROŠKOVI UPRAVNOG ODBORA

	Za godinu 31 decembar 2021	Za godinu 31 decembar 2020
	EUR	EUR
Honorari članova Odbora	99,463	118,250
Fiducijarno osiguranje Sastanci	18,074	30,547
Putovanja/Hotel/Drugi/troškovi	6,661	9,275
Penzioni doprinosi poslodavca	4,394	7,112
Ukupno troškovi Upravnog odbora	128,592	165,184

19 POVEZANA LICA

Lice je povezana sa entitetom ako, direktno ili indirektno preko jednog ili više posrednika, lice kontroliše, kontrolisano je ili je pod zajedničkom kontrolom sa entitetom, ako lice ima interes u entitetu koji joj daje značajan uticaj na entiteta, lice ima zajedničku kontrolu nad entitetom, lice je pridruženi član ili je član ključnog rukovodećeg osoblja tog entiteta ili njegovog matičnog entiteta. KPŠF-O nije imao transakcije sa povezanim licima bilo koje vrste.

Članovi upravnog odbora (a) primaju mesečne nadoknade putem honorara poverenika koje odobrava Skupština Republike Kosovo prilikom odobravanja investicionih i operativnih naknada koje se naplaćuju iz fonda; i (b) imaju obavezne penzijske doprinose koji se plaćaju u njihovo ime. Bilans gore navedenih, za godine završene 31. decembra 2021. i 2020. godine, obelodanjeni su u napomeni 18 ovih finansijskih izveštaja.

Ključno rukovodeće osoblje prima mesečne plate koje je odredio Upravni odbor i u njihovo ime se plaćaju i obavezni penzijski doprinosi. Povremeno im se mogu dodeliti godišnji bonus u vezi sa učinkom, ograničen na maksimalno jednu mesečnu osnovnu platu. Bilans gore navedenih, za godinu završenu 31. decembra 2021. Godine, iznosilo je 171,054 EUR (2020: 161,174 EUR).

20 STRUČNE SLUŽBE / UGOVORAČI / KONSULTANTI

	Za godinu završenu 31 decembar 2021	Za godinu završenu 31 decembar 2020
	EUR	EUR
Usluge interne revizije	1,680	2,888
Usluge dizajna i odnosa sa javnošću	180	8,211
Prevodilačke i lektorske usluge	830	623
Ostale službe	18,777	5,776
Ukupni troškovi za stručne usluge, ugovorače i konsultante	21,467	17,498

21 DEŠAVANJA POSLE DATUMA FINANSIJSKOG STANJA

Nakon datuma 31 decembar 2021 nema narednih događaji koji zahtevaju prilagođavanje ili dalje obelodanjivanje u ovim finansijskim izveštajima.

ANEKS

8

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
I FINANSIJSKI IZVEŠTAJI

PENZIJSKE SREDSTVA

**KOSOVSKI PENZIJSKI ŠTEDNI FOND
PENZIJSKA SREDSTVA**

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA I FINANSIJSKI IZVEŠTAJI

Na dan i za godinu koja je završena 31 decembra 2021

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1-2
IZVEŠTAJ O FINANSIJSKOM STANJU	3
IZVEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOM DOBITKU	4
IZVEŠTAJ O PROMENAMA U NETO SREDSTVA DOPRINOSIOCA.....	5
IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE.....	6
NAPOMENE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	7-30

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Upravnom Odboru Kosovski Penzijski Štedni Fond

Mišljenje

Revidirali smo finansijske izveštaje **Kosovski Penzijski Štedni Fond** – Penzijska Sredstva („KPŠF-PS“), koji sadrže izveštaj o finansijskom stanju na dan 31 decembra 2021 godine, i izveštaj o sveobuhvatnom prihodu, izveštaj o promenama u neto imovini koja se može pripisati KPŠF-PS i izveštaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu i napomene uz finansijske izveštaje, uključujući rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, prpratni finansijski izveštaji u svim materijalnim aspektima u celini predstavljaju pošteno finansijsko stanje KPŠF-PS na dan 31 decembra 2021 godine, njegove finansijske performanse i novčane tokove za godinu koja se tada završila na taj dan u skladu sa Međunarodnim Standardima Finansijskog Izveštavanja.

Osnov za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim Revizijskim Standardima (MSR). Naše odgovornosti prema tim standardima su dalje opisane u odeljku Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izveštaja našeg izveštaja. Nezavisni smo od KPŠF-PS u skladu sa Etičkim Kodeksom Profesionalnih Računovođa za Međunarodne Etičke Standarde za Računovodstvo (IESBA kodeks), zajedno sa etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja u Republici Kosovo, a mi smo ispunili druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom. Verujemo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i primereni kao osnova za izražavanje naseg misljenja.

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u godišnji izveštaj, ali ne uključuju finansijske izveštaje i izveštaj našeg revizora. Očekuje se da će nam izveštaj upravljanja biti dostupan nakon datuma ovog izveštaja revizora. Naše mišljenje o finansijskim izveštajima ne pokriva ostale informacije i nećemo izraziti bilo kakav oblik zaključka o uverenju u vezi s tim. U vezi sa našom revizijom finansijskih izveštaja, naša je odgovornost da čitamo ostale gore identifikovane informacije kada postanu dostupne i, pritom, razmotrimo da li su druge informacije materijalno nesaglasne sa finansijskim izveštajima ili naše znanje stečeno revizijom, ili se na drugi način čini da je materijalno pogrešno prikazan. Kada čitamo godišnji izveštaj, ako zaključimo da u njemu postoje materijalno značajne pogrešne navode, od nas se zahteva da o tome obavestimo one koji su zaduženi za upravljanje i prijave nepoštovanje zakona.

Odgovornosti uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izveštaje

Uprava je odgovorna za pripremu i poštenu prezentaciju ovih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Finansijskog Izveštavanja, a za onu internu kontrolu za koju rukovodstvo utvrdi da je neophodna kako bi se omogućila priprema finansijskih izveštaja u kojima nema značajnih pogrešnih prikazivanja, bilo zbog prevara greška.

Prilikom pripreme finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu mogućnosti KPŠF-PS da nastavi sa radom kao stalno delujuće preduzeće, obelodanjujući, prema potrebi, pitanja koja se odnose na neograničeno vreme i koristeći računovodstvo osnova za neograničeno vreme, ukoliko uprava ne namerava da likvidira KPŠF-PS ili da prestane sa radom ili nema realnu alternativu, osim da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja KPŠF-PS.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naši ciljevi su da pribavimo razumno uverenje da li finansijski izveštaji u celini ne sadrže materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili greške, i da izdaju revizorski izveštaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uveravanje je visok nivo uveravanja, ali nije garancija da će revizija sprovedena u skladu sa MSR uvek otkriti materijalno značajne pogrešne navode kada postoje. Pogrešna prikazivanja mogu nastati prevarama ili greškama i smatraju se značajnim ako bi se, pojedinačno ili u celini, moglo opravdano očekivati da utiču na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije u skladu sa MSR-ima, provodimo profesionalnu prosudbu i održavamo profesionalni skepticizam tokom cele revizije. Mi takođe:

- Utvrdite i procenite rizike od materijalno značajnih pogrešnih prikazivanja u finansijskim izveštajima, bilo zbog prevare ili greške, osmislite i izvršite revizorske postupke koji odgovaraju na te rizike, i pribavite revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da pruže osnovu za naše mišljenje. Rizik od neotkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji su rezultat prevare veći je nego kod onih koji su posledica greške, jer prevara može uključivati tajni dogovor, falsifikovanje, namerne propuste, lažne prezentacije ili poništavanje interne kontrole.
- Steknite razumevanje interne kontrole relevantne za reviziju kako bi se dizajnirali postupci revizije koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti unutrašnje kontrole KPŠF-PS.
- Procenite prikladnost primenjenih računovodstvenih politika i opravdanost računovodstvenih procena i povezanih obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Zaključite o primerenosti menadžmentove upotrebe osnova računovodstva neograničenog vremena i, na osnovu dobijenih revizorskih dokaza, da li postoji materijalna nesigurnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu baciti značajnu sumnju na sposobnost KPŠF-PS da nastavi sa radom. zabrinutost. Ako zaključimo da postoji materijalna nesigurnost, u izveštaju našeg revizora dužni smo da skrenemo pažnju na povezana obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako su takva obelodanjivanja neadekvatna, da izmenimo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja našeg revizora. Međutim, budućí događaji ili uslovi mogu da dovedu do toga da KPŠF-PS prestane da funkcioniše kao stalno delujuće preduzeće.
- Procenite ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, i da li finansijski izveštaji predstavljaju osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže poštena prezentacija.

Sa onima koji su zaduženi za upravljanje komuniciramo u vezi, između ostalog, planiranog obima i vremena revizije i značajnih nalaza revizije, uključujući bilo kakve značajne nedostatke u internoj kontroli koje utvrdimo tokom revizije.

RSM Kosovo Sh.p.k.

RSM Kosovo Sh.p.k.

Priština, Republika Kosovo

22 marta 2022

Astrit Kelmendi

Angažovani partner

	Napomene	Na dan 31 decembar 2021	Na dan 31 decembar 2020
		EUR	EUR
Imovina			
Novac u banci	4	9,313,041	57,905,959
Dospeli doprinosi	5	13,770,065	12,504,686
Investicije na otvorene fondove	6	1,808,309,791	1,352,161,520
Investicije na obveznice Kosova	7	491,257,920	449,848,742
Depoziti	7	44,749,329	129,504,216
		2,367,400,146	2,001,925,123
Obaveze			
Obaveze prema KPŠF–O	8	453,811	553,691
Obaveze za otkupljene jedinice	9	200,522	1,738,000
Ne-doprinosi	10	59,311	281,367
Plativa kamata	4	14,143	33,302
		727,787	2,606,360
Neto imovina doprinosioca		2,366,672,359	1,999,318,763

Odobreno za objavljivanje od Upravnog odbora i rukovodstva KPŠF i potpisano u njihovo ime dana 17. marta 2022.

 Mr. Ruzhdi Morina
 Predsedavajući Upravnog odbora

 G-din. Adrian Zalli
 Izvršni direktor

 G-din. Vërshim Hatipi
 Zamenik direktora - Finansije i Investicije i Rizik | TI

Prateće napomene od 1 do 15 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

	Napomene	Za godinu završenu 31 decembar 2021	Za godinu završenu 31 decembar 2020
		EUR	EUR
Prihodi			
Dobitak investicija na otvorene fondove - neto	6	215,333,422	59,527,705
Prihodi od kamata investicija u obveznice Kosova	7	10,690,493	8,317,671
Prihodi od kamata depozita	7	1,280,103	2,638,627
Ostali prihodi	11	200,000	1,660,384
		227,504,018	72,144,387
Troškovi			
Naknade za upravljanje na teret računa učesnika	12	(8,492,038)	(8,363,834)
Troškovi kamate gotovine u CBK-u	4	(170,401)	(274,518)
		(8,662,439)	(8,638,352)
Neto smanjenje / (povećanje) rezervi za očekivane kreditne gubitke	7	986,336	(487,690)
Povećanje neto sredstava doprinosioca		219,827,915	63,018,345

Prateće napomene od 1 do 15 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

	Doprinosi Učesnika	Zadržani Dobitak	Ukupno
	EUR	EUR	EUR
Na dan 1 januar 2020	1,600,306,221	378,153,286	1,978,459,507
Doprinosi	194,594,827	-	194,594,827
Otkup jedinica zbog povlačenja štednje	(188,635,758)	(46,391,781)	(235,027,539)
Otkup jedinica zbog refundacija	(1,711,744)	(14,633)	(1,726,377)
Povećanje neto sredstava doprinosioca	-	63,018,345	63,018,345
Na dan 31 decembar 2020	1,604,553,546	394,765,217	1,999,318,763
Doprinosi	214,716,188	-	214,716,188
Otkup jedinica zbog povlačenja štednje	(49,427,510)	(16,070,644)	(65,498,154)
Otkup jedinica zbog refundacija	(1,640,280)	(52,073)	(1,692,353)
Povećanje neto sredstava doprinosioca	-	219,827,915	219,827,915
Na dan 31 decembar 2021	1,768,201,944	598,470,415	2,366,672,359

Prateće napomene od 1 do 15 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

	Napomene	Za godinu završenu 31 decembar 2021	Za godinu završenu 31 decembar 2020
		EUR	EUR
Tok gotovine od operativnih aktivnosti			
Povećanje neto sredstava doprinosioca		219,827,915	63,018,345
<i>Prilagodavanja za:</i>			
(Dobitak) u otvorene fondove (neto od zadržanih naknada)		(211,771,725)	(57,183,046)
Neto opticaj rezervi za očekivane kreditne gubitke	7	(986,336)	487,690
Kamatni prihodi	7	(11,970,596)	(10,956,298)
Kamatni troškovi	4	170,401	274,518
		(4,730,341)	(4,358,791)
Plaćene kamate		(189,558)	(255,843)
		(4,919,899)	(4,614,634)
<i>Kretanje radnog kapitala:</i>			
(Smanjenje) plativih obaveza za naknade	8	(108,128)	(3,461)
(Smanjenje) / Povećanje obaveza za ne-doprinos	10	(222,056)	243,193
Neto tok gotovine (upotrebljenih za) operativne aktivnosti		(5,250,083)	(4,374,902)
Tok gotovine od investicionih aktivnosti			
(Dodavanje) investicija na otvorene fondove	6	(1,225,050,654)	(986,035,600)
Povlačenje investicija na otvorene fondove	6	980,674,109	1,171,115,434
(Dodavanje) investicija na obveznice Kosova	7	(105,457,862)	(228,733,906)
Dospеле obveznice Kosova (glavnica)	7	64,868,302	77,470,910
(Dodavanje) depozita	7	(40,520,921)	(84,194,052)
Dospeli depoziti (glavnica)	7	124,104,562	140,734,500
Uplaćene kamate od investicija		13,308,560	9,942,047
Neto tok gotovine (upotrebljenih za) / od investicionih aktivnosti		(188,073,904)	100,299,333
Tok gotovine od finansijskih aktivnosti			
Uplaćeni doprinosi učesnika		213,450,809	194,364,329
Povlaćene štednje		(66,791,447)	(234,177,253)
Refundacije		(1,928,293)	(1,485,151)
Neto tok gotovine od / (upotrebljenih za) finansijske aktivnosti		144,731,069	(41,298,075)
(Smanjenje) / Povećanje gotovine i njegovih ekvivalenata		(48,592,918)	54,626,356
Gotovina i njegovi ekvivalenti početkom godine		57,905,959	3,279,603
Gotovina i njegovi ekvivalenti na kraju godine	4	9,313,041	57,905,959

Prateće napomene od 1 do 15 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

1 UVOD

Kosovski Penzijski Štedni Fond (u daljem tekstu: "KPŠF") registrovan u adresi: Ul. Agim Ramadani br. 182-184, 10000 Priština, Republika Kosovo, brojom registracije 90000225; osnovan je Uredbom UNMIK-a br. 2001/35 od 22 decembra 2001 godine, koja je kasnije izmenjena i dopunjena Uredbom br. 2005/20, a zatim ponovo izmenjena Zakonom br. 03/L-084 Republike Kosova, i dalje dopunjen zakonima br. 04/L-101 i br. 05/L-116 Republike Kosovo, a zadnja dopunjena sa dodacima i promenama Zakonom Br. 04/L-168, Br.05/L-116, i Br. 07/L-016; kao ne-za-profit finansijska institucija, čija je jedina i isključiva svrha upravljanje individualnim računima za penzionu štednju kroz obezbeživanje smotrenih investicija i staranje o penzionoj aktivni i uplaćivanje prinosa na pojedinačne račune radi plaćanja anuiteta za penzionu štednju, kao poverenik koji postupa u ime učesnika i korisnika.

Zakon br. 04/L-101 obezbeđuje program penziona štednje koji se finansira iz uplaćenih doprinosa zaposlenih i njihovih poslodavaca, a kojim upravlja i investira KPŠF. U okviru ovako definisanog sistema doprinosa, svi zaposleni stalni stanovnici Kosova i njihovi poslodavci su obavezni da uplaćuju penzijske doprinose. KPŠF vodi individualne račune za svakog učesnika na koje se uplaćuju doprinosi i povratak od investicija.

KPŠF nadgleda Upravni Odbor koji se sastoji od eksperata za investicije i penzije kao i predstavnika zaposlenih i poslodavaca Kosova. Prema Zakonu Br. 04/L-101, jedan član bez prava glasa zastupa interese Vlade. Tokom 2021. i 2020. godine, Upravni odbor je funkcionisao bez tog člana koji nema parvo glasa. Od januara 2021. i nadalje, Upravni odbor je funkcionisao i bez jednog profesionalnog člana.

Ovi finansijski izvještaji su za Kosovski Penzijski Štedni Fond penzijska sredstva (ili "KPŠF-PS") koji se sastoje od penzijske štednje (penzijskih sredstava) doprinosilaca. Finansijski izvještaji za Kosovski Penzijski Štedni Fond Operacije (ili "KPŠF-O"), koji je entitet koji upravlja i administrira penzijskom štednjom (penzionim sredstvima) doprinosilaca, pripremaju se odvojeno od finansijskih izvještaja penzijskih sredstava.

2 OSNOVA ZA PRIPREMU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1 Izjava o usklađenosti

Finansijski izveštaji KPŠF-PS su pripremljeni u skladu sa međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI").

2.2 Osnova za pripremu

KPŠF-PS vodi svoje računovodstvene podatke i priprema statutarne finansijske izveštaje u skladu sa MSFI. Detalji računovodstvene politike uključeni su u napomenu 3. Priprema finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva upotrebu određenih kritičnih računovodstvenih procena. Takođe zahteva da rukovodstvo izvrši svoju procenu u procesu primene računovodstvenih politika KPŠF. Oblasti koja uključuju viši stepen pretpostavki ili složenosti ili oblasti u kojima su pretpostavke i procene značajne za finansijske izveštaje obelodanjena su u Napomeni 3.3 Značajne procene i pretpostavke.

Finansijski izveštaji su pripremljeni za godine završene 31. decembra 2020. i 2021. Sadašnji i uporedni podaci navedeni u ovim finansijskim izveštajima izraženi su u evrima, osim gde je drugačije naznačeno. Tamo gde je potrebno, uporedni podaci su prekvalifikovani kako bi odgovarali promenama u prezentaciji za godinu.

2.3 Promene računovodstvenih politika i objavljivanja

i) Početno usvajanje novog standarda i revidiranja postojećih standarda na snazi u tekućem period

Sledeća revidiranja postojećih standarda izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde su na snazi u tekućem periodu:

- **Koncesije najmova povezane sa Covid-19** - Izmene MSFI 16.

Usvajanje gorenavedenih nije imalo materijalnog uticaja na finansijske izveštaje KPŠF-PS.

ii) Objavljeni novi standardi i revidiranja postojećih standarda koji još nisu usvojeni

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja, donjenavedeni novi standardi i revidiranja postojećih standarda su objavljeni od strane MSFI a još nisu na snazi za godišnji period 31. decembar 2021:

- **MSFI 17 "Ugovori osiguranja"** na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023;
- **Revidiranje MSFI 10 "Konsolidirani finansijski izveštaji" i MRS 28 "Ulaganja u pridružena društva i zajednička ulaganja"** - Prodaja ili prilog imovine između investitora i njegovih saradnik ili Joint Venture i dalje izmene (datum stupanja na snagu je na neodređeno vreme na odloženo do istraživačkog projekta metoda kapitala je zaključen);
- **Klasifikacija obaveza kao tekućih ili dugoročnih** (Izmene MRS 1) - na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine.
- **Nekretnine, postrojenja i opreme: Prihodi pre nameravane upotrebe** - Izmene MRS 16 - na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine.
- **Štetni ugovori - Troškovi ispunjavanja ugovora** - Izmene MRS 37 - na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine.

KPŠF-PS je izabralo da ne usvoji ove nove standarde i revidiranja i tumačenja postojećih standarda pre njihovih stupanja na snagu. KPŠF-PS predviđa da usvajanje ovih standarda i revidiranja i tumačenja postojećih standarda neće imati materijalan utecaj na finansijske izveštaje KPŠF-PS u periodu prve primene.

3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA

3.1 Finansijski instrumenti

Finansijska aktiva i pasiva koje se vode u izveštaj finansijskog stanjauključuju investicije, gotovinu, ekvivalente novca, plative račune i obaveze. Knjigovodstvene politike za priznavanje ovih stavki su objavljene u relevantnim knjigovodstvenim politikama koje su navedene u ovoj napomeni. Finansijski instrumenti su klasifikovani kao imovina, obaveze ili ekvitet u skladu sa suštinom odgovarajućeg ugovornog aranžmana. Kamata, dobit i gubici u vezi sa finansijskim instrumentima klasifikovanih kao imovina ili obaveze su vođeni kao prihod ili trošak. Finansijski instrumenti su prebijani kada KPŠF-PS ima punovažno pravo da vrši prebijanje i namerava da izvrši poravnanje bilo uzimajući kao osnov neto iznos, ili da istovremeno realizuje aktivu i izvrši poravnanje duga.

3.2 Finansijska sredstva i obaveze

Metode merenja

Fer vrednosti

Fer vrednost predstavlja cenu koja bi bila primljena za prodaju aktive ili plaćena za prenos obaveze u urednoj transakciji između učesnika na tržištu na datum merenja.

Amortizovani trošak i efektivna kamatna stopa

Amortizovani trošak je iznos po kojem se finansijska aktiva ili pasiva meri prilikom početnog priznavanja, minus otplate glavnice, plus ili minus kumulativna amortizacija koristeći metodu efektivne kamatne stope bilo koje razlike između tog početnog iznosa i iznosa dospeća, a za finansijsku aktivu, prilagođeno za bilo koji gubitak.

Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procenjene buduće tokove gotovine kroz očekivani životni vek finansijske aktive ili pasive na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijske aktive (amortizovani trošak pre umanjena vrednosti) ili amortizovani trošak finansijske pasive. Izračun ne uzima u obzir očekivane kreditne gubitke i uključuje transakcijske troškove, premije ili popuste i naknade i bodove plaćene ili primljene koji su sastavni deo efektivne kamatne stope, kao što su naknade za izdavanje.

Kada KPŠF-PS revidira procenjene buduće tokove gotovine, knjigovodstveni iznos finansijske aktive ili pasive se prilagođava kako bi se odrazila nova procena diskontovana koristeći originalnu efektivnu kamatnu stopu. Svaka promena se evidentira u dobiti ili gubitku.

Prihod od kamata

Prihodi od kamata se obračunavaju primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijske aktive, osim:

- Kupljene ili stvorene finansijske aktive umanjene za kreditne gubitke (POCI);
- Finansijska aktiva koja nije bila POCI, ali je kasnije postala umanjena za kreditne gubitke („Faza 3”), za koju se prihod od kamata obračunava primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu cenu (tj. neto od rezervi za očekivane kreditne gubitke (ECL).

Početno prepoznavanje i merenje

Finansijska aktiva i pasiva se priznaju kada KPŠF-PS postane strana ugovornih odredbi instrumenta. Redovne kupovine i prodaje finansijske aktive se priznaju na datum trgovanja, datum kada se KPŠF-PS obaveže da će kupiti ili prodati aktivu.

Na početno priznavanje, KPŠF-PS meri finansijsku aktivu ili pasivu po njenoj fer vrednosti plus ili minus, u slučaju finansijske aktive, ili pasive po ne-fer vrednosti kroz bilans uspeha, transakcione troškove koji su inkrementalni i direktno pripisani sticanju ili izdavanju finansijske aktive ili pasive, kao što su naknade i provizije.

Transakcioni troškovi finansijske aktive i pasive iskazani po fer vrednosti kroz račun dobiti i gubitka priznaju se u računu dobiti i gubitka. Odmah nakon početnog priznavanja, priznaje se očekivani gubitak po kreditnom gubitku (ECL) za finansijsku aktivu merenu po amortizovanoj vrednosti i investicijama u dužničke instrumente merene na nivou FVOCI-a, što rezultira priznavanjem računovodstvenog gubitka u računu dobiti i gubitka u slučaju novonastale aktive.

Kada se fer vrednost finansijske aktive i pasive razlikuje od cene transakcije po početnom priznavanju, KPŠF-PS priznaje razlike na sledeći način:

- Kada je fer vrednost dokazana kotiranjem cenom na aktivnom tržištu za identičnu imovinu ili obavezu (tj. input prvog nivoa) ili na osnovu tehnike procene koja koristi samo podatke sa vidljivih tržišta, razlika se priznaje kao dobit ili gubitak;
- U svim drugim slučajevima, razlika se odlaže, a vreme priznavanja dobiti ili gubitka na dan odlaganja određuje se pojedinačno. On se ili amortizuje tokom veka trajanja instrumenta, odlaže sve dok se fer vrednost instrumenta ne može utvrditi korišćenjem tržišnih inputa, ili realizovati putem poravnanja.

3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.2 Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

3.2.1 Finansijska sredstva

i) Klasifikacija i naknadno merenje

Pri početnom priznavanju, KPŠF-PS klasifikuje finansijska sredstva kao merene prema amortizovanom trošku ili po FVDG.

Finansijsko sredstvo se meri po amortizovanom trošku ako ispunjava oba sledeća uslova i nije označeno kao po FVDG:

- održava se u okviru poslovnog modela čiji je cilj zadržavanje sredstva za prikupljanje ugovornih gotovinskih tokova; i
- njegovi ugovorni uslovi na određeni datum dovode do gotovinskih tokova koji su SIGK.

Sva ostala finansijska imovina KPŠF-PS mere se po FVDG.

Procena poslovnog modela

Prilikom procene cilja poslovnog modela u kome se drži finansijsko sredstvo, KPŠF-PS uzima u obzir sve relevantne informacije o načinu upravljanja poslovanjem, uključujući:

- dokumentovanu investicionu strategiju i sprovođenje ove strategije u praksi. To uključuje da li se investiciona strategija fokusira na ostvarivanje ugovornih prihoda od kamata, održavanje određenog profila kamatnih stopa, usklađivanje trajanja finansijske imovine sa trajanjem bilo kojih povezanih obaveza ili očekivanih odliva gotovine ili ostvarivanje novčanih tokova prodajom imovine;
- kako se procenjuje učinak portfelja i izveštava rukovodstvu KPŠF-PS;
- rizici koji utiču na performansu poslovnog modela (i finansijska sredstva održana u okviru tog poslovnog modela) i kako se tim rizicima upravlja;
- kako se nadoknađuje investicioni rukovodilac: npr. da li se kompenzacija zasniva na fer vrednosti imovine kojom se upravlja ili na osnovu ugovornih novčanih tokova; i
- učestalost, obim i vreme prodaje finansijskih sredstava u prethodnim periodima, razlozi za takvu prodaju i očekivanja o budućim prodajnim aktivnostima.

Transferi finansijskih sredstava trećim licima u transakcijama koje ne ispunjavaju uslove za prestanak priznavanja ne smatraju se prodajom u tu svrhu, u skladu sa kontinuiranim priznavanjem imovine KPŠF-PS.

KPŠF-PS je utvrdio da ima ova poslovna modela:

- Poslovni model 'Drži-za-prikup': ovo uključuje gotovinu u banci, ulaganje u obveznice Kosova i oročene depozite. Ova finansijska sredstva se drže radi prikupa ugovorenog gotovinskog toka.
- Ostali poslovni model: ovo uključuje ulaganje u otvorene fondove, koji se sastoje od kapitalnih ulaganja, dužničkih instrumenata, derivata itd. Ovim finansijskim sredstvima se upravlja, i njihov učinak procenjuje, na osnovu fer vrednosti. KPŠF-PS je prvenstveno usmeren na informacije o fer vrednosti i koristi ih za procenu učinka sredstva i donošenje odluka. KPŠF-PS nije izabrao opciju da neopozivo odredi bilo koje akcijske hartije kao fer vrednost kroz drugi sveobuhvatni prihod. Ugovorni novčani tokovi dužničkih instrumenata KPŠF-PS su isključivo glavnica i kamate, međutim, te hartije od vrednosti se ne drže u svrhu prikupljanja ugovornih novčanih tokova, niti se drže za prikupljanje ugovornih novčanih tokova i za prodaju. Prikupljanje ugovornih novčanih tokova samo je slučajno za postizanje cilja poslovnog modela KPŠF-PS.

Procena da li su ugovorni gotovinski tokovi IIGK

Za potrebe ove procene, "glavnica" je definisana kao fer vrednost finansijskog sredstva pri početnom priznavanju. "Kamata" je definisana kao naknada za vremensku vrednost novca i za kreditni rizik povezan sa neizmirenom glavnicom u određenom vremenskom periodu i za druge osnovne rizike i troškove zajma (npr. Rizik likvidnosti i administrativni troškovi), kao i profitna marža.

Procenjujući da li su ugovorni gotovinski tokovi IIGK, KPŠF-PS uzima u obzir ugovorne uslove instrumenta. To uključuje procenu da li finansijsko sredstvo sadrži ugovorni rok koji može promeniti vreme ili iznos ugovornih novčanih tokova tako da ne ispunjava ovaj uslov. Donoseći ovu procenu, KPŠF-PS uzima u obzir:

- nepredviđeni događaji koji bi promenili iznos ili vreme gotovinskih tokova;
- karakteristike koeficijenta zaduženosti;
- funkcije pretplate i produženja;
- uslovi koji ograničavaju potraživanje KPŠF-PS na gotovinske tokove od određene imovine (npr. neregresivne karakteristike); i
- karakteristike koje modifikuju razmatranje vremenske vrednosti novca (npr. periodično podešavanje kamatnih stopa).

3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.2 Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

3.2.1 Finansijska sredstva (nastavak)

i) Klasifikacija i naknadno merenje (nastavak)

Reklasifikacije

Finansijska sredstva se ne reklasifikuju nakon njihovog početnog priznavanja, osim ako KPŠF-PS ne bi promenio svoj poslovni model upravljanja finansijskim sredstvima, u tom slučaju bi se sva pogođena finansijska sredstva reklasifikovale prvog dana prvog izveštajnog perioda nakon promene poslovnog modela.

KPŠF-PS klasifikuje svoja finansijska sredstva u sledeće kategorije merenja:

- *Amortizovani trošak*: Sredstva koja se drže radi naplate ugovorenih gotovinskih tokova, gde ti gotovinski tokovi predstavljaju isključivo isplatu glavnice i kamate (IIGK), a koja nisu označena po FVDG, mere se po amortizovanom trošku. Knjigovodstvena vrednost ovi sredstava se prilagođava bilo kojim priznatim i izmerenim provizijama za očekivani kreditni gubitak. Prihod od kamata od ovih finansijskih sredstava uključuje se u "Prihod od kamata" primenom metode efektivne kamatne stope.
- *Finansijska sredstva po fer vrednosti putem dobitka i gubitka*: Ta sredstva se naknadno mere po fer vrednosti. Neto dobitci i gubici, uključujući bilo kakve prihode i rashode od kamata ili dividendi i devizne dobitke, priznaju se kao „Dobitak investicija na otvorene fondove - neto“ u izveštaju sveobuhvatnog dobitka.

ii) Umanjenje

KPŠF-PS procenjuje na osnovu budućih očekivanja očekivane kreditne gubitke (ECL) povezane sa aktivom dužničkih instrumenata koji se vode po amortizovanoj vrednosti. KPŠF-PS priznaje ispravku gubitka za takve gubitke na svaki datum izveštavanja. Merenje ECL reflektuje:

- Nepristrasan i ponderisani iznos na osnovu verovatnoće koji se određuje procenom raspona mogućih ishoda;
- Vremensku vrednost novca; i
- Razumne i podržane informacije koje su dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora na datum izveštavanja o prošlim događajima, trenutnim uslovima i prognozama budućih ekonomskih uslova.

iii) Prestanak priznavanja osim putem modifikacije

Finansijska sredstva, ili njen deo, prestaju se priznavati kada su ugovorna prava na primanje tokova gotovine iz aktive istekla, ili kada su prenesena i (a) KPŠF-PS prenosi suštinski sve rizike i koristi od vlasništva, ili (b) KPŠF-PS ne prenosi niti zadržava suštinski sve rizike i koristi od vlasništva i KPŠF-PS nije zadržao kontrolu. U izveštajnom periodu nije bilo takvih slučajeva.

3.2.2 Finansijske obaveze

i) Klasifikacija i naknadno merenje

I u tekućem i u prethodnom izveštajnom periodu, finansijska pasiva se klasifikuje kao naknadno merena po amortizovanoj vrednosti.

ii) Prestanak priznavanja

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada se gase (tj. kada je obaveza navedena u ugovoru isplaćena, otkazana ili istekla).

3.2.3 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Za potrebe tokova gotovog novca, gotovinu i gotovinske ekvivalente čine gotov novac u ruci i u bankama i kratkoročni depoziti sa originalnim rokom dospeća od tri meseca ili manje. Izuzetak su investicije u bankarskim depozitima bez datuma dospeća ali sa prethodnim objavnim rokom koje Upravni odbor ne namerava da ih otkupi.

3.2.4 Doprinosi

Doprinosi primljeni od doprinosilaca izračunaju se na gotovinskoj bazi, osim doprinosa za zadnji mesec u period, koji se izračunaju na akrujalnoj bazi i priznati su u izveštaju finansijskog stanja ka dospelim doprinosi, kako je dalje opisano u napomeni 5.

3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.2 Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

3.2.5 Povlačenje štednji i refundacije

Povlačenje štednji (tj. isplata benefita), kao i refundacije pogrešnih doprinosa, obračunavaju se na period na koji se dešava otkup jedinica. Bilans (a) vrednosti otkupljenih jedinica zbog povlačenja štednje; i (b) nominalne vrednosti otkupljenih jedinica zbog povrata; plative do kraja perioda, prikazane su u izveštaju o finansijskom stanju kao obaveze za otkupljene jedinice, a dalje su detaljno opisane u Napomeni 9.

Podizanje uštedevine sa računa učesnika može se izvršiti u sledećim slučajevima:

Učesnik dostiže starosnu doba za penzionisanje od 65 godina

Učesnik koji odlazi u penziju sa saldom štednje ispod ili jednakim pragu od 3,000 EUR, prima celi prihod u jednom iznosu. S druge strane, ako učesnik odlazi u penziju sa saldom iznad ovog praga, on / ona ima mogućnost da primi 20% stanja odmah, dok ostatak mora biti primljen u fazama, putem mesečnih prihoda od faznog programa povlačenja, sve dok se ušteda ne potroši. Mesečne isplate su postavljene na 1% stanja na računu kada se jedinice otkupe, ili 200 EUR, koja god je veća.

Deo koji treba da se prima u fazama, KPŠF prenosi komercijalnoj banci po izboru učesnika, pri čemu banka naknadno mesečno uplaćuje penzionera. S obzirom na to da imovina učesnika više nije pod nadzorom KPŠF-a, ona više se ne obračunaju od KPŠF-PS.

Učesnik u primanju invalidske penzije

Učesnik u primanju invalidske penzije, koju joj je izdalo Ministarstvo rada i socijalne zaštite za određeni broj godina, može podizati uštedevinu putem faznog programa povlačenja. Prihod je ograničen na 2,400 EUR za svaku od godina koje invalidska penzija pokriva, ili puni bilans uštedevine, koja god je niža. Kao i gore, KPŠF-PS više ne knjiži ova sredstva, jer se sredstva prenose poslovnoj banci, koja mesečno uplaćuje učesniku 200 EUR dok se sredstva ne potroše.

Učesnik nije, niti je bio dužan, da doprinosi penzijskom fondu

Strani državljanin, koji nikada nije imao kosovsko državljanstvo, a Ministarstvo unutrašnjih poslova mu nikada nije izdalo status stalnog boravka na Kosovu, može povući svoju penzijsku uštedevinu u jednom iznosu, pod uslovom da Poreska Uprava potvrdi da učesnik nije, i nikada nije bio dužan, da uplati doprinose za penziju.

Učesnik umire pre dostizanja starosno doba za penzionisanje

Zakoniti naslednik odlučuje da svoj deo štednje umrlog učesnika dobije putem (a) jednog iznosa ili (b) prenosa na sopstveni štedni račun kod KPŠF-a. Prioritet zakonitih naslednika je sledeći: (1) supružnik, (2) deca i (3) ostali, kako je odlučio sud ili beležnik.

Pravila za povlačenje uštedevine, uključujući pragove, postavljuje CBK u svom pravilu za povlačenje penzijske štednje. Fazna pravila povlačenja su ustovna sve dok anuiteti ne budu dostupni na Kosovu.

3.2.6 Naknade za upravljanje na teret računa učesnika

Naknade su obračunate dnevno u akrealnoj bazi i priznavaju se ka trošak u izveštaju sveobuhvatnog dobitka. Formula za izračunavanje dnevne naknade je:

$$\text{Naknada} = [\text{Bruto sredstva učesnika}] * [\text{Stopa}] / [\text{Broj dana u godini}] .$$

Detalji naplaćenih naknada predstavljani su u napomeni 12. S druge strane, bilans (a) naknada; i (b) razlika između vrednosti otkupljenih jedinica za refundacije (otkupna vrednost) i iznosa vraćenog primaocu uplate (nominalni doprinos); plative na kraju perioda su predstavljene u izveštaju o finansijskom stanju kao obaveze prema KPŠF-PS, a dalje su detaljno opisane u napomeni 8.

3.2.7 Ne-doprinosi

Ulazni transferi na račun naplate KPŠF-PS-a u CBK, koji su u vreme obrade bankovnog izveštaja identifikovani da nisu penzijski doprinosi klasifikuju se kao ne-doprinosi i ne konvertiraju se na jedinice. Primeri takvih transfera obično uključuju preplaćivanje poslodavca ili plaćanje drugih obaveza (npr. poreza), kao i vraćene isplate benefita zbog netačnih podataka o bankovnom računu ili zatvorenih bankovnih računa. Stanje takvih ne-doprinosa, plativih na kraju perioda, prikazani su u izveštaju o finansijskom stanju kao obaveze za nedoprinosi.

3.2.8 Oporezivanje

KPŠF penzijska sredstva su izuzete od plaćanja poreza na dobit korporacija.

3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.3 Značajne procene i presude

Sastavljanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva procene i presude koje utiču na primenu računovodstvenih politika i prezentirane vrednosti sredstava, obaveza, prihoda i rashoda. Faktični rezultati mogu odstupati od ovih procena. Rukovodstvo isto treba presuditi i aplikaciju knjigovodstvenih politika KPŠF-PS. Procene i presude se revidiraju na tekućoj osnovi.

Ova napomena daje pregled oblasti koje uključuju viši stepen prosuđivanja i složenosti, kao i glavne izvore neizvesnosti procena koje imaju značajan rizik da dovedu do materijalnog prilagođavanja u narednoj finansijskoj godini. Detaljne informacije o svakoj od ovih procena i prognoza uključene su u odgovarajuće napomene zajedno sa informacijama o osnovama za obračun za svaku pogodenu stavku u finansijskim izveštajima.

Merenje očekivanog kreditnog gubitka

Merenje očekivanog ispravka vrednosti kreditnog gubitka za finansijsku aktivu merenu po amortizovanom trošku i FVOCI je područje koje zahteva korišćenje složenih modela i značajnih pretpostavki o budućim ekonomskim uslovima i kreditnom ponašanju (npr. verovatnoća neispunjavanja obaveza od strane trezora Kosova i rezultirajući gubici). Objašnjenje ovih ulaznih podataka, pretpostavki i tehnika procene korišćenih u merenju ECL-a detaljnije je opisano u napomeni 3.4.5, koja takođe navodi ključne osetljivosti ECL-a na promene u ovim elementima.

Nekoliko značajnih procena takođe je potrebno za primenu računovodstvenih zahteva za merenje ECL-a, kao što su:

- Određivanje kriterijuma za značajno povećanje kreditnog rizika;
- Izbor odgovarajućih modela i pretpostavki za merenje ECL-a;
- Utvrđivanje broja relativnih pondera predviđenih scenarija za svaku vrstu proizvoda/tržišta i pripadajući ECL; i
- Osnivanje grupa slične finansijske aktive u svrhu merenja ECL-a.

Pandemija koronavirusa (COVID-19)

Procena je izvršena uzimajući u obzir uticaje koje je pandemija koronavirusa (COVID-19) imala, ili može imati, na KPŠF-PS na osnovu poznatih informacija. Osim kako je opisano u posebnim napomenama, trenutno se ne čini da ima bilo kakvog značajnog uticaja na finansijske izveštaje ili bilo kakve značajne neizvesnosti u pogledu događaja ili uslova koji mogu uticati nepovoljno na KPŠF-PS na datum izveštavanja ili kasnije kao rezultat pandemije Koronavirusa (COVID-19).

3.4 Upravljanje finansijskim rizikom

Obaveze prema učesnicima KPŠF-PS su uvek jednaka sa vrednost neto imovine učesnika, tj. ne postoji raskorak finansiranja za buduće koristi, što je razlog zašto aktuarne procene se ne rade od strane KPŠF-PS. Obaveze KPŠF-PS nisu sastojane od finansijskih instrumenata, npr. pozajmljenih sredstava od drugih finansijskih institucija, zbog čega upravljanje rizicima za deo obaveza KPŠF-PS se ne smatra neophodnim.

Kada se radi o proceni rizika finansijskih instrumenata koji čine dio imovine KPŠF-PS, ogromna većina investicija se vrše kroz otvorene instrumente, što praktično znači da funkcija svakodnevnog upravljanja rizikom je ustupljena pružaocima otvorenih instrumenata. Maksimalni gubitak jednak je knjigovodstvenoj vrednosti finansijske imovine. Upravljanje ovim rizicima vrše menadžeri za investicije i od uprave i odbora KPŠF.

Investiciona politika pre svega zahteva za uložena sredstva, bilo direktno ili indirektno, da su veoma raznovrsne preko emitenata i klasa sredstava, kao i preko investicionih pristupa otvorenih investicionih fondova (vozila). Dalje, kao način da se upravlja direktnim rizicima politika postavlja ograničenja u pogledu udela sredstava koji se mogu ulagati u instrumente date klase sredstava (Vozila suštinski od akcija: 55%; Vozila višeklasnih sredstava: 55%; Vozila suštinski od obveznica uključujući obveznice Kosova sa originalnim rokom otplate dužeg od godinu dana: 40%; i Vozila tržišta novca i blagajničkih obveznica Kosova do godinu dana: 50%); kao i ograničenja u pogledu udela sredstava koji se mogu ulagati u instrumente datog investicionog pristupa (Vozila smernog povratka / Neprilagođene za rizik: 60%; Vozila sa Ciljem rizika / Upravljanjem rizika / Absolutnog povratka: 68%; i Vozila Čistog prihoda: 70%). U tom okviru Upravni odbor donosi odluke da li da se poveća ili smanji izlaganje u određeno vozilo zavisnos od učinka i portfelja vozila ili korelaciji vozila sa drugim vozilima, kao i od uverenja za kratki i srednji rok o izgledima za datu klasu sredstava i dati investicioni stil vozila. Sam KPŠF se ne angažuje u ugovorima unapred, svopovima i derivata u cilju upravljanja i kontrolisanja tih rizika za imovinu KPŠF-PS.

Odeljenje za Investicije i Rizik KPŠF-a redovno analizira usklađenost direktnih, kao i indirektnih ulaganja kroz otvorene investicione fondove, sa politikom investiranja KPŠF-a. Rizici i volatilnost direktnih i indirektnih plasmana se takođe procenjuju redovno. Nalazi su pregledani od strane Komisije za Investicije Upravnog odbora KPŠF-a i služe kao pomoć za donošenje investicionih odluka.

U nastavku su dati standardni rizici kojima su finansijska sredstva KPŠF-PS direktno bile izložene na dan izveštavanja:

3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.4 Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.4.1 Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati usled promena tržišnih kamatnih stopa. Na dan izveštavanja KPŠF-PS ima direktne investicije u obveznice trezora Kosova i oročene depozite sa komercijalnim bankama sa fiksnom kamatnom stopom, a nema direktnih ulaganja u instrumentima sa varijabilnom kamatnom stopom.

	Na dan 31 decembar 2021		Na dan 31 decembar 2020	
	Sredstva	Obaveze	Sredstva	Obaveze
	EUR	EUR	EUR	EUR
Fiksna stopa				
Obveznice Kosova	491,257,920	-	449,848,742	-
Depoziti	44,749,329		129,504,216	
Ukupno	536,007,249	-	579,352,958	-

3.4.2 Cenovni rizik

Uprkos umerenom smanjenju osetljivosti na promene u fer vrednosti investicija raspoloživih za prodaju preko otvorenih instrumenata, cenovni rizik ostaje najznačajniji direktni faktor rizika za uložena sredstva KPŠF-PS. KPŠF-PS kroz investicione politike pokušava da upravlja ovim rizikom diversifikujući ulaganja u ne povezanim otvorenim instrumentima, koji zauzvrat imaju u svojim portfeljima različite klase sredstava i imaju različite investicione načine i ciljeve.

Analiza osetljivosti na promene cena otvorenih instrumenata

Da su cene otvorenih instrumenata bila 5% viša / niža na dan izveštavanja, neto sredstva koja pripadaju doprinosiocima bi se povećala / smanjila za 90,415,490 EUR (2020: 67,608,076 EUR).

Maksimalni pad za portfelj KPŠF-a za jednogodišnji period završenog 31 decembra 2021. bio je 2.3%, a za period od 3 godina bio je 9.4% (2020: 9.4%, odnosno 9.4%).

Odnos performanse protiv kolebljivosti za period od 1 godine završenoj 31 decembra 2021. je bio 2.82; gde je godišnja kolebljivost bila 3.8% a performansa +10.7% (2020: 0.58, odnosno 5.2% i +3.0%). Sa druge strane odnos za period od 3 godina je bio 1.88; gde je godišnja kolebljivost bila 4.0% a performansa +7.5% (2020: 0.46, odnosno 4.4% i 2.0%).

3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.4 Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.4.3 Rizik likvidnosti

Konzervativno upravljanje rizikom likvidnosti podrazumeva održavanje dovoljne gotovine, dostupnost fondova kroz odgovarajuća kreditna postrojenja i mogućnost blagovremenog prikupljanja - u okviru uspostavljenih termina - dospele iznose iz trećih strana.

Prosečni mesečni otkupi od KPŠF-PS kroz isplate beneficija (ne uzimajući u obzir povlačenja 10% štednje) i refundacije za godinu završenu 31 decembra 2021 iznosili su 4,512,332 EUR (2020: 4,252,953 EUR). Prosečni mesečni ulazni doprinosi za godinu u iznosu od 17,787,567 EUR (2020: 16,197,027 EUR), nastavljaju da budu mnogo veći nego mesečni izlasci.

Investicije putem otvorenih fondova mogu se otkupiti u roku od 1-5 dana i prijavljuju se tu kao investicije kratkotrajnog roka. Investicije sredstava KPŠF-PS na obveznice Trezora Kosova imaju originalnu zrelost do deset godina dok oročenja sa bankama imaju originalnu zrelost od 1 do 3 godine.

Tabela ispod predstavlja ostatak ugovorenog roka otplate finansijskih sredstava i obaveza KPŠF-PS.

	Na dan 31 decembar 2021			Na dan 31 decembar 2020		
	Do 1 godine	1-5 godina	5-10 godina	Do 1 godine	1-5 godina	5-10 godina
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Finansijska sredstva						
Novac u banci	9,313,041	-	-	57,905,959	-	-
Otvoreni fondovi	1,808,309,791	-	-	1,352,161,520	-	-
Obveznice Kosova	76,471,004	314,844,550	99,942,366	65,211,278	318,323,857	66,313,607
Depoziti	24,744,569	20,004,760	-	115,881,696	13,622,520	-
Dospeli doprinosi	13,770,065	-	-	12,504,686	-	-
	1,932,608,470	334,849,310	99,942,366	1,603,665,139	331,946,377	66,313,607
Finansijske obaveze						
Plativi računi	727,787	-	-	2,606,360	-	-
	727,787	-	-	2,606,360	-	-
Razlika zrelosti	1,931,880,683	334,849,310	99,942,366	1,601,058,779	331,946,377	66,313,607

3.4.4 Devizni rizik

Na datume izveštavanja direktni plasmani u obveznicama kosovskog Trezora i bankarskih oročenja su denominirani u evrima.

Kao način upravljanja valutnim rizikom putem otvorenih investicionih fondova, politika investiranja KPŠF-PS dozvoljava samo do 20 odsto sredstava KPŠF-PS da budu uložene u otvorene investicione fondove koji nisu denominovane u evrima i ne pružaju evro hedžing. Ne postoji takvo ograničenje za indirektno plasmane, tj. osnovne investicije koje vrše sami otvoreni fondovi.

Od 25 otvorenih fondova preko kojih je KPŠF bio investiran na datum izveštavanja: (a) 13 je bilo denominirano u EUR, s iznosom od 1,440,149,487 EUR, što predstavlja 60.8% sredstava; (b) 12 je bilo denominirano u USD, u ukupnom iznosu od 368,160,304 EUR, što predstavlja 15.5% sredstva. Iako su fondovi denominirani u EUR ili USD, njihove osnovne investicije će biti u mnogim valutama i pod različitim procentima alokacije. Neki menadžeri fondova koriste valutne derivate za upravljanje i kontrolu diviznog rizika. Međutim, pošto KPŠF ne utvrđuje ili kontroliše sredstva u tim fondovima, a sredstva nisu direktno uložena od strane KPŠF-a u čiste USD instrumente na bilo kom značajnom nivou, nije izvršena analiza osetljivosti na efekte smene valute na sveobuhvatnoj dobiti za godinu završenu 31 decembra 2020. i 2021 godine.

3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.4 Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.4.5 Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od finansijskog gubitka za KPŠF-PS ukoliko kupac ili ugovorna stranka finansijskog instrumenta ne ispuni svoje ugovorne obaveze.

Analize kreditnog kvaliteta

Izloženost KPŠF-PS kreditnom riziku nastaje u vezi sa sledećim instrumentima:

- **Gotovina u banci** - Gotovina u banci se sastoji od gotovine na tekućim računima sa CBK i brokerom. Na dan 31. decembra 2021, 89% gotovine je bilo u računu sa CBK-om. Ne postoji kreditni rejting za Republiku Kosova, međutim, zbog svoje kratkoročne prirode, kreditni rizik se ne smatra značajnim i ne izračunava se gubitak od umanjenja vrednosti.
- **Obveznice Kosova** - Prema zakonu, KPŠF-PS može plasirati do 30% sredstava u vladne obveznice Republike Kosova. Na dan 31. decembra 2021. godine izloženost KPŠF-PS u hartijama od vrednosti izdatih od Vlade Kosova od 21% bilo je značajno (2020: 22%). Obveznice Kosova nemaju kreditni rejting.
- **Oročeni depoziti** - sastoje se od oročenih depozita položenih kod komercijalnih banaka u Republici Kosovo. Na dan 31. decembra 2021. godine, banka sa najvećom izloženosti je imala 22% od oročenih depozita (2020: 25%).
- **Otvoreni fondovi** - osnovna ulaganja nekih otvorenih fondova, u koja se ulaže imovina KPŠF-PS, izložena su kreditnom riziku putem plasmana u korporativne i državne obveznice, kao i drugih dužničkih instrumenata. Kako se ovi (a) mere po fer vrednosti; i (b) nije moguće dobiti dovoljno detalja za pouzdanu procenu kreditne sposobnosti svake osnovne investicije ovih otvorenih fondova; ne izračunava se gubitak od umanjenja vrednosti.

Umanjenje

KPŠF-PS prepoznaje provizije za gubitke za OKG na finansijska sredstva merene po amortizovanom trošku. KPŠF-PS meri OKG u iznosu jednakom doživotnom OKG-u, osim sledećih, koji se meru 12-mesečnim OKG-om:

- finansijska sredstva za koja je utvrđeno da imaju nizak kreditni rizik na datum izveštavanja; i
- druga finansijska sredstva za koja se kreditni rizik (tj. rizik od neispunjenja obaveza tokom očekivanog veka trajanja sredstva) nije značajno povećao od početnog priznavanja.

Kada se određuje da li se kreditni rizik finansijskog sredstva znatno povećao od početnog priznavanja i prilikom procene OKG-a, KPŠF-PS smatra razumne i podržane informacije koje su relevantne i dostupne bez nepotrebnih troškova i napora. To uključuje i kvantitativne i kvalitativne informacije i analizu, zasnovanu na istorijskom iskustvu KPŠF-0 i informisanu kreditnu procenu, uključujući informacije koje se odnose na budućnost.

KPŠF-PS pretpostavlja da se kreditni rizik finansijskog sredstva znatno povećao ako je dospel više od 30 dana.

KPŠF-PS smatra da su finansijska sredstva u neizvršenju obaveza kada:

- malo je verovatno da će zajmoprimac u potpunosti platiti svoje kreditne obaveze prema KPŠF-PS, bez pribegavanja KPŠF-PS radnjama kao što je ostvarivanje menice (ako ima); ili
- finansijsko sredstvo kasni više od 90 dana.

Životni vek OKG-a su OKG-ovi koje su rezultat svih mogućih neizvršenih događaja tokom očekivanog veka trajanja finansijskog instrumenta. OKG-ovi od 12 meseci su deo OKG-ova koji proističu iz neizvršenih događaja koji su mogući u roku od 12 meseci nakon datuma izveštavanja (ili kraćeg perioda ako je očekivani vek instrumenta kraći od 12 meseci). Maksimalni period koji se uzima u obzir pri proceni OKG-a je maksimalni ugovorni period tokom kojeg je KPŠF-PS izložen kreditnom riziku.

Merenje OKG-a

Na svaki datum izveštavanja, KPŠF-PS procenjuje da li se kreditni rizik finansijskog instrumenta znatno povećao od početnog priznavanja. Prilikom procene, KPŠF-PS koristi promenu rizika od neizvršenja obaveza tokom očekivanog veka trajanja finansijskog instrumenta. Da bi izvršio procenu, KPŠF-PS upoređuje rizik od neispunjenja obaveza na finansijskom instrumentu na datum izveštavanja sa rizikom nastanka neizvršenja obaveza na finansijskom instrumentu na datum početnog priznavanja. Dokazi da je finansijsko sredstvo umanjeno za kredit uključuju sledeće vidljive podatke:

- značajne finansijske poteškoće zajmoprimca ili izdavaoca; ili
- neizvršenje ili kašnjenje u plaćanju kamata ili glavnice; ili
- postaje verovatno da će druga strana ući u bankrot ili finansijsku reorganizaciju.

S obzirom na gore navedene inpute, sve obveznice Kosova su evaluirani korišćenjem 12-mesečnog modela umanjenja vrednosti u fazi 1, dok nije bilo kretanja između faza tokom godina završenih 31. decembra 2021. i 2020. Neto smanjenje u provizije za očekivane kreditne gubitke tokom godine iznosili su 965,508 EUR, što je rezultiralo na krajnji bilans na dan 31. decembra 2021. godine u iznosu od 245,753 EUR (2020: neto dodatci od 532,853 EUR, i krajnji bilans u iznosu od 1,211,261 EUR).

3 PREGLED ZNAČAJNIH KNJIGOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.4 Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

3.4.5 Kreditni rizik (nastavak)

S obzirom na gore navedene inpute, svi oročeni depoziti su evaluirani korišćenjem 12-mesečnog modela umanjenja vrednosti u fazi 1, dok nije bilo kretanja između faza tokom godina završenih 31. decembra 2021. i 2020. Neto smanjenje provizija za očekivane kreditne gubitke tokom godine iznosilo je 20,868 EUR, što je rezultiralo na krajnji bilans na dan 31. decembra 2021. godine u iznosu od 26,866 EUR (2020: neto dodatci od 45,163 EUR, i krajnji bilans u iznosu od 47,694 EUR).

3.4.6 Finansijski instrumenti ne prikazani po fer vrednosti

Sljedeća tabela sumira knjigovodstvene vrednosti i fer vrednosti tih finansijskih sredstava i obaveza koje nisu prikazane u izveštaju o finansijskom stanju po fer vrednosti na dan 31 decembra 2021. i 2020 godine.

	Na dan 31 decembar 2021		Na dan 31 decembar 2020	
	Vrednost u knjigovodstvo	Fer Vrednost	Vrednost u knjigovodstvo	Fer Vrednost
	EUR	EUR	EUR	EUR
Financijska sredstva				
Gotovina u rukama i bankama	9,313,041	9,313,041	57,905,959	57,905,959
Obveznice Kosova	491,257,920	491,503,672	449,848,742	451,060,003
Depoziti	44,749,329	44,776,195	129,504,216	129,551,910
Dospeli doprinosi	13,770,065	13,770,065	12,504,216	12,504,216
	559,090,355	559,362,973	649,763,133	651,022,088
Financijske obaveze				
Plativi računi	727,787	727,787	2,606,360	2,606,360
	727,787	727,787	2,606,360	2,606,360

3.4.7 Finansijski instrumenti mereni po fer vrednosti

Na izveštajnim datumima, finansijski instrumenti KPŠF-PS merene po fer vrijednosti, objašnjeni su na sledeći način:

Klasa ulaganja	Razina	Na dan 31 decembar 2021	Na dan 31 decembar 2020
		EUR	EUR
Investicije na otvorene fondove	1	1,808,309,791	1,352,161,520

Gore navedena merenja fer vrijednosti se ponavljaju. Tokom godine završene 31 decembra 2021. i 2020 nije bilo kretanja sredstava između razina.

Fer vrednost finansijskih sredstava kojom se trguje na aktivnim tržištima zasniva se od cena dobijenih direktno sa berze na kojoj se trguje ili dobije instrument od strane menadžera fonda. Fer vrednost ostalih finansijskih sredstava na dan 31 decembra 2021 i 2020 godine je približna njihovim knjigovodstvenim iznosima zbog kratkoročnih ročnosti.

3.4.8 Izlaganja putem indirektnih plasmana

Većina KPŠF-PS sredstava plasiraju se preko otvorenih instrumenata koja trguju u različitim klasama imovine i zapošljavaju različitu politiku za investicije i rizik. Kao rezultat, sredstva KPŠF-PS izloženi su različitim rizicima za indirektno investicije u zavisnosti od sredstva uložena u datom otvorenom instrumentu.

Kompletan set rizika kojima su izloženi na dan 31 decembra 2021. svi otvoreni fondovi mogu se naći kod njihovih pojedinačnih prospekta, dok su glavni rizici bili sledeći: Cenovni; Kreditni / ugovorne stranke; Državni/politički; Kamatni / valutni.

4 NOVAC U BANCIMA

	Na dan 31 decembar 2021	Na dan 31 decembar 2020
	EUR	EUR
U Centralnoj banci Republike Kosovo (CBK)	8,270,472	57,043,139
Erste Bank Austria (broker)	1,042,569	862,820
Ukupan novac u banci	9,313,041	57,905,959

Od 1. januara 2020 do 31. marta 2021. negativna godišnja kamata od -0.60%; je bila zastupana na dnevni bilans tekućeg računa KPŠF-PS sa Centralnom Bankom Kosova. Od 1. aprila 2021 do 30. juna 2021. negativna godišnja kamata od -0.60% je bila zastupana na deo dnevnog bilanca preko 20,000,000 EUR. Od 1. jula 2021. do 31. avgusta 2021. negativna godišnja kamata od -0.60%, i od 1. septembra 2021 do 31. decembra 2021. negativna godišnja kamata od -0.70%, je bila zastupana na dnevni bilans.

Broker je zastupao negativnu kamatu od -0.60% g. na dnevni bilans za godinu završenu 31 decembra 2021. (2020: -0.50% g.).

Ukupni kamatni troškovi su bili:

	Za godinu završenu 31 decembar 2021	Za godinu završenu 31 decembar 2020
	EUR	EUR
Centralna banka Republike Kosovo (CBK)	144,592	196,028
Erste Bank Austria (broker)	25,809	78,490
Ukupni kamatni troškovi	170,401	274,518

Bilans plativih kamatnih troškova na datum izveštavanja je bio 14,143 EUR, svi CBK-u (2020: 33,302 EUR, svi CBK-u).

5 DOSPELI DOPRINOSI

Dospeli doprinosi odnose se na doprinose koji su primljeni na uplatni račun do 18-og tekućih meseca od datuma izveštavanja a nisu pretvorene u jedinice na dane izveštavanja. Na dan 31. decembra 2021. dospeli doprinosi su iznosili 13,770,065 EUR (2020: 12,504,686 EUR).

Zakon br. 07/L-016 o ekonomskom oporavku Covid-19, kojim se menja Zakon br. 04/L-101 o penzijskim fondovima Kosova, stupio je na snagu 7. decembra 2020. Ovaj amandman omogućio je rano povlačenje 10% bilansa uštede svim učesnicima, u periodu od četiri meseca nakon stupanja na snagu, odnosno do 6. aprila 2021. Dalje, amandmanom je predviđeno da učesnici sa saldnom uštede manjim ili jednakim 9,999.00 EUR (efektivno povlače 999.90 EUR ili manje), počev od 2023. godine, Vlada Republike Kosovo će nadoknađivati novac na način i rokove dogovorene u konsultacijama sa KPŠF-om.

Tokom godine završenoj 31. decembra 2021. bilo je 29,808 učesnika koji su povukli 10% bilansa svoje uštede, u iznosu od 12,643,456 EUR (2020: 397,557 učesnika sa 185,418,786 EUR), prikazano pod "Otkupi jedinica zbog povlačenja štednje" u izveštaju o promenama u neto sredstva doprinosioca. Od gore navedenih, učesnici koji su povukli 999.90 EUR ili manje bili su 26,106, a njihova povlačenja iznosila su 5,360,042 EUR (2020: 346,546 učesnika sa 96,412,701 EUR), što predstavlja dug Vlade prema učesnicima. Vlada je odlučila nadoknađivati ukupni dug od 101,772,746 EUR u pet jednakih rata, po jedna u svakoj od godina 2023-2027, sa tačnim rasporedom i prioriteto nadoknade (ako postoji), kjo se tek treba da se dogovora.

6 INVESTICIJE NA OTVORENE FONDOVE

a) Investicije na otvorene fondove (u EUR)

							2021
Fond	Napomena	Na dan 1 januar	Investicije	Dobitak ili gubitak	Odbijena naknada	Povlačenja	Na dan 31 decembar
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Vanguard – GSIF	6.1	33,673,844	229,051,081	29,612,816	(272,609)	(279,000,000)	13,065,132
BNY Mellon – RRF	6.2	357,973,238	-	29,675,169	-	(20,000,000)	367,648,407
AXA – GILB	6.3	154,357,691	27,699	(2,301,249)	(230,413)	(129,000,000)	22,853,728
Nordea 1 – GSEF	6.5	33,945,261	40,000,000	16,766,115	-	-	90,711,376
Nordea 1 – SRF	6.6	336,904,158	-	42,909,788	-	(20,000,000)	359,813,946
Amundi – 3M-I	6.7	265,370,148	400,042,820	(771,607)	(90,051)	(300,000,106)	364,551,204
BNP Paribas – PDP	6.9	109,423,312	-	3,033,709	(485,936)	(60,000,000)	51,971,085
S&P500 Minvol ETF	6.12	9,149,305	-	2,222,124	(25,132)	-	11,346,297
MSCI Minvol ETF	6.17	12,340,471	-	2,726,942	(34,009)	-	15,033,404
Invesco QQQ ETF	6.18	39,024,092	20,214,223	20,707,556	(113,633)	(79,832,238)	-
USCF US Oil ETF	6.19	-	39,957,399	8,226,189	(109,543)	(48,074,045)	-
Amundi MSCI Qual	6.20	-	59,499,857	14,067,874	(121,140)	-	73,446,591
FirstT CybrSec ETF	6.21	-	35,201,046	12,279,368	(178,049)	(19,899,664)	27,402,701
LG eCom Logst ETF	6.22	-	35,022,853	4,283,683	(144,551)	-	39,161,985
SP OilGas Expl ETF	6.23	-	20,486,131	4,419,354	(37,429)	(24,868,056)	-
Pacer Indust ETF	6.24	-	29,777,702	4,177,595	(37,627)	-	33,917,670
VG Real Estate ETF	6.25	-	40,241,259	5,725,909	(20,028)	-	45,947,140
Glob xUS Infr ETF	6.26	-	40,315,910	5,795,963	(79,271)	-	46,032,602
iShare US Infr ETF	6.27	-	40,181,747	4,153,863	(65,279)	-	44,270,331
Inv Bas Metals ETF	6.28	-	40,257,687	5,703,090	(153,702)	-	45,807,075
BNP Clim. Impact	6.29	-	20,000,000	(255,289)	(24,918)	-	19,719,793
T.Rowe Glob Tech	6.30	-	20,000,000	(2,012,883)	(17,120)	-	17,969,997
Amund CPR Disrupt	6.31	-	24,999,989	(800,730)	(26,082)	-	24,173,177
AXA Digital Econ	6.32	-	25,000,000	(1,059,033)	(21,299)	-	23,919,668
GS Millennials	6.33	-	25,000,000	825,699	(10,351)	-	25,815,348
Schroder ISF GSG	6.34	-	20,000,000	751,368	-	-	20,751,368
FirstT Green ETF	6.35	-	9,890,591	3,393,986	(11,763)	-	13,272,814
iSh. Glb Clean ETF	6.36	-	9,882,660	(164,274)	(11,434)	-	9,706,952
Ukupne investicije na otvorene fondove		1,352,161,520	1,225,050,654	214,093,095	(2,321,369)	(980,674,109)	1,808,309,791

Pored neto dobiti od 214,093,095 EUR od revalorizacije otvorenih fondova, dodatnih 1,240,327 EUR primljeno je kao dividenda tokom godine završenoj 31. decembra 2021., čineći da ukupni neto dobitci iz otvorenih fondova budu u vrednosti od 215,333,422 EUR.

6 INVESTICIJE NA OTVORENE FONDOVE (NASTAVAK)

a) Investicije na otvorene fondove (u EUR) (nastavak)

							2020
Fond	Napomena	Na dan 1 januar	Investicije	Dobitak ili gubitak	Odbijena naknada	Povlačenja	Na dan 31 decembar
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Vanguard – GSIF	6.1	47,484,682	64,012,842	6,782,245	(82,423)	(84,523,502)	33,673,844
BNY Mellon – RRF	6.2	270,436,971	60,000,000	27,536,267	-	-	357,973,238
AXA – GILB	6.3	29,528,301	120,031,842	5,164,846	(367,298)	-	154,357,691
Schroders – GDG	6.4	43,638,302	-	(2,312,036)	-	(41,326,266)	-
Nordea 1 – GSEF	6.5	126,488,567	25,000,000	(9,789,506)	-	(107,753,800)	33,945,261
Nordea 1 – SRF	6.6	229,047,644	101,753,800	6,102,714	-	-	336,904,158
Amundi – 3M-I	6.7	273,862,765	352,390,142	(774,943)	(107,341)	(360,000,475)	265,370,148
AXA – WFOI	6.8	41,948,627	13,017	(2,575,571)	(53,467)	(39,332,606)	-
BNP Paribas – PDP	6.9	111,532,837	-	(1,307,307)	(802,218)	-	109,423,312
Amundi - RPI2	6.10	85,540,345	-	(3,118,598)	(80,665)	(82,341,082)	-
Corp Bond Eur ETF	6.11	61,306,550	-	(1,148,829)	(57,879)	(60,099,842)	-
S&P500 Minvol ETF	6.12	50,394,634	44,026,047	6,574,645	(77,913)	(91,768,108)	9,149,305
Amun EurCorp ETF	6.13	61,168,064	-	(986,165)	(46,375)	(60,135,524)	-
MSCI USA Qual ETF	6.14	47,680,019	-	(3,735,894)	(11,766)	(43,932,359)	-
S&P500 Eur (H) ETF	6.15	-	44,452,863	5,860,355	(7,091)	(50,306,127)	-
EuroStoXX 50 ETF	6.16	-	44,471,088	4,314,218	(3,572)	(48,781,734)	-
MSCI Minvol ETF	6.17	-	44,724,519	9,032,524	(67,276)	(41,349,296)	12,340,471
Invesco QQQ ETF	6.18	-	85,159,440	13,413,416	(84,051)	(59,464,713)	39,024,092
Ukupne investicije na otvorene fondove		1,480,058,308	986,035,600	59,032,381	(1,849,335)	(1,171,115,434)	1,352,161,520

Pored neto dobiti od 59,032,381 EUR od revalorizacije otvorenih fondova, dodatnih 495,324 EUR primljeno je kao dividenda tokom godine završenoj 31. decembra 2020., čineći da ukupni neto dobitci iz otvorenih fondova budu u vrednosti od 59,527,705 EUR.

6 INVESTICIJE NA OTVORENE FONDOVE (NASTAVAK)

b) Investicije na otvorene fondove (u Jedinice)

						2021
Fond	Napomena	Na dan	Investicije	Povlačenja	Na dan	Na dan
		1 januar			31 decembar	31 decembar
		Jedinice	Jedinice	Jedinice	Jedinice	Cena (EUR)
Vanguard – GSIF	6.1	1,387,559	8,860,076	(9,810,396)	437,239	29.88
BNY Mellon – RRF	6.2	229,558,316	-	(11,911,852)	217,646,464	1.69
AXA – GILB	6.3	891,262	162	(764,572)	126,852	180.16
Nordea 1 – GSEF	6.5	1,188,976	1,246,883	-	2,435,859	37.24
Nordea 1 – SRF	6.6	16,778,095	-	(899,280)	15,878,815	22.66
Amundi – 3M-I	6.7	253	383	(286)	350	1,041,735.59
BNP Paribas – PDP	6.9	663,373	-	(365,698)	297,675	174.59
S&P500 Minvol ETF	6.12	1,259,021	-	-	1,259,021	9.01
MSCI Minvol ETF	6.17	265,102	-	-	265,102	56.71
Invesco QQQ ETF	6.18	152,942	74,338	(227,280)	-	-
USCF US Oil ETF	6.19	-	1,043,510	(1,043,510)	-	-
Amundi MSCI Qual	6.20	-	700,000	-	700,000	104.92
FirstT CybrSec ETF	6.21	-	998,570	(408,250)	590,320	46.42
LG eCom Logst ETF	6.22	-	2,565,980	-	2,565,980	15.26
SP OilGas Expl ETF	6.23	-	291,150	(291,150)	-	-
Pacer Indust ETF	6.24	-	684,563	-	684,563	49.55
VG Real Estate ETF	6.25	-	449,961	-	449,961	102.11
Glob xUS Infr ETF	6.26	-	1,811,158	-	1,811,158	25.42
iShare US Infr ETF	6.27	-	1,320,435	-	1,320,435	33.53
Inv Bas Metals ETF	6.28	-	2,342,970	-	2,342,970	19.55
BNP Clim. Impact	6.29	-	52,375	-	52,375	376.51
T.Rowe Glob Tech	6.30	-	525,765	-	525,765	34.18
Amund CPR Disrupt	6.31	-	107	-	107	224,926.60
AXA Digital Econ	6.32	-	108,887	-	108,887	219.67
GS Millennials	6.33	-	1,199,041	-	1,199,041	21.53
Schroder ISF GSG	6.34	-	204,987	-	204,987	101.23
FirstT Green ETF	6.35	-	179,420	-	179,420	73.98
iSh. Glb Clean ETF	6.36	-	520,900	-	520,900	18.63

						2020
Fond	Napomena	Na dan	Investicije	Povlačenja	Na dan	Na dan
		1 januar			31 decembar	31 decembar
		Jedinice	Jedinice	Jedinice	Jedinice	Cena (EUR)
Vanguard – GSIF	6.1	2,188,446	3,087,982	(3,888,869)	1,387,559	24.27
BNY Mellon – RRF	6.2	187,374,053	42,184,263	-	229,558,316	1.5594
AXA – GILB	6.3	184,529	706,733	-	891,262	173.19
Schroders – GDG	6.4	243,321	-	(243,321)	-	-
Nordea 1 – GSEF	6.5	4,144,448	871,688	(3,827,160)	1,188,976	28.55
Nordea 1 – SRF	6.6	11,538,924	5,239,171	-	16,778,095	20.08
Amundi – 3M-I	6.7	260	336	(343)	253	1,047,362.15
AXA – WFOI	6.8	276,178	100	(276,278)	-	-
BNP Paribas – PDP	6.9	663,373	-	-	663,373	164.95
Amundi – RPI2	6.10	16	-	(16)	-	-
Corp Bond Eur ETF	6.11	457,000	-	(457,000)	-	-
S&P500 Minvol ETF	6.12	7,323,737	8,219,021	(14,283,737)	1,259,021	7.27
Amun EurCorp ETF	6.13	270,745	-	(270,745)	-	-
MSCI USA Qual ETF	6.14	530,229	-	(530,229)	-	-
S&P500 Eur (H) ETF	6.15	-	822,275	(822,275)	-	-
EuroStoXX 50 ETF	6.16	-	1,718,187	(1,718,187)	-	-
MSCI Minvol ETF	6.17	-	1,180,102	(915,000)	265,102	46.55
Invesco QQQ ETF	6.18	-	393,942	(241,000)	152,942	255.15

6 INVESTICIJE NA OTVORENE FONDOVE (NASTAVAK)

c) Naknade i rabati otvorenih instrumenata

		Za godinu završenu 31 decembar 2021			Za godinu završenu 31 decembar 2020		
		Bruto naknada	Rabati	Neto naknada	Bruto naknada	Rabati	Neto Naknada
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Vanguard – GSIF	6.1	272,609	(50,236)	222,373	82,423	(12,489)	69,934
BNY Mellon – RRF	6.2	2,169,117	-	2,169,117	1,825,958	-	1,825,958
AXA – GILB	6.3	230,413	(21,173)	209,240	367,298	(38,368)	328,930
Nordea 1 – GSEF	6.5	315,610	-	315,610	340,965	-	340,965
Nordea 1 – SRF	6.6	1,993,231	-	1,993,231	1,657,538	-	1,657,538
Amundi – 3M-I	6.7	90,051	(40,094)	49,957	107,341	(48,004)	59,337
BNP Paribas – PDP	6.9	485,936	(128,191)	357,745	802,218	(211,086)	591,132
S&P500 Minvol ETF	6.12	25,132	-	25,132	77,913	-	77,913
MSCI Minvol ETF	6.17	34,009	-	34,009	67,276	-	67,276
Invesco QQQ ETF	6.18	113,633	-	113,633	84,051	-	84,051
USCF US Oil ETF	6.19	109,543	-	109,543	-	-	-
Amundi MSCI Qual	6.20	121,140	-	121,140	-	-	-
FirstT CybrSec ETF	6.21	178,049	-	178,049	-	-	-
LG eCom Logst ETF	6.22	144,551	-	144,551	-	-	-
SP OilGas Expl ETF	6.23	37,429	-	37,429	-	-	-
Pacer Indust ETF	6.24	37,627	-	37,627	-	-	-
VG Real Estate ETF	6.25	20,028	-	20,028	-	-	-
Glob xUS Infr ETF	6.26	79,271	-	79,271	-	-	-
iShare US Infr ETF	6.27	65,279	-	65,279	-	-	-
Inv Bas Metals ETF	6.28	153,702	-	153,702	-	-	-
BNP Clim. Impact	6.29	24,918	(11,734)	13,184	-	-	-
T.Rowe Glob Tech	6.30	17,120	(1,351)	15,769	-	-	-
Amund CPR Disrpt	6.31	26,082	(14,130)	11,952	-	-	-
AXA Digital Econ	6.32	21,299	(7,058)	14,241	-	-	-
GS Millennials	6.33	10,351	(1,998)	8,353	-	-	-
Schroder ISF GSG	6.34	11,569	-	11,569	-	-	-
FirstT Green ETF	6.35	11,763	-	11,763	-	-	-
iSh. Glb Clean ETF	6.36	11,434	-	11,434	-	-	-
Schroders – GDG		-	-	-	131,056	-	131,056
AXA – WFOI		-	-	-	53,467	-	53,467
Amundi - RPI2		-	-	-	80,665	-	80,665
Corp Bond Eur ETF		-	-	-	57,879	-	57,879
Amun EurCorp ETF		-	-	-	46,375	-	46,375
MSCI USA Qual ETF		-	-	-	11,766	-	11,766
S&P500 Eur H. ETF		-	-	-	7,091	-	7,091
EuroStoxx50 ETF		-	-	-	3,572	-	3,572
Svega naknade i rabata otvorenih instrumenata		6,810,896	(275,965)	6,534,931	5,804,852	(309,947)	5,494,905

6 INVESTICIJE NA OTVORENE FONDOVE (NASTAVAK)

d) Opis o otvorenim instrumentima sa plasmanima tokom godine

Fond	Vrsta instrumenta / Strategija	Naknade	Povlačenja (EUR)	Ostvaren dobit / (gubitak) (EUR)
6.1 Vanguard Investment Series plc - Global Stock Index Fund Euro hedged ISIN: IE00B03HD316	Akcije / Prati MSCI World Index	Zadržan dnevno od fonda stopom 0.18% g. (2020: 0.25% g.). Rabat do 0.11% g. se daje zavisno sredstvima	279,000,000	33,775,665
6.2 BNY Mellon - Real Return Fund ISIN: IE00B504KX99	Mešovita sredstva / Absolutni povrat od miksa gotovine, obveznica, zlata i akcija	Faturisan stopom 0.60% g.	20,000,000	4,310,904
6.3 AXA - Global Inflation Linked Bonds Eur ISIN: LU0227145629	Obveznica / Državne i korporativne obveznice povezane sa inflacijom	Zadržan dnevno od fonda stopom 0.40% g. (2020: 0.40% g.). Rabat od 0.05% g. se daje kada su sredstva preko 50,000,000 EUR	129,000,000	4,492,619
6.5 Nordea 1 – Global Stable Equity Fund ISIN: LU0257969260	Akcije / "Vrednosne" i "Kvalitativne" akcije sa upravljanjem rizika	Faturisan stopom 0.43% g.	-	-
6.6 Nordea 1 –Stable Return Fund X EUR ISIN: LU0539147214	Mešovita sredstva / Miks gotovine, obveznica i akcija s upotrebljavanjem finansijskih derivata protiv rizika	Faturisan stopom 0.56% g.	20,000,000	16,344,951
6.7 Amundi – 3M (I) ISIN: FR000703813	Gotovina / Instrumenti tržišta novca sa višim likviditetom i sigurnošću	Zadržan dnevno od fonda stopom 0.057% g. (2020: 0.057% g.). Rabat od 0.012% g. se daje kada su sredstva preko 50,000,000 EUR	300,000,106	(1,045,489)
6.9 BNP Paribas IP – Parvest Diversified Dynamic ISIN: LU0102035119	Mešovita sredstva / Miks gotovine, obveznica i akcija, sa ciljevima rizika	Zadržan dnevno od fonda stopom 0.76% g. (2020: 0.76% g.). Rabat do 0.22% g. se daje zavisno sredstvima	60,000,000	3,057,901
6.12 iShares Edge S&P 500 Minimum Volatility UCITS ETF EUR Hedged (Acc) ISIN: IE00BYX8XD24	Akcije / S&P500 akcije nižeg kolebljivosti	Zadržan dnevno od fonda stopom 0.25% g. (2020: 0.25% g.)	-	-
6.17 iShares Edge MSCI Europe Min Vol ETF ISIN: IE00B86MWN23	Akcije / Akcije nižeg kolebljivosti od MSCI Europe indeksa	Zadržan dnevno od fonda stopom 0.25% g. (2020: 0.25% g.)	-	-

6 INVESTICIJE NA OTVORENE FONDOVE (NASTAVAK)

d) Opis o otvorenim instrumentima sa plasmanima tokom godine

Fond	Vrsta instrumenta / Strategija	Naknade	Povlačenja (EUR)	Ostvaren dobit / (gubitak) (EUR)
6.18 Invesco QQQ Trust ETF ISIN: US46090E1038	Akcije / Prati Nasdaq index	Zadržan dnevno od fonda stopom 0.20% g. (2020: 0.20% g.)	79,832,238	26,556,155
6.19 United States Oil Fund, LP ETF ISIN: US91232N2071	Realni aseti / Nafta	Zadržan dnevno od fonda stopom 0.45% g.	48,074,045	8,116,646
6.20 Amundi MSCI Europe Quality Factor UCITS ETF - EUR ISIN: LU1681041890	Akcije / Kvalitativne akcije	Zadržan dnevno od fonda stopom 0.23% g.	-	-
6.21 First Trust Nasdaq Cybersecurity ETF ISIN: US33734X8469	Akcije / Sajber bezbednost	Zadržan dnevno od fonda stopom 0.60% g.	19,899,664	5,508,258
6.22 L&G Ecommerce Logistics UCITS ETF ISIN: IE00BF0M6N54	Akcije / e-Trgovina	Zadržan dnevno od fonda stopom 0.49% g.	-	-
6.23 SPDR® S&P Oil & Gas Exploration & Production ETF ISIN: US78468R5569	Akcije / Energija	Zadržan dnevno od fonda stopom 0.35% g.	24,868,056	4,381,925
6.24 Pacer Benchmark Industrial Real Estate SCTR ETF ISIN: US69374H7668	Realni aseti / Nekretnina	Zadržan dnevno od fonda stopom 0.60% g.	-	-
6.25 Vanguard Real Estate Index Fund ETF ISIN: US9229085538	Realni aseti / Nekretnina	Zadržan dnevno od fonda stopom 0.12% g.	-	-
6.26 Global X U.S. Infra- structure Development ETF ISIN: US37954Y6730	Realni aseti / Infrastruktura	Zadržan dnevno od fonda stopom 0.47% g.	-	-
6.27 iShares U.S. Infrastructure ETF ISIN: US46435U7138	Realni aseti / Infrastruktura	Zadržan dnevno od fonda stopom 0.40% g.	-	-

6 INVESTICIJE NA OTVORENE FONDOVE (NASTAVAK)

d) Opis o otvorenim instrumentima sa plasmanima tokom godine

Fond	Vrsta instrumenta / Strategija	Naknade	Povlačenja (EUR)	Ostvaren dobit / (gubitak) (EUR)
6.28 Invesco DB Base Metals Fund ISIN: US46140H7008	Realni aset / Metali	Zadržan dnevno od fonda stopom 0.75% g.	-	-
6.29 BNP Paribas Funds Climate Impact ISIN: LU0406802768	Akcije / Održivost	Zadržan dnevno od fonda stopom 0.885% g. Rabat do 0.386% g. se daje zavisno sredstvima	-	-
6.30 T. Rowe Price Funds - Global Technology Equity Fund I USD ISIN: LU1244139827	Akcije / Megatrend Tehnologije	Zadržan dnevno od fonda stopom 0.87% g. Rabat do 0.125% g. se daje zavisno sredstvima	-	-
6.31 Amundi Global Disruptive Opportunities ISIN: LU1530899811	Akcije / Više-tematični Megatrend	Zadržan dnevno od fonda stopom 1.35% g. Rabat do 0.74% g. se daje zavisno sredstvima	-	-
6.32 AXA World Funds - Framlington Digital Economy I Capitalisation ISIN: LU1694772994	Akcije / Megatrend potroška	Zadržan dnevno od fonda stopom 0.76% g. Rabat do 0.20% g. se daje zavisno sredstvima	-	-
6.33 Goldman Sachs Global Millennials Equity Portfolio I Acc EUR ISIN: LU1820776075	Akcije / Megatrend potroška	Zadržan dnevno od fonda stopom 0.88% g. Rabat do 0.15% g. se daje zavisno sredstvima	-	-
6.34 Schroder ISF Global Sustainable Growth ISIN: LU2305367323	Akcije / Održivost	Faturisan stopom 0.50% g.	-	-
6.35 First Trust Nasdaq® Clean Edge® Green Energy Index ETF ISIN: US33733E5006	Akcije / Energija	Zadržan dnevno od fonda stopom 0.40% g.	-	-
6.36 iShares Global Clean Energy ETF ISIN: US4642882249	Akcije / Energija	Zadržan dnevno od fonda stopom 0.42% g.	-	-

7 OBVEZNICE KOSOVA I DEPOZITI

	As at December 31 2021	As at December 31 2020
	EUR	EUR
Obveznice Kosova		
Pre provizija za očekivane kreditne gubitke	491,503,673	451,060,003
Provizija za očekivane kreditne gubitke	(245,753)	(1,211,261)
Posle provizija za očekivane kreditne gubitke	491,257,920	449,848,742
Oročeni depoziti		
Pre provizija za očekivane kreditne gubitke	44,776,195	129,551,910
Provizija za očekivane kreditne gubitke	(26,866)	(47,694)
Posle provizija za očekivane kreditne gubitke	44,749,329	129,504,216
Obveznice kosova i depoziti	536,007,249	579,352,958

Provizija za očekivane kreditne gubitke dužničkih instrumenata za godinu završenoj 31. decembra 2021. i 2020. izvedena su u skladu sa modelom očekivanog kreditnog gubitka kako je detaljno opisano u značajnim računovodstvenim politikama.

Neto opticaj provizija za očekivane kreditne gubitke za godinu završenu 31. decembra 2021 i 2020 za gore navedene instrumente su bili:

	Obveznice Kosova	Oročeni depoziti	Dužnički instrumenti
	EUR	EUR	EUR
Na dan 1. januara 2020.	678,408	92,857	771,265
Dodatne provizije zbog novih plasmana	819,864	22,359	842,223
Izdavanja iz provizije zbog dospeća / predstanka priznanja	(287,011)	(67,522)	(354,533)
Neto opticaj provizija za očekivane kreditne gubitke	532,853	(45,163)	487,690
Na dan 31. decembra 2020.	1,211,261	47,694	1,258,955
Dodatne provizije zbog novih plasmana	45,302	18,614	63,916
Izdavanja iz provizije zbog dospeća / predstanka priznanja	(1,010,810)	(39,442)	(1,050,252)
Neto opticaj provizija za očekivane kreditne gubitke	(965,508)	(20,828)	(986,336)
Na dan 31. decembra 2021.	245,753	26,866	272,619

7 OBVEZNICE KOSOVA I DEPOZITI (NASTAVAK)

Na dan 31. decembra 2021. investicije KPŠF-PS u dužničke instrumente obveznica Trezora Kosova merene po amortizovanoj vrednosti sastojali su se od 38 instrumenata sa nominalnom vrednošću od 486,950,000 EUR, originalnim rokom dospeća između 12 meseci i 10 godina, prosečnim preostalim rokom od 3.15 godina (ponderisano), i prosečnom stopom / kuponom od 2.38%. Na dan 31. decembra 2020. sastojali su se od 35 instrumenata sa nominalnom vrednošću od 446,830,000 EUR, originalnim rokom dospeća između 12 meseci i 10 godina, prosečnim preostalim rokom od 3.37 godina (ponderisano), i prosečnom stopom / kuponom od 2.31%.

Na dan 31. decembra 2021. investicije KPŠF-PS u oročene depozite merene po amortizovanoj vrednosti sastojali su se od 6 depozita sa bankama sa originalnim rokom dospeća između 1 i 3 godina, prosečnim preostalim rokom od 1.28 godina (ponderisano), i prosečnom stopom od 1.76%. Na dan 31. decembra 2020. investicije u oročene depozite sastojali su se od 21 depozita sa bankama sa originalnim rokom dospeća između 1 i 3 godina, prosečnim preostalim rokom od 0.74 godina (ponderisano), i prosečnom stopom od 1.38%.

	Obveznice Kosova	Oročeni depoziti	Dužnički instrumenti
	EUR	EUR	EUR
Na dan 1. januara 2020.	298,483,698	185,620,151	484,103,849
Novi plasmani	228,733,906	84,194,052	312,927,958
Dobitak kamate	8,317,671	2,638,627	10,956,298
Kamate / kuponi - primljeni	(7,682,770)	(2,259,277)	(9,942,047)
Dospele glavnice	(77,470,910)	(140,734,500)	(218,205,410)
Neto opticaj provizija za očekivane kreditne gubitke	(532,853)	45,163	(487,690)
Na dan 31. decembra 2020.	449,848,742	129,504,216	579,352,958
Novi plasmani	105,457,862	40,520,921	145,978,783
Dobitak kamate	10,690,493	1,280,103	11,970,596
Kamate / kuponi - primljeni	(10,836,383)	(2,472,177)	(13,308,560)
Dospele glavnice	(64,868,302)	(124,104,562)	(188,972,864)
Neto opticaj provizija za očekivane kreditne gubitke	965,508	20,828	986,336
Na dan 31. decembra 2021.	491,257,920	44,749,329	536,007,249

8 OBAVEZE PREMA KPŠF-O

	Na dan 31 decembar 2021	Na dan 31 decembar 2020
	EUR	EUR
Naknade naplaćene računima učesnika – plativi	441,441	549,569
Dodaj / (Smanji): Razliku od refundacija pogrešnih doprinosa	12,370	4,122
Neto obaveze prema KPŠF - Operacije	453,811	553,691

Na dan 31. decembra 2021 bilans plativih naknada u iznosu od 441,441 EUR odnosi se na naknade KPŠF-a naplaćene računima učesnika koje nisu bili prenete na KPŠF-O na datum izveštavanja (2020: 549,569 EUR). Obaveze za naknade se povećavaju, ili (smanjuju), s razlikom između vrijednosti otkupljenih jedinica u svrhu refundacije (otkupne vrijednosti) i iznosa koji se vraća primatelju (nominalni iznos). Na dan 31. decembra 2021 bilans razlika vraćenog iznosa plativih je bila 12,370 EUR, tako da su neto obaveze prema KPŠF-O bile 453,811 EUR (2020: 4,122 EUR, odnosno 553,691 EUR).

Refundacije su potrebne u slučajevima kada, što se prvobitno smatralo kao penzijski doprinos i jedinice se izdaju za istog, dokazuje se da je plaćeno greškom ili da je preplaćeno. U takvim slučajevima, samo nominalni iznos se vraća kod platioca.

9 OBAVEZE ZA OTKUPLJENE JEDINICE

	Na dan 31 decembar 2021	Na dan 31 decembar 2020
	EUR	EUR
Obaveze za refundacije	-	244,188
Obaveze za povlačene štednje	200,522	1,493,812
Ukupno obaveze za otkupljene akcije	200,522	1,738,000

Na dan 31 decembra 2021, bilans sredstava otkupljeni putem refundacija ili isplate beneficija koja nisu preneti korisnicima do datuma izveštavanja iznosi 200,522 EUR (2020: 1,738,000 EUR).

10 NE-DOPRINOSI

Na dan 31 decembra 2021, bilans ne-doprinosi koji još nije vraćen do datuma izveštavanja iznosi 59,311 EUR (2020: 281,367 EUR). Napomena 3.2.7 prikazuje politiku za priznavanje i tretman ne-doprinosi.

11 OSTALI PRIHODI

Tokom godine završenoj 31 decembra 2021 Upravni odbor KPŠF-a je odlučio da refundira 200,000 EUR u penzijski fond od viška KPŠF-O za operativne aktivnosti (2020: 1,200,000 EUR od viška KPŠF-PS za investicione aktivnosti).

12 NAKNADE ZA UPRAVLJANJE NA TERET RAČUNA UČESNIKA

	Za godinu završenu 31 decembar 2021	Za godinu završenu 31 decembar 2020
	EUR	EUR
Naknade za investicione aktivnosti	7,090,416	7,014,662
Naknade za operativne aktivnosti	1,401,622	1,349,172
Ukupno naknade za upravljanje na teret računa učesnika	8,492,038	8,363,834

Ukupne naknade naplaćene nad bruto sredstvima učesnika u cilju finansiranja aktivnosti KPŠF-a za godinu koja se završava 31. decembra 2021. iznosi 8,492,038 EUR (2020: 8,363,834 EUR). Napomena 3.2.6 predstavlja detalje politike kojim se naknade opterećavaju na račune učesnika.

Naplaćene tarife za period raportisanja, usvajane od strane Skupštine Republike Kosovo u skladu sa Zakonom br. 04/L-168, bile su kao sledeće:

Datum od	Datum do	Takse za investicione aktivnosti	Takse za operativne aktivnosti	Ukupne takse
1 januara 2020	4 juna 2020	0.370% g.	0.069% g.	0.439% g.
5 juna 2020	21 novembra 2021	0.330% g.	0.065% g.	0.395% g.
22 novembra 2021	31 decembra 2021	0.320% g.	0.065% g.	0.385% g.

13 POJEDINAČNI RAČUNI UČESNIKA

	Na dan 31 decembar 2021	Na dan 31 decembar 2020
	Broj računa	Broj računa
Računi bez krajnog povlačenja štednje	691,472	648,998
Računi sa krajnom povlačenjem štednje	61,114	58,390
Ukupno računa	752,586	707,388

Računi sa krajnom povlačenjem štednje predstavljaju račune sa kojih su penzije štednje povučene zbog: (i) penzionisanje učesnika koji dostižu 65 godina ili koji postaju trajni invalidi; ili (ii) naslednici, smatrani zakonski pravim, naslede penzije štednje umrlog učesnika. Od 752,586 učesnika za koje je KPŠF otvorio račun penzijske štednje, 419,657 su imali doprinose koji pripadaju godini završenoj 31 decembra 2021 (2020: 387,526 od 707,388 otvorenih računa).

Doprinosi u KPŠF se uplaćuju od poslodavaca u korist zaposlenih koji su stalni stanovnici Kosova po stopi od najmanje 5% od bruto prihoda zaposlenika, za oba dvoje, zaposlenika i poslodavca. Zajedno sa dobrovoljnim doprinosima, zaposlenik i poslodavac mogu maksimalno da izdvoje do 15% od bruto prihoda zaposlenika.

Poslodavci su dužni da dostave podatke plate u portal Poreske Administracije Kosova (PUK) kako bi dobili dokument plaćanja za dati mesec. Samozaposleni uplaćuju doprinose kvartalno. PUK čini dostupnim informacije za KPŠF i takođe je odgovoran za poštovanje od strane poslodavaca i sprovođenje takvih pridržavanja putem kazni izdatih delikventnih poslodavcima.

Otkad je portal PAK-a za elektroničku deklaraciju uveden i postao obavezan u 2012. godini, ogromna većina doprinosa dodeljuje se individualnim računima s prvim pokušajem. Međutim, u nekim ograničenim slučajevima plaćanja doprinosa od strane poslodavaca nisu prečeni sa tačnim i / ili dovoljnim informacijama; što rezultira doprinosima koji nisu dodeljeni pojedinačnim računima učesnika.

Neraspoređeni doprinosi na dan 31. decembra 2021. godine iznosili su 2,320,470 EUR (2020: 1,589,207 EUR). Glavni razlozi uključuju: (i) poslodavac izvršava uplatu, ali ne dostavlja spisak doprinositelja; (ii) poslodavac podnosi spisak doprinositelja, ali vrši nedovoljno ili previsoko plaćanje; (iii) lične informacije doprinosioca na listi doprinositelja (lična karta i / ili ime) nisu validne; (iv) kazne i kamata za kašnjenje u plaćanju (plaća se PAK-u) uključuju se u uplate; i (v) izvor plaćanja (poslodavac) još nije identifikovan.

Administracija KPŠF-a daje sve od sebe za rešavanje slučajeva neraspoređenih doprinosa. Ako je, međutim, prošlo šest ili više godina od uplaćivanja doprinosa i uprkos naporima administracije, doprinosi i dalje nije dodeljen, stav 3 člana 3 Zakona Br. 05/L-116 o izmeni stava 7.11 člana 7 Zakona Br. 04/L-101 o penzijskim fondovima na Kosovu, omogućava otkup jedinica takvih doprinosa, a prihod od tih otkupa uplaćuje se u Konsolidovani budžet Kosova (KBK) preko Poreske administracije Kosova. Tokom 2021. godine nijedna jedinica nije otkupljena u skladu s ovom odredbom, čineći za prihod od nula EUR za KBK (2020: nula EUR).

Ukupni nedodeljeni doprinosi kao procenat kumulativnih primljenih doprinosa je dat u prilogu:

	Na dan 31 decembar 2021	Na dan 31 decembar 2020
	EUR	EUR
Ukupno nedodeljenih doprinosa (konvertisanih u jedinice do datuma izveštavanja)	2,320,470	1,589,207
Kumulativni doprinosi konvertisani u jedinice do datuma izveštavanja	2,189,252,434	1,975,810,503
Nedodeljeni doprinosi kao procenat kumulativnih doprinosa konvertisane u jedinice do datuma izveštavanja	0.106%	0.080%

13 POJEDINAČNI RAČUNI UČESNIKA (NASTAVAK)

Drugi način kako bi se video napredak procesa sravnjenja je usporedbom alociranih sredstava i neto imovine pod upravljanjem, kako je navedeno u nastavku:

	Napomena	Na dan 31 decembar 2021	Na dan 31 decembar 2020
		Value EUR	Value EUR
Neto imovina doprinosioca		2,366,672,359	1,999,318,763
<i>Prilagodavanja za:</i>			
Dospeli doprinosi ne konvertirani u jedinice na dan izveštavanja	5	(13,770,065)	(12,504,686)
Bilans provizije za očekivane kreditne gubitke	7	272,619	1,258,955
Neto imovina doprinosioca konvertiranih u jedinice		2,353,174,913	1,988,073,032
Bilans sredstava u individualnim računima		2,350,394,536	1,986,242,275
Procenat neto imovine doprinosioca konvertovanih u jedinice koji su u individualnim računima		99.88%	99.91%

14 IZVEŠTAJ O PROMENAMA U JEDINICAMA KOJA PRIPADAJU DOPRINOSIOCIMA

	Napomena	2021	2020
		Jedinice	Jedinice
Na dan 1 januar		1,277,336,299	1,302,093,199
Izdane jedinice u toku godine		130,639,445	128,835,126
Otkupljene jedinice zbog povlačenja sredstva		(40,608,554)	(152,453,080)
Otkupljene jedinice zbog refundacija		(1,014,467)	(1,138,946)
Na dan 31 decembar		1,366,352,723	1,277,336,299
Neto imovina doprinosioca konvertiranih u jedinice	13	2,353,174,912	1,988,073,032
Neto vrednost jedinice na dan izveštavanja		EUR 1.7222	EUR 1.5564

15 DEŠAVANJA POSLE DATUMA FINANSIJSKOG STANJA

Ne postoje ostali naredni događaji posle datuma finansijskog stanja koji zahtevaju prilagodavanje ili dalje obelodanjivanje u finansijskim izveštajima.

PRIPREMIO
JEDINICA ZA JAVNE ODNOSE

AUTOR
JETON DEMI

OVLAŠĆENO PUBLIKACIJA OD
UPRAVNOG ODBORA KPŠF-A

ADRESA
Ul. "Agim Ramadani" #182-184
Priština, Kosovo

E-MAIL I VEB
info@trusti.org
www.trusti.org

Fondi i Kursimeve Pensionale
i Kosovës